

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Μήνυμα Προέδρου της Ε.Α. κ. Ιωάννη Λιανού
2. Νέα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού
3. Project ΟΟΣΑ : Υπολογιστικό Δίκαιο και Οικονομικά του Ανταγωνισμού στην Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού
4. Έρευνες - Πληθωρισμός, κόστος παραγωγής και ανταγωνισμός
5. Αποφάσεις & Κληρώσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Ιανουάριος – Αύγουστος 2023)
6. Στατιστικά
7. Οδηγός Προώθησης & Ενίσχυσης του Ανταγωνισμού κατά τον Σχεδιασμό Δημόσιων Πολιτικών
8. Έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή του Άρθρου 1Α Ν.3959/2011
9. Οι βασικές τροποποιήσεις του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού
10. Κλαδικές έρευνες και Χαρτογραφήσεις αγοράς
11. Κανονιστικές Παρεμβάσεις
12. Spotlight
13. Επιστημονικά δημοσιεύματα για την Ε.Α.
14. Δραστηριότητες Ε.Α.
15. Συμμετοχή σε συνέδρια – ημερίδες

Μήνυμα Προέδρου της Ε.Α., κ. Ιωάννη Λιανού

Πληθωρισμός και Δίκαιο Ανταγωνισμού

Η αύξηση των πληθωριστικών πιέσεων διεθνώς από τα μέσα του 2021 αποτελεί μία σημαντική νέα πρόκληση για τις Επιτροπές Ανταγωνισμού. Η αποτελεσματικότητα του δικαίου ανταγωνισμού ως εργαλείου για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού καταρχήν αμφισβητήθηκε από οικονομολόγους στις ΗΠΑ, όπως οι πρώην οικονομικοί σύμβουλοι των προέδρων Κλίντον και Ομπάμα, Larry Summers και Jason Furman, ενώ άλλοι οικονομολόγοι ισχυρίστηκαν ότι τα υψηλότερα εταιρικά κέρδη αντικατοπτρίζουν περίπου το 60% της αύξησης του πληθωρισμού που βαρύνει τώρα τους καταναλωτές¹ και συνεπώς θα πρέπει να απασχολούν και τις Αρχές Ανταγωνισμού.. Η ιδέα ότι οι πληθωριστικές τάσεις δύνανται να οφείλονται στην αύξηση των κερδών των επιχειρήσεων επίσης προσφάτως υποστηρίχθηκε από την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Christine Lagarde σε δηλώσεις της τον Μάιο 2023². Όπως αναφέρει, μεταξύ άλλων, μία μελέτη της Ευρωπαϊκής

¹ (Το συγκεκριμένο μήνυμα εκφράζει προσωπικές απόψεις και δεν δεσμεύει την Επιτροπή Ανταγωνισμού) Βλ., [Inflation strategy at White House fuels debate - The Washington Post](#) ; [Corporate Profits Drive 60% of Inflation Increases \(thebignewsletter.com\)](#). Για τη σχέση μεταξύ ανταγωνισμού και πληθωρισμού βλ. επίσης την εμπειρική μελέτη των M. Przybyla and M. Roma, Does Product Market Competition Reduce Inflation? Evidence from EU Countries and Sectors, ECB Working paper Series NO. 453 / March 2005, available at [Does product market competition reduce inflation? Evidence from EU countries and sectors tries and sectors \(europa.eu\)](#)

² Βλ. [ECB-Lagarde says corporate profits contributed to inflation – EURACTIV.com](#)

Κεντρικής Τράπεζας που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2023, η συμβολή των μισθών και των κερδών στις εγχώριες πιέσεις στις τιμές στη ζώνη του ευρώ μπορεί να αξιολογηθεί με βάση τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ (GDP deflator) ο οποίος δείχνει τις τιμές της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (συμπεριλαμβανομένων των φόρων μείον τις επιδοτήσεις προϊόντων) που παράγονται στη ζώνη του ευρώ. Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ μπορεί να αναλυθεί σε μοναδιαία κέρδη (ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα - gross operating surplus- ανά μονάδα πραγματικού ΑΕΠ), κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ανά μονάδα πραγματικού ΑΕΠ) και μοναδιαίους φόρους (οι οποίοι αντικατοπτρίζουν φόρους επί της παραγωγής μείον τις επιδοτήσεις ανά μονάδα πραγματικού ΑΕΠ)³.

Από τη σύγκριση των οικονομικών εξελίξεων από την έναρξη της πανδημίας προκύπτει σύμφωνα με την παραπάνω μελέτη ότι στη ζώνη του ευρώ συνολικά τα κέρδη ανά μονάδα προϊόντος αυξήθηκαν ταχύτερα από ό,τι το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος από τις αρχές του 2022, και σε ορισμένους οικονομικούς τομείς ήδη από το τέλος του 2019. Εστιάζοντας στις τομεακές εξελίξεις, η μελέτη υποστηρίζει ότι τα κέρδη έχουν αυξηθεί πολύ περισσότερο από το κόστος εργασίας στους εξής τομείς:

- Ο γεωργικός τομέας, υποστηριζόμενος από την αύξηση των τιμών των τροφίμων·
- Ενέργεια και υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου), όπου ορισμένοι παραγωγοί επωφελήθηκαν περισσότερο από τις υψηλότερες τιμές ενέργειας·
- Κατασκευές, όπου οι επιχειρήσεις επωφελήθηκαν από την υψηλότερη ζήτηση κατοικιών μετά την πανδημία·
- Μεταποίηση, όπου το κόστος εισροών αυξήθηκε και περιορίσε την προσφορά, αντιμετωπίσε υψηλή ζήτηση·
- Τομείς υπηρεσιών έντασης επαφής, όπου οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ισχυρή και

επίμονη ανάκαμψη της ζήτησης ενόψει της περιορισμένης προσφοράς μετά την επαναλειτουργία μετά την πανδημία.

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι έστω και εάν η καταπολέμηση του πληθωρισμού είναι κατεξοχήν αρμοδιότητα των Κεντρικών Τραπεζών, οι οποίες χρησιμοποιούν τη νομισματική πολιτική με σκοπό τον έλεγχο των πληθωριστικών πιέσεων, αλλά και των κυβερνήσεων, μέσω της άσκησης της γενικότερης οικονομικής τους πολιτικής (π.χ. φορολογία, περιορισμοί στα κέρδη των επιχειρήσεων μέσω ρυθμίσεων περιθωρίου κέρδους ή/και ενδεχομένως ελέγχου τιμών), είναι πλέον αποδεκτό ότι οι Αρχές Ανταγωνισμού θα πρέπει να συνεισφέρουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, στη συλλογική προσπάθεια συγκράτησης του πληθωρισμού σε περίπτωση που υπάρχουν επιπτώσεις διανεμητικής δικαιοσύνης (απώλεια πλεονάσματος καταναλωτή και μεταφορά πλούτου στους πωλητές/προμηθευτές από τους τελικούς καταναλωτές ή τους παραγωγούς εισροών), ακόμη και μεσοπρόθεσμα, μια και αυτές ενδέχεται να έχουν οικονομικές ή κοινωνικές επιπτώσεις. Όπως αναφέρουν οι Weber & Wasner «(α)κόμη και [...] (ο)ι παροδικές εξάρσεις του πληθωρισμού μπορούν να διαρκέσουν για σημαντικά χρονικά διαστήματα, να δημιουργήσουν οικονομική αστάθεια και να προκαλέσουν κρίση κόστους ζωής. Η δυνητικά παροδική φύση του πληθωρισμού δεν σημαίνει ότι δεν απαιτείται κάποιας μορφής παρέμβαση»⁴. Πράγματι, δεδομένης της φύσης της οικονομίας ως δικτύου σχέσεων εισροών-εκροών, μπορεί να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον αύξησης των τιμών σε όλες τις επιχειρήσεις κατά μήκος της αλυσίδας αξίας, ενώ όλες οι επιχειρήσεις επίσης δύνανται να προσφέρουν συνεχείς αιτιολογήσεις για περαιτέρω αυξήσεις τιμών με την πρόφαση της αντιστάθμισης της αύξησης του κόστους τους.

Οι παραπάνω εξελίξεις απασχολούν την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία, έχει αναπτύξει μία πολύ-επίπεδη δράση τα τελευταία δύο έτη, πάντα με βάση και τις δυνατότητές της σε ανθρώπινους πόρους, οι οποίοι είναι ακόμα ιδιαιτέρως περιορισμένοι.

³ Βλ. [How tit-for-tat inflation can make everyone poorer](https://ec.europa.eu/economy_finance/how-tit-for-tat-inflation-can-make-everyone-poorer) (europa.eu)

⁴ Weber, Isabella M. and Wasner, Evan, "Sellers' Inflation, Profits and Conflict: Why can Large Firms Hike Prices in an Emergency?" (2023). Economics Department Working Paper Series. 343. Retrieved from https://scholarworks.umass.edu/econ_workingpaper/343.

Καταρχήν, έχουμε προχωρήσει σε μία σημαντική αύξηση στοχευμένων ελέγχων σε διάφορους τομείς της οικονομίας σε επίπεδο που δεν συναντάμε σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τις στατιστικές διεθνούς δικηγορικής εταιρείας, η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ) ήταν η πιο δραστήρια σε ελέγχους στην αγορά Αρχή Ανταγωνισμού στην Ευρώπη την περίοδο 2018-2023 (με σημαντική αύξηση των ελέγχων από τα τέλη του 2019), ενώ το 2023 η ΕΑ είναι πρώτη σε αριθμό ελέγχων επιχειρήσεων στην Ευρώπη (βλ. γραφήματα 1 και 2).

Περαιτέρω, αυξήθηκαν οι αυτεπάγγελτες έρευνες της ΕΑ που εκκινήθηκαν από τη ΓΔΑ: κατά το 2021 εκκινήθηκαν εικοσι επτά (27), ενώ κατά το 2022 εκκινήθηκαν τριάντα (30), κυρίως σε τομείς ιδιαίτερης σημασίας για τους καταναλωτές, όπως η ενέργεια, τα τρόφιμα, τα καταναλωτικά προϊόντα, ο τραπεζικός τομέας. Οι έλεγχοι αυτοί και οι νέες αυτές

Γράφημα 1

Number of dawn raids per year, 2018 – 2023 ytd

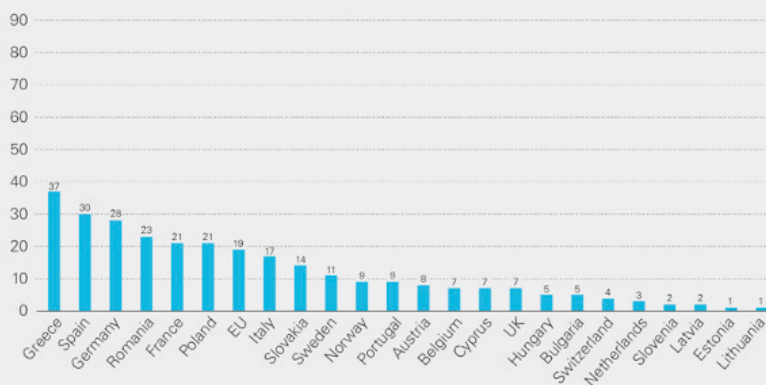
Jurisdiction	Dawn raids in 2023	Total (2018 – 2023 ytd)
Austria	1	8
Belgium		7
Bulgaria		5
Cyprus		7
Estonia		1
EU	4	19
France	2	21
Germany	1	28
Greece	5	37
Hungary	2	5
Italy	3	17
Latvia		2
Lithuania		1
Netherlands		3
Norway		9
Poland	1	21
Portugal		9
Romania	2	23
Slovakia	1	14
Slovenia		2
Spain	3	30
Sweden		11
Switzerland	2	4
United Kingdom	1	7
Total	27	291

Source: LexisPSL and publicly available data

Γράφημα 2

Dawn raid leader board

Number of dawn raids by jurisdiction, 2018 – 2023 ytd

Source: LexisPSL and publicly available data

έρευνες δύνανται να πραγματοποιηθούν λόγω της τεράστιας προσπάθειας που έγινε τα τελευταία 4 έτη να διορθωθούν τα χρόνια προβλήματα της ΕΑ σχετικά με τις καθυστερήσεις υποθέσεων και την απελευθέρωση του προσωπικού από παλαιότερες υποθέσεις. Επίσης, βοήθησε και η τεχνολογική μετάλλαξη της ΕπΑντ με τη χρήση νέων τεχνολογιών και βάσεων μεγάλων δεδομένων ώστε να πραγματοποιούνται πιο χειρουργικοί έλεγχοι στην αγορά και να μειώνεται ο όγκος των στοιχείων που συλλέγονται και ο χρόνος επεξεργασίας τους.

Οι έλεγχοι και η έναρξη αυτεπάγγελτων υποθέσεων δεν αποτέλεσε όμως το μόνο εργαλείο που χρησιμοποιεί το τελευταίο διάστημα η ΕΑ. Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί τα τελευταία 4 έτη σχετικά με την ταχύτητα διερεύνησης και ολοκλήρωσης υποθέσεων από την ΕΑ (από 8 έτη μέσο όρο ηλικίας υποθέσεων το 2019, ο μέσος όρος ηλικίας υποθέσεων έχει μειωθεί στα 1,9 έτη τον Ιούλιο 2023), οι αυτεπάγγελτες έρευνες και η εξέταση καταγγελιών είναι, λόγω των διαδικαστικών δικαιωμάτων των μερών και της ιδιαίτερης διαδικασίας εξέτασης στοιχείων και της μεθοδολογίας του δικαίου ανταγωνισμού, τόσο εθνικού όσο και ενωσιακού, ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες και οι υποθέσεις δεν δύνανται να ολοκληρωθούν σε λιγότερο από 1.5-2 έτη ή και πολύ περισσότερο σε περίπτωση που μία υπόθεση παρουσιάζει πολυπλοκότητα (σημειώνεται εδώ ότι σε υποθέσεις καρτέλ ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος ολοκλήρωσης υποθέσεων είναι 50 μήνες). Συνεπώς, πέραν του αποτρεπτικού αποτελέσματος από την έναρξη αυτεπάγγελτων ερευνών, οι άμεσες επιπτώσεις των παραδοσιακών εργαλείων δράσης της ΕΑ, είναι εκ φύσεως σχετικά περιορισμένες βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η διοίκηση της ΕΑ προχώρησε σε ένα σύνθετο στρατηγικό σχεδιασμό, ο οποίος συμπεριλαμβάνει διάφορες μορφές δράσεις: τόσο την έναρξη αυτεπάγγελτων ερευνών όσο και τη χρήση άλλων εναλλακτικών εργαλείων με σκοπό να καταπολεμήσει την αύξηση του πληθωρισμού και το φαινόμενο της ακρίβειας, το οποίο δεν οφείλεται μόνο στις πληθωριστικές πιέσεις τους τελευταίους 18 μήνες αλλά και στο υψηλό επίπεδο των τιμών στην Ελλάδα σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο, το οποίο αποτελεί διαχρονικό

πρόβλημα. Να σημειωθεί εδώ ότι είναι η πρώτη φορά από την ίδρυσή της που η ΕΑ προχωράει στην ταυτόχρονη χρήση όλων των εργαλείων που της έχει παράσχει ο νομοθέτης, με πραγματισμό και χωρίς ιδεολογικής φύσης περιορισμούς.

Καταρχήν, η ΕΑ στήριξε τα μέτρα που προώθησε η πολιτεία (όπως η θέσπιση ελέγχων των περιθωρίων κέρδους των επιχειρήσεων) ενώ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στον σωστό σχεδιασμό της πρωτοβουλίας του καλαθιού του νοικοκυριού, το οποίο εν τέλει δεν λειτούργησε ως εργαλείο συγκράτησης τιμών μέσω μίας συμφωνίας κυριών μεταξύ του Υπουργείου και των επιχειρήσεων (κυρίως σουπερμάρκετ), όπως ενδεχομένως να γινόταν στο παρελθόν, αλλά μετά την παρέμβασή της ΕΑ μέσω της Γνωμοδότησης 40/2022 το 2022 και άτυπων συμβουλών σχεδιάστηκε ως ένας τόπος ανταγωνισμού για την προσοχή των καταναλωτών (attention market), το οποίο φαίνεται τουλάχιστον σε πρώτη φάση να ενίσχυσε τον ανταγωνισμό στο λιανεμπόριο, στα προϊόντα που είναι στο καλάθι. <https://www.epant.gr/apofaseis-gnomodotiseis/item/2402-gnomodotisi-40-2022.html>

Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΑ παρακολουθεί τους τελευταίους 9 μήνες την εφαρμογή της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας και έχει συλλέξει στοιχεία τα οποία και θα δημοσιεύσει εν ευθέτω χρόνο σχετικά με τις επιπτώσεις της πρωτοβουλίας στον ανταγωνισμό.

Ταυτοχρόνως η ΕΑ επέκτεινε την εργαλειοθήκη της σε δράσεις οι οποίες δύνανται να έχουν πιο άμεσο αποτέλεσμα από την έναρξη αυτεπάγγελτων ερευνών, τόσο αποτρεπτικά, όσο και συνεισφέροντας στην αποτελεσματικότητα της καταστολής αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών. Ειδικότερα,

- δημιουργήθηκε ειδική ομάδα κρούσης για τα σουπερμάρκετ ήδη από τον Απρίλιο 2020, ύστερα από την ολοκλήρωση της Κλαδικής για τα σουπερμάρκετ, η οποία είχε ξεκινήσει το 2012 αλλά ολοκληρώθηκε κατά τη διάρκεια της θητείας της παρούσας διοίκησης της ΕΑ, η οποία εισήγαγε σημαντικές καινοτομίες όπως η ανάπτυξη του μετρητή της κάθετης/διαπραγματευτικής ισχύος, κάτι που χρησιμοποιήθηκε στην μετέπειτα ανάλυση των κλάδων της οικονομίας που παρουσιάζουν πληθωριστικές τάσεις:

- χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο της χαρτογράφησης (ένα νέο εργαλείο της Επιτροπής Ανταγωνισμού που προστέθηκε τον Ιανουάριο του 2022 με το ν. 4886/2022). Συνήθως τα στοιχεία που εξετάζει η ΕΑ για να αξιολογήσει τις συνθήκες ανταγωνισμού και την ύπαρξη ισχύος αγοράς, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του πλεονάσματος καταναλωτή, αφορούν τη δομή της αγοράς (π.χ. πόσο συγκεντρωμένη είναι), στοιχεία δυναμικότητας της αγοράς και καινοτομίας (π.χ. επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγικότητα, εάν υπάρχουν νέες επιχειρήσεις που αναπτύσσονται γρήγορα), τα περιθώρια κέρδους και το mark-up των επιχειρήσεων της συγκεκριμένης αγοράς ή κλάδου ή συνολικά σε επίπεδο οικονομίας, τα οποία αποτελούν στοιχεία απόδοσης της αγοράς. Η ανάλυση αυτή δεν είναι απλή και μόλις τα τελευταία έτη ορισμένες Αρχές Ανταγωνισμού έχουν ξεκινήσει μία συστηματική προσπάθεια ανάλυσης και χαρτογράφησης των αγορών και κλάδων της οικονομίας και της καταγραφής της κατάστασης ανταγωνισμού σε αυτούς (ειδικά στη Μεγάλη Βρετανία). Σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιούνται χαρτογραφήσεις στις εξής αγορές: καύσιμα, γάλα, βρεφική φόρμουλα, γιαούρτι αγελάδος, φέτα και τυρί γκούντα, απορρυπαντικά πλυντηρίων ρούχων ενώ σκοπός της διοίκησης της ΕΑ είναι να προτείνει και την έναρξη νέων χαρτογραφήσεων (κυρίως στον τομέα του κρέατος).
- χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο της Κανονιστικής

παρέμβασης του άρθρου 11 ν. 3959/2011 στον κλάδο των πετρελαιοειδών, με σκοπό τη διόρθωση, εφόσον εντοπιστούν, στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στον συγκεκριμένο κλάδο, με τα αποτελέσματα αυτής να δημοσιεύονται τον Οκτώβριο 2023.

- πραγματοποιήθηκαν συγκριτικές μελέτες τιμών με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες σε διάφορα προϊόντα όπως στις αγορές απορρυπαντικών πλυντηρίων ρούχων, στο φρέσκο γάλα, ενώ περαιτέρω έρευνες θα δημοσιευθούν στο επόμενο τεύχος του Newsletter.
- ξεκίνησε συστηματική ανάλυση διαφόρων προϊόντων μέσω της δημιουργίας βάσης δεδομένων με barcodes UPC & EAN-13 για 65000 προϊόντα και χρήση τεχνικών τεχνητής νοημοσύνης για ταυτοποίηση προϊόντων σε ηλεκτρονικά καταστήματα.
- επίσης στο πλαίσιο της ενίσχυσης του αγώνα έναντι της ακρίβειας, η ΕΑ προχώρησε στη δημοσίευση των κατευθυντηρίων γραμμών μας για την εφαρμογή του νέου άρθρου 1Α του ν. 3959/2011, το οποίο προβλέπει αυστηρές κυρώσεις σε επιχειρήσεις που μονομερώς περιορίζουν τον ανταγωνισμό μέσω πρόσκλησης συμμετοχής σε άλλες επιχειρήσεις για αντισταγωνιστικές πρακτικές ή μέσω δημόσιων ανακοινώσεων μελλοντικής τιμολόγησης και χειραγωγούν τις τιμές εις βάρος των καταναλωτών. Ειδικά, σε ορισμένους τύπους ολιγοπωλιακών αγορών, όπου υπάρχει σημαντική διαφάνεια, η αποκάλυψη

πληροφοριών από μία επιχείρηση σχετικά με ευαίσθητες παραμέτρους του ανταγωνισμού (π.χ. μελλοντικές τιμές, κόστος, ύψος παραγωγής) ή ένδειξη, μονομερώς, μέσω συγκεκριμένης συμπεριφοράς/ανακοίνωσης, της πρόθεσής της να συνάψει σύμπραξη περιορισμού του ανταγωνισμού, μπορεί να έχει παρόμοια αποτελέσματα, από πλευράς περιορισμού του ανταγωνισμού («σιωπηρή συμπαιγνία»), σε σχέση με μια κατάσταση στην οποία υπήρχε ρητή συμπαιγνία (καρτέλ) για τα παραπάνω μεταξύ των διαφόρων ανταγωνιστών στη συγκεκριμένη αγορά. Υπάρχει, ωστόσο, ένα ευρύ φάσμα ολιγοπωλιακών αγορών στις οποίες η διαφάνεια δεν είναι επαρκώς υψηλή ώστε να επιτρέπει σιωπηρή συμπαιγνία ελλείψει περαιτέρω επαφών μεταξύ των επιχειρήσεων, αλλά οι οποίες εξακολουθούν να είναι επαρκώς διαφανείς ώστε να επιτυγχάνεται η από κοινού μεγιστοποίηση του κέρδους όταν ανακοινώνονται κάποιες πρόσθετες πληροφορίες. Ομοίως, όταν μία πρακτική price leadership εξωτερικεύεται μέσω κάποιας μορφής στρατηγικής έναρξης συμπαιγνίας (για παράδειγμα, μιας μονομερούς δήλωσης ότι «εάν μια εταιρεία XYZ καθορίσει την τιμή, θα την ακολουθήσω και δεν θα τη μειώσω»), μειώνεται σημαντικά η αβεβαιότητα που υπάρχει στην αγορά και διευκολύνεται η σιωπηρή συμπαιγνία, κάτι που δύναται να έχει αντι-ανταγωνιστικές επιπτώσεις. Ειδικότερα, όταν οι εταιρείες πληροφορούνται μέσω γνωστοποιήσεων τις αποφάσεις των ανταγωνιστών τους σχετικά με την παραγωγή ή την τιμολόγηση των προϊόντων τους, μπορούν να προσαρμόζουν τη δική τους παραγωγή με σκοπό την αύξηση των κοινών κερδών τους. Η μονομερής επικοινωνία (πρόσκληση/παρότρυνση για συμμετοχή σε συμπαιγνία ή αποκάλυψη μελλοντικών προθέσεων τιμολόγησης) μπορεί να είναι αντιανταγωνιστική για τους ακόλουθους λόγους: πρώτον, μερικές φορές είναι αδύνατο να προσδιοριστεί εάν μια συγκεκριμένη παρότρυνση για τη δημιουργία συμπαιγνιακού μηχανισμού έχει γίνει ή όχι αποδεκτή· δεύτερον, ακόμη και μια μη αποδεκτή παρότρυνση μπορεί να διευκολύνει τη συντονισμένη αλληλεπίδραση αποκαλύπτοντας τις προθέσεις ή τις προτιμήσεις του παροτρύνοντος· τρίτον, ένας κανόνας ενάντια στις μονομερείς αποκαλύψεις και παροτρύνσεις θα χρησίμευε ως ένα χρήσιμο αποτρεπτικό

μέσο κατά μιας συμπεριφοράς που είναι δυνητικά επιζήμια και δεν εξυπηρετεί κανένα νόμιμο επιχειρηματικό σκοπό. Υπό ορισμένες συνθήκες αγοράς, η ανακοίνωση/γνωστοποίηση τιμών μέσω μονομερούς αποκάλυψης πληροφοριών σχετικά με μελλοντική τιμολόγηση στους ανταγωνιστές να οδηγεί σε υψηλότερες τιμές για τους καταναλωτές. Η αντιανταγωνιστική επίπτωση των μονομερών γνωστοποιήσεων μπορεί να ενισχυθεί με τη χρήση αλγορίθμων που επιτρέπουν στις εταιρείες να «μαντεύουν» τις επόμενες κινήσεις των ανταγωνιστών τους, χωρίς να είναι δυνατή η απόδειξη της ύπαρξης αμοιβαίων διαβεβαιώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ενώ η ΕΑ προετοιμάζει ειδική εφαρμογή αναζήτησης δημόσιων δηλώσεων στελεχών επιχειρήσεων σχετικά με πρακτικές μελλοντικής τιμολόγησης σε ολιγοπωλιακές αγορές με σκοπό την στοχευμένη και συστηματική εφαρμογή της νέας αυτής νομοθεσίας. Όπως έχουμε προειδοποιήσει και δημοσίως, η παρ. 1 του άρθρου 1Α καθιστά παράνομη κάθε είδους πρόταση, εξαναγκασμό παροχή κινήτρων ή καθ'οιονδήποτε τρόπο πρόσκληση άλλης επιχείρησης για συμμετοχή της σε αντιανταγωνιστικές συμπράξεις, έστω και εάν αυτές οι προσκλήσεις δεν έχουν γίνει αποδεκτές από τις προσκαλούμενες επιχειρήσεις. Επιπλέον, αυτή καθαυτή η ανακοίνωση των μελλοντικών ενεργειών ή σχεδίων μίας επιχείρησης δύναται να είναι παράνομη σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1Α όταν γνωστοποιούνται προθέσεις μελλοντικής τιμολόγησης. Ορισμένοι τύποι προβληματικών ανακοινώσεων είναι οι εξής: Πρώτον, μία επιχείρηση κοινοποιεί πρόβλεψη μελλοντικής της συμπεριφοράς και απόδοσης του κλάδου. Αυτή πρόβλεψη θα μπορούσε να οδηγήσει τις άλλες επιχειρήσεις να ενεργήσουν σύμφωνα με την πρόβλεψη. Δεύτερον, μια επιχείρηση προδιαγράφει πώς ένας ανταγωνιστής ή ο κλάδος γενικότερα θα πρέπει να συμπεριφέρεται στο μέλλον. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει περιπτώσεις που η επιχείρηση επιδοκιμάζει ή επικρίνει τη συμπεριφορά ανταγωνιστών ή του κλάδου, καθώς αυτό θα μπορούσε να αποτελεί μια σιωπηρή σύσταση ότι η μελλοντική συμπεριφορά πρέπει να είναι συνεπής με εκείνη που επιδοκιμάστηκε ή αντίθετη με εκείνη που επικρίθηκε. Τρίτον, μια επιχείρηση μπορεί να περιγράφει πώς η μελλοντική συμπεριφορά της θα εξαρτηθεί από

τη συμπεριφορά κάποιου ανταγωνιστή. Σημειώνεται ότι η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (που έχουν κάτω του 50 εκ. ευρώ τζίρο και λιγότερους από 250 υπαλλήλους), αλλά θα εφαρμοστεί συστηματικά πλέον σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις και αποτελεί προτεραιότητα της ΕΑ τους επόμενους μήνες.

- Στο πλαίσιο αυτό σημειώνεται ότι αυστηροποιήθηκαν τον Αύγουστο 2022 και οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑ για την επιβολή προστίμων με την δυνατότητα επιβολής ενός πρόσθετου ποσοστού προστίμου με σκοπό την αποτροπή, έστω και για μικρής διάρκειας καρτελικές συμπράξεις.

- Η ΕΑ επίσης αποσκοπεί στον συνδυασμό της διοικητικής εφαρμογής του δικαίου ανταγωνισμού με την ποινική εφαρμογή του και προχωράει πλέον συστηματικά στην πληροφόρηση της εισαγγελίας κάθε φορά που προτεραιοποιείται μία υπόθεση με την κλήρωσή της σε εισηγητή. Επιπλέον, με σκοπό την ενίσχυση της ιδιωτικής εφαρμογής του δικαίου ανταγωνισμού από τα πολιτικά δικαστήρια, η διοίκηση της ΕΑ σκοπεύει να εισηγηθεί μέτρα για την ενίσχυση του νομοθετικού πλαισίου των συλλογικών αγωγών αλλά και διευθετήσεων για αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές και στην περαιτέρω ενίσχυση και εκπαίδευση των ενώσεων καταναλωτών στο πλαίσιο της θεσμικής συνεργασίας που έχει ήδη ξεκινήσει μαζί τους.

τους (τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από αυτή της παραγωγής), τα φαινόμενα του πληθωρισμού και της ακρίβειας αποτελούν μία δύσκολη πρόκληση για τις Αρχές Ανταγωνισμού στην Ευρώπη, στο πλαίσιο που συνήθως τα φαινόμενα αυτά αντιμετωπίζονται από τις κεντρικές τράπεζες και την κεντρική κυβέρνηση, με τις Αρχές Ανταγωνισμού να στοχεύουν κυρίως στην εμπέδωση και ενίσχυση ανταγωνιστικών δομών στην οικονομία μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Το φαινόμενο της ακρίβειας εμμέσως απασχολεί τις αρχές ανταγωνισμού όταν οι αυξήσεις τιμών είναι σημαντικές και οφείλονται σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης σε μία αγορά ή σε καρτέλ.

Η κατάσταση πολυκρίσης που αντιμετωπίζουμε έχει αρχίσει να αλλάζει αυτή την θεώρηση του ρόλου μίας αρχής ανταγωνισμού. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει νωρίτερα από άλλες Αρχές Ανταγωνισμού τόσο στην Ευρώπη όσο και παγκοσμίως εστιάσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και δυνατοτήτων της σε μία σειρά ενεργειών και συνεργασιών με δημόσιους και ερευνητικούς φορείς με σκοπό την ενίσχυση της συλλογικής μας προσπάθειας έναντι στο φαινόμενο της ακρίβειας και των πληθωριστικών πιέσεων, ενώ έχει προτεραιοποιήσει τη δραστηριότητά της σε τομείς με σημαντικές κοινωνικές επιπτώσεις.

Η συγκεκριμένη προσπάθεια θα ενταθεί τους επόμενους μήνες, ιδιαίτερα δε εάν επιλυθεί και το χρόνιο πρόβλημα της υποστελέχωσης της ΕΑ.

Λόγω του διεθνούς τους χαρακτήρα και των ποικίλων αιτιών

2. Νέα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Με την με αρ. 22102/09.03.2023 (ΦΕΚ 231/Υ.Ο.Δ.Δ./13.03.2023) Απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων αποφασίστηκε ο διορισμός Εισηγητών, Τακτικών και Αναπληρωματικών μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Τα νέα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι τα παρακάτω:

Χαρίκλεια Βλάχου (Εισηγήτρια)

Η Χαρίκλεια Βλάχου είναι νομικός. Έχει διατελέσει Λέκτορας σε Δίκαιο Ενέργειας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και Επίκουρος Καθηγήτρια σε Δημόσιο Δίκαιο στο Université d'Orléans (Γαλλία). Εκπόνησε τη διδακτορική της διατριβή με αντικείμενο τη συνεργασία των ρυθμιστικών αρχών στο πεδίο της ενέργειας και των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στο Université Paris II.

Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών σε δημόσιο δίκαιο (Université Paris II), μεταπτυχιακού διπλώματος σε ενωσιακό δίκαιο ανταγωνισμού (King's College University of London) και του Διπλώματος της Ακαδημίας Ευρωπαϊκού Δημοσίου Δικαίου. Έχει διατελέσει επισκέπτης καθηγήτρια σε εγνωσμένα πανεπιστήμια ανά την Ευρώπη ενώ τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα σχετίζονται με το δίκαιο ανταγωνισμού, το δίκαιο ενέργειας, το δίκαιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών και το ευρωπαϊκό δημόσιο δίκαιο.

Παντελής Μπορόβας (Εισηγητής)

Ο Παντελής Μπορόβας κατέχει πτυχίο Νομικής από το ΕΚΠΑ καθώς και πτυχίο και μεταπτυχιακό Οικονομικών Επιστημών από τα πανεπιστήμια του Essex και Warwick αντίστοιχα. Από το 2004 έως το 2023 εργάστηκε ως Ειδικός Επιστήμονας στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με κύρια αρμοδιότητα την εφαρμογή του ν. 3959/2011 και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ. Κατά τη διάρκεια της θητείας του στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού κατείχε θέσεις ευθύνης για 13 περίπου έτη, ως επί το πλείστον ως Προϊστάμενος Διεύθυνσης. Παράλληλα, έχει συμμετάσχει σε Ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του ICN και του ΟΟΣΑ για ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού και έχει εκπροσωπήσει την ΕΑ σε σχετικά συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Άννα Γκάτζιου (Εισηγήτρια)

Η Άννα Γκάτζιου είναι νομικός της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού από το 2011. Έχει χειριστεί υποθέσεις καρτέλ, κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης και συγκεντρώσεων σε διάφορους κλάδους και από το 2020 υπήρξε Προϊσταμένη του Τμήματος Νομικής Τεκμηρίωσης, της Διεύθυνσης Μεταφορών και Ενέργειας. Έχει συμμετάσχει σε ομάδες εργασίας επί θεμάτων συνεργασίας, διαδικασιών και ενέργειας του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού (ECN) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και σε ομάδες εργασίας του ΟΟΣΑ. Πριν από την πρόσληψή της στην Επιτροπή Ανταγωνισμού είχε εργαστεί ως δικηγόρος ανταγωνισμού σε μεγάλες δικηγορικές εταιρείες της Αθήνας. Είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος LL.M (International and Comparative Law) από

το Vrije Universiteit Brussel-Institute for European Studies, Faculty of Law, καθώς και μεταπτυχιακού διπλώματος DESS (Droit économique européen) από το Institut d'études politiques de Paris (Sciences Po). Μιλά αγγλικά και γαλλικά.

Μιχαήλ Πολέμης (Μέλος)

ο κος Πολέμης Μιχαήλ του Λεωνίδα, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς από αναπληρωματικό μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Απρίλιος 2017-Μάρτιος 2023) ορίστηκε ως τακτικό μέλος.

Ο Μιχαήλ Πολέμης είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Βιομηχανικής Οικονομικής στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στα οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του έλαβε υποτροφίες βαθμολογικής επίδοσης από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ), και από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Την περίοδο 2004-2014 απασχολήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού αρχικά ως ειδικός επιστήμονας-οικονομολόγος και στη συνέχεια ως Προϊστάμενος Τμήματος Οικονομικής Τεκμηρίωσης (2007-2014). Διαθέτει σημαντική ερευνητική εμπειρία, καθώς επί τέσσερα έτη απασχολήθηκε στο Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε) αρχικά ως ερευνητικός συνεργάτης και στη συνέχεια ως επικεφαλής τμήματος κλαδικών μελετών της μονάδας βιομηχανικής οργάνωσης (2000-2004).

Τα κυριότερα ακαδημαϊκά και ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στη βιομηχανική οργάνωση, τα οικονομικά της πολιτικής ανταγωνισμού, τη ρυθμιστική πολιτική, τα οικονομικά της ενέργειας και του περιβάλλοντος. Διαθέτει σημαντική συγγραφική δραστηριότητα, καθώς έχει δημοσιεύσει περισσότερες από 110 εργασίες σε διεθνή καταξιωμένα επιστημονικά περιοδικά, όπως το European Journal of Operational Research, Regional Studies, Economics Letters, Review of Industrial Organization, International Business Review, The Energy Journal, Energy Economics, Journal of Environmental Management, Empirical Economics, Modelling, Journal of Industry, Competition and Trade, Journal of Regulatory Economics μεταξύ άλλων, καθώς και σε συλλογικούς τόμους. Παράλληλα, είναι ακαδημαϊκός κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Τέλος, συμμετέχει σε επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Χρυσοβαλάντου-Βασιλική Μήλλιου (Μέλος)

Η Χρυσοβαλάντου Μήλλιου είναι Καθηγήτρια Οικονομικών στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι επίσης Ερευνητικός Εταίρος στο διεθνές ερευνητικό ινστιτούτο CESifo (Munich). Έχει υπάρξει Επισκέπτρια Ερευνήτρια στο Columbia University και στο Toulouse School of Economics. Έχει εργαστεί ως Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Οικονομικών του Universidad Carlos III de Madrid (2003-2007). Έχει διατελέσει Αναπληρωματικό Μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού (2012-2017). Εξειδικεύεται στα Οικονομικά της Πολιτικής Ανταγωνισμού και στη Βιομηχανική Οργάνωση, με έμφαση στη μελέτη επιχειρηματικών πρακτικών σε καθέτως σχετιζόμενες αγορές. Κατέχει διδακτορικό

δίπλωμα στα Οικονομικά από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο της Φλωρεντίας, μεταπτυχιακό δίπλωμα στα Οικονομικά από το Tufts University των ΗΠΑ και πτυχίο στα Διεθνή και Ευρωπαϊκά Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Το ερευνητικό της έργο έχει δημοσιευθεί σε αναγνωρισμένα διεθνή επιστημονικά περιοδικά, όπως το Journal of Economic Behavior and Organization, Journal of Industrial Economics, International Journal of Industrial Organization, Canadian Journal of Economics, Journal of Economics and Management Strategy, Economic Letters. Έχει δώσει διαλέξεις μετά από πρόσκληση σε πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα ανά τον κόσμο και έχει παρουσιάσει την έρευνα της σε πολυάριθμα διεθνή επιστημονικά συνέδρια. Προσωπική ιστοσελίδα: <https://www2.aueb.gr/users/milliou>

Αγγελική Κανελλοπούλου (Αναπληρωματικό μέλος)

Η Αγγελική Κανελλοπούλου είναι Δικηγόρος με ειδίκευση στα θέματα Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού. Ασχολείται ενεργά με το Δίκαιο του Ανταγωνισμού για περισσότερα από 20 χρόνια. Έχει χειριστεί πάνω από 40 υποθέσεις ενώπιον των Αρχών Ανταγωνισμού της Ελλάδας (ΕΑ και ΕΕΤΤ), της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και πλειάδας χωρών στο εξωτερικό (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο, Η.Π.Α., Κύπρος, Σερβία, Βουλγαρία, Αίγυπτος, Τουρκία, Β. Μακεδονία, Αλβανία, Κόσοβο). Επιπλέον έχει εκτεταμένη εμπειρία στον σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων συμμόρφωσης με τους κανόνες του Ανταγωνισμού, την διαμόρφωση εμπορικών πρακτικών σύμφωνα προς τις σχετικές δεσμεύσεις και την διενέργεια προληπτικών ελέγχων και εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε επιχειρήσεις. Κατά την διάρκεια των ετών 2007–2009, διετέλεσε επίσης επιστημονική συνεργάτης σε θέματα Δικαίου του Ανταγωνισμού στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών & Ταχυδρομείων, απ' όπου αποκόμισε σημαντική εμπειρία στον κλάδο της απελευθέρωσης αγορών με πρώην κρατικά μονοπώλια και στις αγορές των τηλεπικοινωνιών και ταχυδρομείων. Η επαγγελματική της εμπειρία καλύπτει επίσης εξαγορές, συγχωνεύσεις & κοινοπραξίες, συμβάσεις εμπορικής συνεργασίας και διεθνές εμπόριο, καθώς και θέματα Δικαίου Προστασίας του Καταναλωτή και Τηλεπικοινωνιών. Είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Κατέχει Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (LL.M) στο Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο από το Πανεπιστήμιο του Essex, Αγγλίας και Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών στην Διοίκηση Επιχειρήσεων (Executive MBA) από το ALBA Graduate Business School.

Ιωάννης Μιχαήλ (Αναπληρωματικό μέλος)

Ο Ιωάννης Μιχαήλ είναι οικονομολόγος πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτορας του Πανεπιστημίου του Ιλλινόις. Από το 1991 εργάζεται ως ειδικός επιστήμονας στο Υπουργείο Εμπορίου και αργότερα Υπουργείο Ανάπτυξης. Έχει απασχοληθεί για μια δεκαετία στην Επιτροπή Ανταγωνισμού όπου έχει διατελέσει Διευθυντής και Γενικός Διευθυντής από το 2007 έως το 2010. Από το 2011 έως σήμερα είναι Διευθυντής στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

3. Συνεισφορά σε ημερίδα του ΟΟΣΑ

Υπολογιστικό Δίκαιο και Οικονομικά του Ανταγωνισμού στην Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού

Ιωάννης Λιανός, Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, Βασίλης Βασσάλος Chief Data Science, Πέτρος Μπουλιέρης μέλος της Ομάδας Chief Data Science, Μαρία Νίκη Φούρκα, μέλος της Ομάδας Chief Data Science, Νίκος Δελής, μέλος της Ομάδας Chief Data Science, Ξάνθος Ξανθόπουλος, μέλος της Ομάδας Chief Data Science, Λάμπης Τζάι μέλος της Ομάδας Chief Data Science

1. Εισαγωγή

Η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ) συγκαταλέγεται μεταξύ των πρωτοπόρων αρχών ανταγωνισμού της Ευρώπης στη μελέτη και την ενσωμάτωση προηγμένων εργαλείων του υπολογιστικού δικαίου και των οικονομικών του ανταγωνισμού στο πλαίσιο των καθημερινών της δραστηριοτήτων. Ήδη από την ανάληψη των καθηκόντων της, το 2020, η νέα ηγεσία της Αρχής αντιλήφθηκε τη σημασία της τεχνητής νοημοσύνης (TN) και των εργαλείων της επιστήμης των δεδομένων στην ενίσχυση του ρυθμού και του πεδίου εφαρμογής των ερευνών που άπτονται του δικαίου του ανταγωνισμού και έθεσε σε εφαρμογή ένα ολιστικό στρατηγικό όραμα με στόχο να μετατρέψει την ΕΑ σε μια αρχή ανταγωνισμού με ισχυρή φαρέτρα TN έως το 2024.

Επιδιώκοντας την επίτευξη αυτής της σφαιρικής φιλοδοξίας, η ΕΑ ολοκλήρωσε για πρώτη φορά το 2020 μια περιεκτική αρχική έκθεση με στόχο τη χαρτογράφηση της χρήσης διαφορετικών υπολογιστικών τεχνικών (Μαζικά Δεδομένα, TN, μηχανική μάθηση, βαθιά μάθηση) από τις αρχές ανταγωνισμού σε ολόκληρο τον κόσμο, εστιάζοντας κυρίως σε ορισμένες επιλεγμένες αρχές ανταγωνισμού, λόγω του διαφορετικού επιπέδου ανάπτυξης, του μεγέθους και του νομικού τους συστήματος, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση της σχέσης μεταξύ της χρήσης αυτών των υπολογιστικών τεχνικών και της θεσμικής αλλαγής (ΕΑ, Inception Report, Computational Competition Law and Economics, 2020)⁵. Στο μεταξύ, η ΕΑ επένδυσε στην κατασκευή μιας ειδικής υποδομής δεδομένων για τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων και οικονομικών πληροφοριών, ενώ παράλληλα προχώρησε στην προμήθεια μιας σειράς ετοιμοπαράδοτων

προϊόντων λογισμικού τεχνητής νοημοσύνης που διατίθενται στην αγορά (π.χ. Tovek Intelligence) για χρήση από τα νεοσυσταθέντα τμήματα Ψηφιακής Αναζήτησης Πειστηρίων και Χαρτογράφησης Αγορών της ΕΑ (2020).

Η Πλατφόρμα Ανάλυσης Δεδομένων και Οικονομικών Πληροφοριών (Data Analytics and Economic Intelligence Platform - DAECI) της ΕΑ σχεδιάστηκε ως ένα εργαλείο για την ενσωμάτωση και διατήρηση ενημερωμένων πολλαπλών εξωτερικών πηγών δεδομένων σε μια κοινή βάση δεδομένων με σκοπό την παροχή εργαλείων οπτικοποίησης για τη διερεύνηση δεδομένων και μιας μηχανής ελέγχου στους οικονομολόγους και τους νομικούς της ΕΑ. Η πλατφόρμα φιλοξενείται στις εγκαταστάσεις της ΕΑ για τους χρήστες που διαθέτουν τα κατάλληλα διαπιστευτήρια πρόσβασης. Η εφαρμογή αναπτύσσεται ως διακομιστής ανάπτυξης Flask που ενσωματώνει έναν αριθμό πινάκων (dashboards) που επιτρέπουν διάφορους τύπους οπτικοποίησης δεδομένων (π.χ. box plots, basket plots, data error bars). Η Πλατφόρμα ενσωματώνει επίσης μια μέθοδο ελέγχου για τον εντοπισμό αντανταγωνιστικών πρακτικών – όπως συμπράξεις και υπερβολική τιμολόγηση – από την ανάλυση των δεδομένων της αγοράς (ιδίως των τιμών, αλλά και σχετικά με ποσότητες ορισμένων προϊόντων), αξιοποιώντας τη νέα νομοθεσία που επιτρέπει στην Αρχή να έχει πρόσβαση σε πρωτογενή δεδομένα που αφορούν τις τιμές και αντλούνται από τα μεγαλύτερα σούπερ μάρκετ της χώρας, το σύστημα διανομής των πρατηρίων υγρών καυσίμων και την κεντρική λαχαναγορά αγορά της Αθήνας. Αυτό παρέχει τη δυνατότητα στην Αρχή να παρακολουθεί καθημερινά το επίπεδο τιμών για 2200 κωδικούς προϊόντων σε ολόκληρη τη χώρα και να μπορεί να

⁵ Διαθέσιμη στο <https://www.epant.gr/en/enimerosi/publications/research-publications/item/1414-computational-competition-law-and-economics-inception-report.html>.

χρησιμοποιεί μια χρονοσειρά δεδομένων από τον Ιανουάριο του 2020 ενώ, για ορισμένα προϊόντα, ήδη μερικά χρόνια νωρίτερα. Οι διαδραστικοί πίνακες ελέγχου δημιουργούνται χρησιμοποιώντας το πλαίσιο του Plotly-Dash που είναι γνωστό για τα χαρακτηριστικά ευχρηστίας και την επεκτασιμότητα του. Το εργαλείο ελέγχου εφαρμόστηκε σε πολλές έρευνες που κίνησε η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού από το 2020. Επιπλέον, η Επιτροπή επενδύει στην επεκτάσιμη πλατφόρμα/ταμπλό Big Data Management Infrastructure, για τη συλλογή δημόσιων δεδομένων σε πραγματικό χρόνο από διαφορετικές πηγές (Παρατηρητήριο Τιμών Σούπερ Μάρκετ, τιμές καυσίμων, τιμές οπωροκηπευτικών, στοιχεία δημοσίων συμβάσεων κ.λπ.), δεδομένα που μεταφορτώνονται και ενημερώνονται αυτόματα σε καθημερινή βάση ή ανά διαστήματα (εβδομαδιαίως). Επιπλέον, η ΕΑ συνήψε πρόσφατα (2023) συνεργασία με εμπειρογνώμονες για το σχεδιασμό ενός προγράμματος, αντλώντας ανεπεξέργαστα δεδομένα από μη δομημένες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στην εθνική βάση δεδομένων δημοσίων συμβάσεων και από άλλες πηγές. Αυτά τα δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν κυρίως για το εντοπισμό συμπτάξεων, και παράλληλα θα παρέχουν ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον ανάλυσης δεδομένων μέσω διαφόρων εργαλείων/εφαρμογών, βάσει εξειδικευμένων προγραμμάτων ή/και εργαλείων λογισμικού για οπτικοποίηση και ανάλυση δεδομένων που διατίθενται στο εμπόριο.

Για την επιτυχή ολοκλήρωση της προαναφερθείσας ολιστικής στρατηγικής, η ΕΑ ολοκλήρωσε τον Απρίλιο του 2021 τη διαδικασία πρόσληψης ενός Επικεφαλής Τεχνολογίας (Chief Technology Officer) και μιας ομάδας επιστημόνων δεδομένων που εντάχθηκαν στην ΕΑ για ανανεώσιμη διετή θητεία. Η ομάδα, της οποίας ηγείται ο καθηγητής Πληροφορικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών Βασίλης Βασσάλος ως Επικεφαλής Επιστήμονας Δεδομένων της ΕΑ, απαρτίζεται και από τρεις επιστήμονες δεδομένων (Πέτρος Μπουλιέρης, Μαρία Νίκη Φούρκα, Λάμπης Τζάι) και δύο επιστήμονες πληροφορικής (Νίκος Δελής, Ξάνθος Ξανθόπουλος). Η ομάδα έχει εργαστεί σε διάφορα προγράμματα που ζητήθηκαν από τη διοίκηση της ΕΑ με στόχο τη μεταμόρφωση όλων των πτυχών του έργου της ΕΑ. Τα έργα που ανέλαβε να υλοποιήσει η ομάδα αφορούν (i) την ανάπτυξη εργαλείων

ανάλυσης δεδομένων για τη διευκόλυνση των εργασιών χαρτογράφησης και παρακολούθηση των καθημερινών αγορών από το προσωπικό της ΕΑ, (ii) την κατασκευή προσαρμοσμένων αλγορίθμων για τους σκοπούς των ερευνών της ΕΑ και, γενικότερα, την εφαρμογή μοντέλων μηχανικής μάθησης και ανάλυσης δεδομένων για σύντμηση του χρόνου που απαιτείται για την ανάλυση των υποθέσεων, καθώς το προσωπικό της ΕΑ θα μπορεί να αναλαμβάνει και να διεκπεραιώνει περισσότερες υποθέσεις ταυτόχρονα, (iii) την ανάπτυξη επαναχρησιμοποιήσιμου κώδικα για την επιτάχυνση του συνήθους φόρτου εργασίας, (iv) την ανάπτυξη μιας πλατφόρμας διαχείρισης έργου ώστε να καταστεί δυνατή η καθημερινή παρακολούθηση των εργασιών του προσωπικού της ΕΑ με στόχο την ενίσχυση πιο ευέλικτων μορφών εργασίας (τηλεργασία) και της διοικητικής αποτελεσματικότητας.

Η παρούσα μελέτη θα εστιάσει σε ορισμένες από τις εφαρμογές του υπολογιστικού δικαίου και των οικονομικών του ανταγωνισμού της ΕΑ, σε διαφορετικούς άξονες εργασίας. Ειδικότερα, η ομάδα Data Science της ΕΑ έχει συμβάλει (i) στη χαρτογράφηση αγορών και τη συλλογή δεδομένων από σούπερ μάρκετ/παντοπωλεία μέσω της ανάπτυξης της πλατφόρμας DAECI, (ii) στην παροχή ανάλυσης δεδομένων για την εν εξελίξει έρευνα στην αγορά καυσίμων, (iii) στη συνδρομή της ΕΑ στην παρακολούθηση του εργαλείου συλλογής δεδομένων που αφορούν το καλάθι του νοικοκυριού, το οποίο έχει τεθεί σε εφαρμογή από το Υπουργείο Ανάπτυξης, (iv) στη συμμετοχή στην τεχνολογικά υποβοηθούμενη επανεξέταση των δεδομένων που αφορούν την έρευνα στον τραπεζικό κλάδο.

Επιπλέον, θα παρουσιάσουμε συνοπτικά ορισμένους από τους εν εξελίξει άξονες εργασίας της ομάδας επιστήμης των δεδομένων, ιδίως (i) την υλοποίηση μιας βιβλιοθήκης εγγράφων με δυνατότητες TN που θα επιτρέπει την ανάκτηση σημασιολογικά παρόμοιων αρχείων, (ii) την ανάπτυξη εργαλείων για την παρακολούθηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης εταιρειών, και (iii) την αναβάθμιση των υφιστάμενων πλατφορμών ανώνυμης παροχής πληροφοριών (whistle-blower platforms) της ΕΑ με την εφαρμογή δυνατοτήτων της τεχνητής νοημοσύνης.

II. Υφιστάμενοι άξονες εργασίας του έργου της ομάδας Επιστήμης των Δεδομένων (Data science team) της ΕΑ

A. Η Πλατφόρμα Data Analytics and Economic Intelligence (DAECI) της ΕΑ

1. Η κατασκευή της DAECI

Κατά τη διεξαγωγή νομικών ερευνών, το Electronic Discovery Reference Model είναι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στα ψηφιακά δεδομένα. Το EDRM περιλαμβάνει 9 βασικά στάδια: Διακυβέρνηση Πληροφοριών, Ταυτοποίηση, Διατήρηση, Συλλογή, Επεξεργασία, Ανασκόπηση, Ανάλυση, Παραγωγή και Παρουσίαση. Η ΕΑ βρίσκεται όλο και περισσότερο αντιμέτωπη με ψηφιακά δεδομένα κατά τη διεξαγωγή νομικών ερευνών και απαιτείται αξιοσημείωτη επένδυση χρόνου για τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων, συνεπώς ο εξορθολογισμός των πιο κοινών και συνηθισμένων εργασιών είναι σημαντικός.

Σκοπός της πλατφόρμας Data Analytics and Economic Intelligence (DAECI) της ΕΑ είναι η δημιουργία ενός

εύχρηστου περιβάλλοντος ανάλυσης δεδομένων, με στόχο τη συλλογή δεδομένων αγοράς από δημόσια προσβάσιμες βάσεις δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, την αποθήκευσή τους σε μια τοπική βάση δεδομένων, την επεξεργασία, οπτικοποίηση και ανάλυσή τους, καθώς και την ανάπτυξη εργαλείων ελέγχου με χρήση Μηχανικής Μάθησης για τον εντοπισμό αντιανταγωνιστικών πρακτικών (market screens) σε διάφορους τομείς της ελληνικής αγοράς.

Οι κύριες πηγές συλλογής δεδομένων μέχρι στιγμής (το πρώτο έτος λειτουργίας της πλατφόρμας DAECI) είναι το e-katanalotis (Παρατηρητήριο Αγοράς) για την παρακολούθηση των τιμών των τροφίμων καθώς και των βασικών προϊόντων του ελληνικού νοικοκυριού, ο ΟΚΑΑ (Οργανισμός Κεντρικών Αγορών και Αλιείας) και η Eurostat για την παρακολούθηση των τιμών των οπωροκηπευτικών, των κρεάτων και των ψαριών, καθώς και το fuelprices.gr για τις τιμές των καυσίμων στην ελληνική αγορά. (βλ. Πίνακα 1)

Πίνακας 1	Σούπερ Μάρκετ	Καύσιμα	Οπωροκηπευτικά	Ψάρια
Εμπορικό Σήμα/Περιοχή Πωλήσεων	16 Εμπορικά σήματα	20 Εμπορικά σήματα	Χονδρική πώληση	10 περιοχές
Κατηγορίες	123	-	3	5
Προϊόντα	>1200	105	350	148
Έτη	2014 - 2016 2020 - 2023	2015 - 2018 2020 - 2023	2017 - 2023	2018 - 2023
Συχνότητα Δεδομένων	Ημερησίως	Ημερησίως	1-3 φορές/εβδομάδα	Μηνιαίως
Τύπος Τιμών	Τιμή στο ράφι	Τιμές Προσφοράς	Τιμές Προσφοράς	Ελάχ.-Μέση-Μέγ. τιμή πώλησης
Ποσότητα		-	-	Ναι

Η πλατφόρμα χρησιμοποιεί υπάρχουσες διεπαφές προγράμματος εφαρμογής (APIs) για την εξαγωγή των πληροφοριών που χρειάζεται, αλλά διαθέτει την επεκτασιμότητα για τη διαχείριση άλλων τύπων δεδομένων που μπορούν να συνδράμουν το έργο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, όπως μεμονωμένα αρχεία (π.χ. .csv, .xlsx, .pkl) ή/και απευθείας συνδέσμους πρόσβασης σε άλλες εσωτερικές βάσεις δεδομένων της Επιτροπής. Μετά τη συλλογή των δεδομένων, υπάρχει πάντα η πιθανότητα σφαλμάτων κατά την εισαγωγή τους, ειδικά εάν αυτή πραγματοποιείται από άνθρωπο. Για το λόγο αυτό, τα δεδομένα εισόδου υποβάλλονται σε επεξεργασία προκειμένου να εξαλειφθούν ορισμένες ανωμαλίες όπως κατά διαστήματα κενά, ασυνεπείς τύπους δεδομένων (τυπογραφικά λάθη κ.λπ.) ή εσφαλμένη κατηγοριοποίηση. Για την επίλυση των ανωτέρω προβλημάτων, η πλατφόρμα αναλαμβάνει τη δημιουργία νέων προϊόντικών κατηγοριών και την ενσωμάτωσή τους στη βάση δεδομένων της με χρήση της Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας (NLP).

Η πλατφόρμα DAECI παρέχει στον χρήστη ειδικά σχεδιασμένα dashboards για την παρακολούθηση της αγοράς που δίνουν τη δυνατότητα άμεσης ποσοτικής ανάλυσης και διευκολύνουν την έκδοση αναφορών. Ο χρήστης έχει τη δυνατότητα επιλογής του τύπου οπτικοποίησης από διάφορους τύπους γραφημάτων (box plot, time series diagram, deviation range plot, custom basket plot) και ταυτόχρονα να κάνει αλλαγές στις παραμέτρους του για να διευκολυνθεί η εξερεύνηση των δεδομένων κατά τη διάρκεια της μοντελοποίησης. Πιο αναλυτικά, το γράφημα χρονοσειράς (time series chart) παρουσιάζει τις τάσεις τιμών διάφορων προϊόντων και κατηγοριών, για μία ή περισσότερες εταιρείες. Το γράφημα δίνει μια πιο λεπτομερή εικόνα των μεταβολών των τιμών ανά κατηγορία ή προϊόν χρησιμοποιώντας μέτρα όπως τεταρτημόρια, διάμεση τιμή, περιθώριο ασφαλείας και ακραίες τιμές. Το διάγραμμα εύρους απόκλισης περιγράφει την ελάχιστη, τη μέση και τη μέγιστη τιμή πώλησης των αλιευμάτων ανά μήνα, για κάθε μήνα.

Για τη δημιουργία του προσαρμοσμένου διαγράμματος καλαθιού (basket diagram), δημιουργήθηκε ένα προεπιλεγμένο καλάθι, ενδεικτικό του μέσου ελληνικού νοικοκυριού, με 16 δημοφιλείς κατηγορίες με βάση την ανάλυση του Ινστιτούτου Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ), σταθμίζοντας τις κατηγορίες προϊόντων με το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή 2019 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Τα παραπάνω διαγράμματα δίνουν τη δυνατότητα επιλογής διαφορετικών χρονικών μονάδων (ημερησία, εβδομαδιαία, ημέρα της εβδομάδας, μηνιαία), επιλογής του κατάλληλου κατά περίπτωση μετρητή (μέσος όρος, διάμεση τιμή), παρατήρησης τιμών με ή χωρίς εποχικότητα, ορισμού της επιθυμητής περιόδου παρακολούθησης, περιγραφικών και στατιστικών δεδομένων για επιλεγμένες ποσότητες, εξόρυξης δεδομένων και άμεσες συγκρίσεις μεταξύ διαγραμμάτων.

Για την ανάλυση των δεδομένων με αλγόριθμους Μηχανικής Μάθησης (Machine Learning algorithms), αξιοποιήθηκε η εμπειρία και η γνώση των εμπειρογνομόνων της ΕΑ, τόσο στο στάδιο του σχεδιασμού όσο και στο στάδιο της υλοποίησης. Μέχρι στιγμής, έχουμε δημιουργήσει ένα μηχανισμό ελέγχου δύο σταδίων για να επιτρέψουμε ταχεία προτεραιοποίηση των υποθέσεων της Επιτροπής βάσει δεδομένων. Κατόπιν επιλογής μιας χρονικής περιόδου και ορισμένων δυνητικά ύποπτων προϊόντων προς διερεύνηση, ο μηχανισμός ελέγχου παράγει διάφορες σχετικές μετρήσεις (π.χ. T-tests, Log-Differences in Differences) και ένα διάγραμμα για να βοηθήσει τον χρήστη να εκτιμήσει εάν τα δεδομένα αντίστροφης κατάστασης εμφανίζουν ασυνήθιστες και ύποπτες μεταβολές στις τιμές των υπό εξέταση προϊόντων. Τέλος, ο μηχανισμός υπολογίζει την αναμενόμενη τιμή του ύποπτου προϊόντος και προσδιορίζεται τυχόν ύπαρξη διαρθρωτικού χάσματος στις χρονοσειρές. Όλα τα παραπάνω φέρνουν την Επιτροπή ένα βήμα πιο κοντά στον αρχικό της στόχο που δεν είναι άλλος από τη χαρτογράφηση της ελληνικής αγοράς και το να έχει στη διάθεσή της έξυπνα εργαλεία για την παρακολούθηση της κατάστασης του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων.

2. *Εμπλουτισμός της DAECI με δυνατότητα συλλογής δεδομένων από ηλεκτρονικά καταστήματα*

Επιπλέον, η ομάδα Data Science της ΕΑ εμπλούτισε πρόσφατα τη DAECI με τη δυνατότητα μιας πιο εκτεταμένης και συστηματικής συλλογής δεδομένων από ηλεκτρονικά καταστήματα με στόχο την κατάρτιση ενός πλήρους καταλόγου για κάθε προϊόν που διατίθεται από ελληνικά σούπερ μάρκετ που διαθέτουν ηλεκτρονικό κατάστημα και τη διαμόρφωση χρονοσειρών, με έναρξη από το 2023. Τα δεδομένα που συλλέγονται έχουν τη μορφή αρχείων JSON για κάθε προϊόν (61300 προϊόντα συνολικά μέχρι σήμερα) από κάθε σούπερ μάρκετ και περιλαμβάνουν το όνομα του κάθε προϊόντος, τις τιμές σε ημερήσια βάση και τα SKU/Barcodes. Τα δεδομένα περιλαμβάνουν επίσης εκπτώσεις, ενδεχόμενες προωθητικές ενέργειες και αναγγελίες προσφορών, κατά περίπτωση.

Τα προσαρμοσμένα εργαλεία που εκπονήθηκαν από την ομάδα Data Science της ΕΑ συλλέγουν αυτόματα πληροφορίες από κάθε ηλεκτρονικό κατάστημα καθημερινά και δημιουργούνται αντίγραφα ασφαλείας των πρωτογενών δεδομένων πριν από οποιαδήποτε επεξεργασία. Μετά από αυτό το στάδιο, τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία και εισάγονται στη βάση δεδομένων. Με αυτό το νέο εργαλείο, το HCC παραμένει ενημερωμένο για τις πιο πρόσφατες πληροφορίες τιμολόγησης και προϊόντων και μπορεί να εφαρμόσει τη μεθοδολογία δομικών διακοπών που έχει τεθεί σε εφαρμογή για την πλατφόρμα DAECI σε μεγαλύτερη κλίμακα, χωρίς επίσης να εξαρτάται από την πρόσβαση στην ηλεκτρονική

-καταναλωτής εφαρμογή, η οποία αποτελεί την κύρια πηγή πληροφοριών στην οποία βασίζεται η DAECI. Το έργο μπορεί εύκολα να κλιμακωθεί ώστε να συμπεριλάβει επιπλέον σούπερ μάρκετ. Άλλες πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου μπορούν να προστεθούν στο μέλλον και η αυτοματοποίηση της διαδικασίας συλλογής δεδομένων θα επιτρέψει στην ΕΑ εξοικονόμηση χρόνου και πόρων.

B. *Συνδρομή της ανάλυσης δεδομένων στην Έρευνα της Αγοράς Καυσίμων*

Η συστηματική χρήση εργαλείων ανάλυσης δεδομένων μπορεί να ενισχύσει σε μεγάλο βαθμό την ικανότητα της αρχής ανταγωνισμού για πιο έγκαιρη ολοκλήρωση των κλαδικών ερευνών και αναφορών που σχετίζονται με έρευνες της αγοράς, ιδίως όταν υπάρχουν διαθέσιμα μεγάλα σύνολα δεδομένων.

Ένα από τα έργα με τα οποία ασχολήθηκε η ομάδα Data Science της ΕΑ το 2022 και το 2023 αφορούσε την προετοιμασία και την επεξεργασία δεδομένων για τη χαρτογράφηση των αγορών καυσίμων και την Αναφορά Έρευνας Αγοράς των ετών 2022 και 2023. Η ομάδα προχώρησε στη συλλογή δεδομένων αναφορικά με τις τιμές για την περίοδο από το 3ο τρίμηνο του 2019 – 3ο τρίμηνο του 2022, σε σχέση με τα διαφορετικά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού καυσίμων:

- Πληροφορίες για τις τιμές αργού πετρελαίου
- Τιμολόγια από διυλιστήρια σε μεγάλους χονδρεμπόρους (Διυλιστήριο → Χ)

- Τιμολόγια από χονδρεμπόρους σε πρατήρια καυσίμων (X → Λιανοπωλητές)
- Τιμές πρατηρίου για βενζίνη, ντίζελ και πετρέλαιο θέρμανσης, κάθε πρατηρίου στην Ελλάδα. (Λιανοπωλητές → Καταναλωτές)

Ενώ ο εκτιμώμενος χρόνος χειρωνακτικής επεξεργασίας δεδομένων ήταν αρχικά 2 μήνες με τη συμμετοχή 4 εργαζομένων, η ομάδα Data Science της ΕΑ κατάφερε να ολοκληρώσει αυτήν την εργασία σε 3 εβδομάδες, με τη συμμετοχή 2 υπαλλήλων. Η συλλογή δεδομένων περιπλέκεται από το γεγονός ότι δεν ήταν δημοσιοποιημένες όλες οι πληροφορίες για τις τιμές.

- Υπήρχαν πληροφορίες για τις τιμές του αργού πετρελαίου, ωστόσο η ομάδα χρησιμοποίησε μια τεκμαρτή τιμή για τις ημέρες που οι τιμές του βαρελιού Brent & WTI δεν ήταν διαθέσιμες».
- Όσον αφορά τα τιμολόγια από διυλιστήρια σε μεγάλους χονδρεμπόρους (Διυλιστήριο → X), οι περισσότερες εκπτώσεις εφαρμόζονταν απευθείας στο τιμολόγιο, ενώ άλλες χορηγούνταν μέσω «Πιστωτικών Τιμολογίων» αρνητικής αξίας και χρησιμοποιούνταν για χορήγηση εκπτώσεων ή πριμοδοτήσεων σε πελάτες. Η ομάδα χρειάστηκε επίσης να προβεί σε επεξεργασία των τιμολογίων για να αντλήσει την πραγματική, τελική τιμή ανά λίτρο, λαμβάνοντας υπόψη τις εκπτώσεις, τα πιστωτικά τιμολόγια και τον ΦΠΑ. Η ομάδα αντιστοίχισε τα ονόματα των χονδρεμπόρων από τα τιμολόγια του διυλιστηρίου με τα τιμολόγια του χονδρεμπόρου χρησιμοποιώντας το όνομα του χονδρεμπόρου ως μοναδικό αναγνωριστικό στοιχείο.
- Όσον αφορά τα τιμολόγια από χονδρεμπόρους προς πρατήρια καυσίμων (X → Λιανοπωλητές), όπως και πριν, η ομάδα χρειάστηκε να προβεί σε επεξεργασία των τιμολογίων για να αντλήσει την πραγματική, τελική τιμή ανά λίτρο, λαμβάνοντας υπόψη τις εκπτώσεις, τα πιστωτικά τιμολόγια και τον ΦΠΑ. Επίσης αντιστοίχισε τα ονόματα των λιανοπωλητών από τα τιμολόγια του χονδρέμπορου με τις τιμές του πρατηρίου λιανικής

χρησιμοποιώντας το όνομα του λιανοπωλητή ως μοναδικό αναγνωριστικό στοιχείο. Σημειώνεται ότι πολλοί λιανοπωλητές είχαν υποστεί μεταβολή του καθεστώτος διαχείρισης και, ως αποτέλεσμα αυτού, άλλαξε η στήλη με την επωνυμία του πρατηρίου. Αυτή η μεταβολή δημιούργησε πρόβλημα καθώς πολλά πρατήρια καυσίμων θα μπορούσαν να εμφανίζονται με κοινή φυσική διεύθυνση, κάτι που θα ήταν πρακτικά αδύνατο. Η ομάδα χρησιμοποίησε στην αρχή ασαφή αντιπαραβολή αλφαριθμητικών και στη συνέχεια NLP για να διασφαλίσει ότι κάθε διεύθυνση πρατηρίου περιγράφει μοναδικά ένα πρατήριο.

- Όσον αφορά τις λιανικές τιμές βενζίνης, πετρελαίου και πετρελαίου θέρμανσης κάθε πρατηρίου στην Ελλάδα (Λιανοπωλητές → Καταναλωτές), η ομάδα Data Science συνέλεξε πληροφορίες σε επίπεδο πρατηρίου καυσίμων από τη δημόσια βάση δεδομένων fuelprices.gr οι οποίες δηλώνονται από τα πρατήρια και καλύπτουν ολόκληρη τη χώρα, μολονότι προχώρησε και σε διόρθωση ορισμένων σφαλμάτων στη βάση δεδομένων καθώς πολλά κρίσιμα στοιχεία της, όπως διευθύνσεις, επωνυμίες πρατηρίων και ταχυδρομικοί κώδικες, ήταν εσφαλμένα ή μη διαθέσιμα. Για την επίλυση του προβλήματος χρησιμοποιήθηκε γεωκωδικοποίηση διευθύνσεων της Google Maps (Google Maps geocoding API).

Γ. Παρακολούθηση σχετικά με το “Καλάθι του Νοικοκυριού”

Στο πλαίσιο των αντιπληθωριστικών πολιτικών του, το Υπουργείο Ανάπτυξης θέσπισε το «Καλάθι του Νοικοκυριού», μια πρωτοβουλία με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των αλυσίδων λιανικής για κατηγορίες «βασικών καταναλωτικών αγαθών» και, ως εκ τούτου, τον περιορισμό της πιθανότητας απότομης και κατακόρυφης αύξησης των τιμών. Σύμφωνα με αυτήν την πρωτοβουλία, οι υπεραγορές τροφίμων και άλλων προϊόντων που ασκούν δραστηριότητες λιανικής (σούπερ μάρκετ), των οποίων ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει τα ενενήντα εκατομμύρια (90.000.000) ευρώ ετησίως, με βάση τις οικονομικές καταστάσεις της προηγούμενης χρήσης, υποχρεούνται να αποστέλλουν στο Υπουργείο, σε τακτά χρονικά διαστήματα, ένα κατάλογο καταναλωτικών προϊόντων («καλάθι του νοικοκυριού») που είναι αναγκαία για την αξιοπρεπή διαβίωση των νοικοκυριών και διατίθενται σε προσιτές τιμές. Ο κατάλογος των προϊόντων που περιλαμβάνονται στο “καλάθι του νοικοκυριού” για κάθε υπεύθυνο και οι τιμές τους καθορίζονται ελεύθερα από τις επιχειρήσεις και τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στο “καλάθι του νοικοκυριού” ελέγχονται κατά προτεραιότητα από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές για τη συμμόρφωση με τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου κέρδους. Τα προϊόντα του καταλόγου μπορούν να διαφοροποιούνται σε κάθε νέα λίστα που αποστέλλεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Οι επιχειρήσεις που είναι υπόχρεες για την υποβολή του σχετικού καταλόγου, πρέπει να περιλαμβάνουν σε αυτόν τουλάχιστον ένα προϊόν από κάθε κατηγορία προϊόντων που προβλέπονται για το καλάθι του νοικοκυριού και να διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητά του σε προσιτή τιμή, σε σύγκριση με άλλα προϊόντα της ίδιας κατηγορίας. Επίσης πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο καταναλωτής, ο οποίος επισκέπτεται τα φυσικά ή ηλεκτρονικά καταστήματά τους, ενημερώνεται για τη σύνθεση του προτεινόμενου «καλαθιού του νοικοκυριού» με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως καταλόγους προϊόντων, φυλλάδια και ειδική σήμανση στα προϊόντα ή στα σημεία πώλησης. Η μη αποστολή καταλόγου προϊόντων ή η ελλιπής αποστολή καταλόγου προϊόντων από

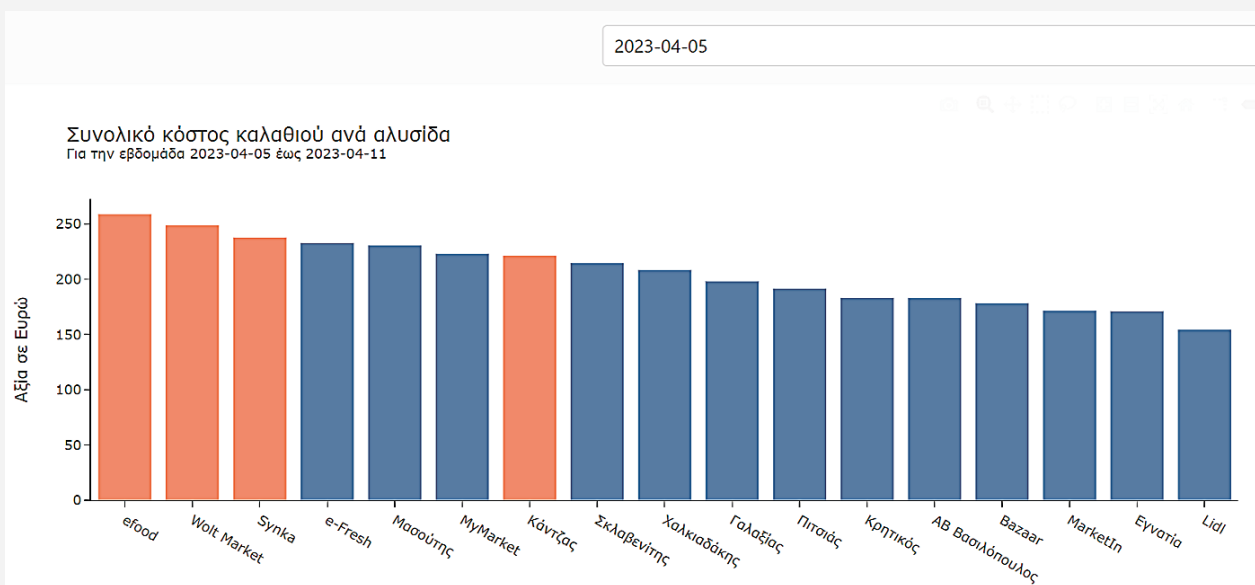
τις υπόχρεες επιχειρήσεις επισύρει διοικητικό χρηματικό πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης αποστολής πλήρους καταλόγου.

Η ΕΑ διατύπωσε τη Γνώμη ότι η εν λόγω κανονιστική πρωτοβουλία δεν εγείρει ανησυχίες υπό το πρίσμα του δικαίου του ανταγωνισμού και, σε κάθε περίπτωση, παρά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που τυχόν θα προκληθούν από αυτό το μέτρο, είναι αναλογική, ενόψει των τρεχουσών δύσκολων συνθηκών για τους καταναλωτές και δεδομένου του προσωρινού χαρακτήρα του μέτρου. Ωστόσο, η ΕΑ εξέφρασε επίσης ορισμένους προβληματισμούς ως προς το γεγονός ότι, τα σούπερ μάρκετ τα οποία επιλέγουν τα προϊόντα που επιθυμούν να συμπεριλάβουν στο καλάθι του νοικοκυριού, είναι πιθανό να αποκτούν ικανότητα μόχλευσης στις διαπραγματεύσεις με τους προμηθευτές ανάλογων προϊόντων, ειδικά με τους έχοντες περιορισμένη διαπραγματευτική ισχύ, ή ότι μια τέτοια πρωτοβουλία μπορεί να οδηγήσει σε πρακτικές συστηματικής αυτοπροτίμησης από τα σουπερμάρκετ σε προϊόντα δικής τους ετικέτας, εις βάρος προϊόντων σήματος, ενώ δεν μπορεί να αποκλειστούν ενδεχόμενες αυξήσεις τιμών σε προϊόντα ή κατηγορίες προϊόντων (από τον ίδιο ή διαφορετικούς προμηθευτές) εκτός του καλαθιού προκειμένου να αντισταθμίσουν τυχόν απώλειες από τη διάθεση των προϊόντων εντός του καλαθιού σε προσιτές (ή ενδεχομένως μειωμένες) τιμές. Η ΕΑ εξέφρασε επίσης την πρόθεσή της να προβεί στην παρακολούθηση της εφαρμογής του «καλαθιού του νοικοκυριού».

Η ομάδα Data Science της ΕΑ ανέλαβε την ανάπτυξη εργαλείων ανάλυσης για τη διευκόλυνση της παρακολούθησης της λειτουργίας του «καλαθιού του νοικοκυριού» και του ελέγχου τυχόν αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς από τα σούπερ μάρκετ, περιορίζοντας έτσι τον χρόνο και τους ανθρώπινους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεση αυτής της εργασίας. Έτσι, δημιούργησε έναν χρήσιμο και ενημερωμένο πίνακα ελέγχου που αναλύει τα δεδομένα που αφορούν το καλάθι του νοικοκυριού. Η χρήση αυτού του εργαλείου επιτρέπει την παρακολούθηση των τιμών που εφαρμόζουν τα καταστήματα, δίνοντας τη δυνατότητα στους αναλυτές να αναγνωρίζουν τις

ασυνήθιστες τάσεις στην τιμολόγηση των αγαθών. Επιλέγοντας κάθε σούπερ μάρκετ πάνω στο γράφημα συνολικού εβδομαδιαίου κόστους του καλαθιού λαμβάνεται

η ανάλυση της δομής του καλαθιού για το επιλεγμένο σούπερ μάρκετ. Το γράφημα δομής του καλαθιού δείχνει τη συμβολή κάθε κατηγορίας στη συνολική τιμή του καλαθιού.

Η ομάδα Data Science της ΕΑ ανέπτυξε επίσης τη μεταξύ κατηγοριών χρονοσειρά ανά λιανοπωλητή, οι οποίες δείχνουν τη μέση τιμή των κατηγοριών προϊόντων για κάθε σούπερ μάρκετ κατά την επιλεγμένη χρονική περίοδο. Κάθε σούπερ μάρκετ αντιπροσωπεύεται από μια διαφορετική χρωματιστή γραμμή στο διάγραμμα. Η τιμή της κάθε γραμμής αντιπροσωπεύει τη μέση τιμή των προϊόντων αυτής της κατηγορίας στο συγκεκριμένο σούπερ μάρκετ. Αυτό το γράφημα μπορεί να βοηθή τους αναλυτές να παρακολουθούν τις τάσεις των τιμών των προϊόντων ανά κατηγορία στα σούπερ μάρκετ και να εντοπίζουν τυχόν ανωμαλίες τιμών που μπορεί να υποδηλώνουν αντιανταγωνιστική συμπεριφορά από τα σούπερ μάρκετ. Τέλος, η ομάδα ανέπτυξε επίσης την εντός κατηγορίας χρονοσειρά ανά λιανοπωλητή, η οποία δείχνει την εξέλιξη της τιμής όλων των προϊόντων που ανήκουν σε μια επιλεγμένη κατηγορία για κάθε σούπερ μάρκετ. Κάθε γραμμή στο γράφημα αντιστοιχεί σε ένα συγκεκριμένο προϊόν και κατάσταση λιανικής και έχει διαφορετικό χρώμα για ευκολότερη αναγνώριση.

Δ. Τεχνολογικά υποβοηθούμενη επανεξέταση δεδομένων στην έρευνα για τις τράπεζες

Η ομάδα Data Science τα ΕΑ έχει επίσης ασχοληθεί με την ανάπτυξη εργαλείων που διευκολύνουν την τεχνολογικά υποβοηθούμενη επανεξέταση δεδομένων, ιδίως στην εν εξελίξει έρευνα για πιθανές αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές μεταξύ τραπεζών, ορισμένα από τα οποία εξετάζονται εν συντομία στη συνέχεια:

1. Ανάλυση Συνημμένων

Στην έρευνα της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΕΑ), η ανάλυση συνημμένων διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στον αποκλεισμό μη σχετικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και στον εντοπισμό συνημμένων που απαιτούσαν περαιτέρω έλεγχο.

Για την εξόρυξη του κειμένου από κάθε συνημμένο, η ομάδα επιστημόνων δεδομένων χρησιμοποίησε το Apache Tika, μια ισχυρή βιβλιοθήκη εξόρυξης κειμένου. Αυτό επέτρεψε την εξόρυξη κειμένου από διάφορες μορφές αρχείων, συμπεριλαμβανομένων των μορφών .doc, .pdf, .xls και

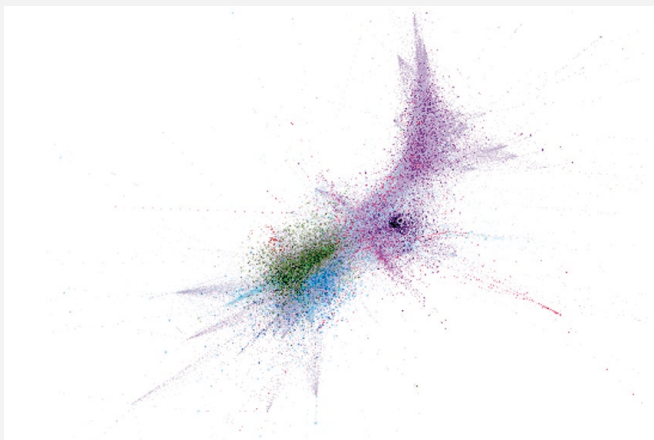
άλλων. Μετατρέποντας τα συνημμένα σε μηχαναγνώσιμο κείμενο, η ομάδα είχε τη δυνατότητα να εκτελεί περαιτέρω ανάλυση και επεξεργασία. Για τη διασφάλιση της ποιότητας και της ακρίβειας του εξορυσσόμενου κειμένου, η ομάδα χρησιμοποίησε μεθόδους επεξεργασίας φυσικής γλώσσας (NLP). Τεχνικές όπως οι Word2Vec, SpaCy και GreekBERT χρησιμοποιήθηκαν για καθαρισμό, κανονικοποίηση και σημασιολογική ανάλυση κειμένου. Οι ενσωματώσεις κειμένου διαμορφώθηκαν για να αντιπροσωπεύουν το εξορυσσόμενο κείμενο σε μια αριθμητική μορφή κατάλληλη για αλγόριθμους μηχανικής μάθησης. Αυτές οι ενσωματώσεις αποτύπωσαν το σημασιολογικό νόημα και πλαίσιο του κειμένου, επιτρέποντας την αποτελεσματική σύγκριση και ανάλυση ομοιοτήτων.

Για κάθε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που επισημάνθηκε ως σημαντικό, υπολογίστηκαν βαθμολογήσεις ομοιότητας ανά ζεύγη μεταξύ των συνημμένων των κρίσιμων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και άλλων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χρησιμοποιώντας τις διαμορφωμένες ενσωματώσεις κειμένου. Αυτή η διαδικασία εντόπισε συνημμένα που παρουσίαζαν μεγάλη ομοιότητα με τα κρίσιμα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Τα πέντε συνημμένα που εμφάνιζαν τη μεγαλύτερη ομοιότητα επιλέχθηκαν για περαιτέρω εξέταση. Τα συνημμένα που ανήκαν σε μη αναγνωσμένα email έλαβαν προτεραιότητα, καθώς ήταν πιθανό να περιέχουν κρίσιμες πληροφορίες που δεν είχαν ακόμη αναλυθεί. Αυτά τα συνημμένα επιστράφηκαν και προτάθηκαν για υποβολή σε χειροκίνητο έλεγχο από τα στελέχη της ΕΑ, περιορίζοντας τον αριθμό των συνημμένων που απαιτούσαν επανέλεγχο και εστιάζοντας σε δυνητικά σημαντικά στοιχεία.

2. Ανάλυση Γραφήματος Επιχειρηματικών Οντοτήτων Εμπλεκόμενων σε Μηνύματα Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου

Η ανάλυση γραφήματος χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των επιχειρηματικών οντοτήτων που εμπλέκονταν στις επικοινωνίες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Για κάθε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα πεδία Προς/Από/Κοιν./Κρυφή Κοιν. εξήχθησαν για τον εντοπισμό των μελών που εμπλέκονται στο νήμα της ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Εφαρμόστηκαν τεχνικές ανάλυσης οντοτήτων για ακριβή εντοπισμό και ταξινόμηση των οντοτήτων. Η ανάλυση εντόπισε επίσης ψευδώνυμα και παραλλαγές για κάθε οντότητα, ενισχύοντας την ακρίβεια των επόμενων βημάτων ανάλυσης. Οι οντότητες και τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αναπαρίστανται ως κόμβοι και ακμές, αντίστοιχα, σε μια δομή γραφήματος. Κάθε νήμα μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου συνέδεε δύο ή περισσότερους κόμβους, δημιουργώντας μια αναπαράσταση δικτύου των προτύπων επικοινωνίας μεταξύ των επιχειρηματικών οντοτήτων. (εικόνα 1)

Διάφορα μέτρα κεντρικότητας, όπως η ιδιοδιανυσματική κεντρικότητα και η κεντρικότητα ενδιαμεσότητας, χρησιμοποιήθηκαν για τον εντοπισμό κόμβων με υψηλή επίδραση στη ροή πληροφοριών εντός του γραφήματος. Τα μη αναγνωσμένα μηνύματα λήφθηκαν επίσης υπόψη κατά την επιλογή κόμβου. Τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που σχετίζονταν με τους επιλεγμένους κόμβους επισημάνθηκαν για περαιτέρω έλεγχο από το προσωπικό της ΕΑ, καθώς ήταν πιθανό να περιέχουν κρίσιμες πληροφορίες ή να συνεισφέρουν σημαντικά στην έρευνα.

Εικόνα 1 Το γράφημα επικοινωνίας, με χρήση της διάταξης Yifan Hu. Κάθε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αντιστοιχεί σε ένα χρώμα, έτσι ώστε οι κοινότητες να καθίστανται ορατές.

3. Νευρωνικό Δίκτυο για Ταξινόμηση Σώματος Μηνύματος Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου

Χρησιμοποιήθηκε ένα μοντέλο νευρωνικού δικτύου για την ταξινόμηση του σώματος μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το οποίο βοήθησε στον προσδιορισμό της συνάφειας και της σημασίας του κάθε μηνύματος για την έρευνα. Για την προετοιμασία των προς ταξινόμηση σωμάτων μηνυμάτων, εφαρμόστηκαν τεχνικές καθαρισμού και κανονικοποίησης κειμένου. Αυτή η διεργασία εξασφάλισε συνέπεια και αξιοπιστία των εισροών για το μοντέλο νευρωνικού δικτύου. Χρησιμοποιήθηκε ένα μοντέλο μετασχηματισμού "ensemble" για διαχωρισμό των ηλεκτρονικών μηνυμάτων με τους χαρακτηρισμούς "Μη εφαρμόσιμο" (0) ή "Κρίσιμο" (1). Το μοντέλο αξιοποίησε γνήσιες ετικέτες από μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που είχαν αναγνωστεί σε πρότερο χρόνο από τα στελέχη της ΕΑ ως μέρος των δεδομένων εκπαίδευσης. Με την εφαρμογή του μοντέλου ensemble, τα μηνύματα ταξινομήθηκαν με βάση τη σχετικότητά τους με την έρευνα.

Κατόπιν συνδυασμού των εκροών του μοντέλου νευρωνικού δικτύου με τα αποτελέσματα της ανάλυσης συνημμένων και της ανάλυσης γραφημάτων, προέκυψε ένα υποσύνολο "ύποπτων" μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η ταξινόμηση του νευρωνικού δικτύου βοήθησε στο φιλτράρισμα των μηνυμάτων που κρίθηκαν κρίσιμα (επισημάνθηκαν με "1"). Μέσω της συλλογικής εφαρμογής αυτών των τεχνικών, ο αριθμός των μηνυμάτων που έπρεπε να ελεγχθούν χειροκίνητα από τα στελέχη της ΕΑ μειώθηκε σημαντικά, επιτρέποντας την επίτευξη μιας πιο αποτελεσματικής και στοχευμένης διαδικασίας ελέγχου.

III. Νέοι άξονες δράσης

A. Σύστημα με δυνατότητα ΤΝ για ανάκτηση εγγράφων με σημασιολογική αναζήτηση

Για την απλοποίηση της διαδικασίας ανάκτησης εγγράφων και ανταλλαγής γνώσεων, σκοπεύουμε να αναπτύξουμε μια διανυσματική βάση δεδομένων που θα χρησιμοποιεί ένα Μεγάλο Γλωσσικό Μοντέλο με Νομική Εξειδίκευση (LLM-LE).

Αυτό το σύστημα (i) θα εκτελεί σημασιολογικές αναζητήσεις για την ανάκτηση σημασιολογικά σχετικών εγγράφων, όπως προηγούμενες υποθέσεις και δικαστικές αποφάσεις και (ii) θα παρέχει ενδεχομένως νομικές πληροφορίες για μια εν εξελίξει υπόθεση με βάση τα ανακτηθέντα έγγραφα. Αξιοποιώντας τις δυνατότητες της Επεξεργασίας Φυσικής Γλώσσας (NLP) και της μηχανικής μάθησης, η ΕΑ μπορεί να ενισχύει τις ερευνητικές της ικανότητες, να αποκτά πρόσβαση σε σημαντικά προηγούμενα και να αυξάνει την ικανότητα επιβολής του δικαίου του ανταγωνισμού.

B. Ανάπτυξη εργαλείων για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης των εταιρειών

Η παρακολούθηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης εξυπηρετεί πολλαπλούς σκοπούς για την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ). Πρώτον, βοηθά στον εντοπισμό πιθανών παραβάσεων των αντιμονοπωλιακών κανόνων εντοπίζοντας ύποπτες δραστηριότητες που δικαιολογούν περαιτέρω διερεύνηση. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει την παρακολούθηση αναρτήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εταιρικές ενημερώσεις, λογιστικές αναφορές και ενημερώσεις επενδυτών για τυχόν ενδείξεις αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Δεύτερον, η παρακολούθηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης βοηθά στη συλλογή στοιχείων για υποθέσεις παραβάσεων των αντιμονοπωλιακών κανόνων. Επιπλέον, η παρακολούθηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης επιτρέπει στην ΕΑ να αφουγκράζεται τους προβληματισμούς των καταναλωτών και να αποκτά εικόνα για τη συμπεριφορά τους. Παρακολουθώντας τις συνομιλίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η ΕΑ μπορεί να κατανοεί τις απόψεις των καταναλωτών σε σχέση με διάφορους παράγοντες όπως η τιμολόγηση, η ποιότητα των προϊόντων και η πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες. Αυτές οι πληροφορίες βοηθούν την ΕΑ να εντοπίζει πιθανά ζητήματα που ενδέχεται να απαιτούν παρέμβαση ή περαιτέρω διερεύνηση για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών και τη διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού. Τέλος, η παρακολούθηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης συνδράμει στην αποτελεσματικότερη συμμόρφωση με τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες.

Γ. Εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων πλατφορμών ανώνυμης ανώνυμης παροχής πληροφοριών της ΕΑ με χρήση ΤΝ

Η ενσωμάτωση διαλογικών ρομπότ (chatbots) βασιζόμενων στην Τεχνητή Νοημοσύνη στη διαδικασία της ανώνυμης παροχής πληροφοριών (whistleblower reporting process) προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα. Θέτοντας συγκεκριμένες ερωτήσεις, το chatbot Τεχνητής Νοημοσύνης μπορεί να καθοδηγεί αποτελεσματικά τους καταγγέλλοντες, διασφαλίζοντας ότι παρέχουν ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τη φερόμενη αντιανταγωνιστική συμπεριφορά. Η προσαρμοστικότητα του chatbot του επιτρέπει να προσαρμόζει τα ερωτήματά του στις απαντήσεις του πληροφοριοδότη, προάγοντας μια πιο διαδραστική και εξατομικευμένη εμπειρία. Αυτή η προσαρμοστική προσέγγιση συμβάλλει στην αποκάλυψη πρόσθετων λεπτομερειών που έχουν ενδεχομένως παραβλεφθεί σε μια απλή υποβολή κειμένου, βελτιώνοντας την ποιότητα των συλλεγόμενων πληροφοριών.

Επιπλέον, τα ΤΝ-υποστηριζόμενα chatbots έχουν τη δυνατότητα να αναζητούν διευκρινίσεις και να θέτουν επακόλουθες ερωτήσεις, όπου απαιτείται, διασφαλίζοντας τη σαφήνεια και την ακρίβεια των πληροφοριών που συγκεντρώνονται. Επιπλέον, τα chatbot επιδεικνύουν πολυγλωσσική επάρκεια, καθώς τους επιτρέπεται να κατανοούν και να επεξεργάζονται διάφορες γλώσσες, ακόμη και μέσα στην ίδια πρόταση. Αυτή η γλωσσική ευελιξία διευκολύνει την επικοινωνία με πληροφοριοδότες με διαφορετικά γλωσσικά υπόβαθρα, προσαρμόζοντας τα εκφραστικά μέσα που εκείνοι προτιμούν. Επιπλέον, αξιοποιώντας τις πληροφορίες που παρέχονται από τον καταγγέλλοντα, τα chatbot που υποστηρίζονται από την Τεχνητή Νοημοσύνη μπορούν αυτόνομα να κατηγοριοποιούν και να ιεραρχούν τις αναφορές, απαλλάσσοντας το προσωπικό της ΕΑ από το φόρτο της χειροκίνητης προσθήκης ετικετών και της αρχειοθέτησης. Αυτή η αυτοματοποιημένη διαδικασία απλοποιεί τον χειρισμό των αναφορών καταγγελιών, επιτρέποντας πιο αποτελεσματική και οργανωμένη διαχείριση.

Δ. Ισοσυγκομιδή Υποστηριζόμενη από την Τεχνητή Νοημοσύνη

Η Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη (Generative AI) μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην υποβοήθηση των διεργασιών ιστοσυγκομιδής, επιτρέποντας στην ΕΑ να βελτιστοποιεί τα στάδια συλλογής και ενσωμάτωσης δεδομένων και να προσθέτει περισσότερες διαδικτυακές πηγές δεδομένων. Τα μοντέλα μπορούν να εκπαιδεύονται ώστε να κατανοούν τη δομή και το περιεχόμενο των ιστοσελίδων, διευκολύνοντας την εξόρυξη σχετικών δεδομένων. Χρησιμοποιώντας την Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας (ΕΦΓ), η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να αναλύει με ακρίβεια πληροφορίες που αντλούνται από πολύπλοκες ιστοσελίδες, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων κειμένου, εικόνων, πινάκων και άλλων. Επιπλέον, η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να συμβάλλει στη διασφάλιση της ποιότητας και της ακεραιότητας των δεδομένων ιστοσυγκομιδής.

Ε. Αυτόματη Ανάθεση Έρευνας και Προτεραιοποίηση με ΕΦΓ:

Μεταξύ άλλων καθηκόντων της, η Γενική Διεύθυνση αναθέτει έρευνες στις αρμόδιες διευθύνσεις της ΕΑ. Αυτή είναι μια χρονοβόρα και επιρρεπής σε σφάλματα διαδικασία, η οποία μπορεί να περιοριστεί σημαντικά με αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης για την αυτόματη ανάθεση ερευνών στις αρμόδιες Διευθύνσεις και Τμήματά της. Τα μοντέλα μπορούν να εκπαιδεύονται ώστε να κατανοούν το περιεχόμενο και το πλαίσιο των ερευνών που αναλαμβάνει η ΕΑ και να εξαγάγουν βασικές πληροφορίες. Το αντικείμενο, ο βιομηχανικός κλάδος και η πολυπλοκότητα της κάθε έρευνας μπορούν να προσδιορίζονται και προωθούνται έξυπνα στα αρμόδια τμήματα με βάση την τεχνογνωσία και ανάλογα με τον φόρτο εργασίας τους. Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως το πλήθος των υποθέσεων, οι διαθέσιμοι πόροι, η εξειδίκευση, τα ιστορικά δεδομένα και τα σχόλια των χρηστών, η ΕΑ μπορεί να βελτιώνει συνεχώς την απόδοση του μοντέλου στην ανάθεση ερευνών.

IV. Συμπεράσματα

Η ενσωμάτωση της επιστήμης δεδομένων και των επιστημόνων δεδομένων στην εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού και στις συνήθεις εργασίες των αρχών ανταγωνισμού αποτελεί μία από τις σημαντικές προκλήσεις με τις οποίες θα βρεθούν αντιμέτωποι οι αρμόδιοι, για την εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού, φορείς τα επόμενα χρόνια. Η προηγμένη ανάλυση δεδομένων και η παραγωγική ΤΝ μπορεί να φέρουν επανάσταση στο έργο των αρχών ανταγωνισμού και ενδέχεται να ενισχύσουν τις δυνατότητές τους για εντοπισμό και καταστολή της αντια ανταγωνιστικής δραστηριότητας. Ταυτόχρονα, αυτά τα νέα εργαλεία προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες όσον αφορά τη χαρτογράφηση και την παρακολούθηση της

αγοράς, ενισχύοντας έτσι την ικανότητα της αρχής ανταγωνισμού να χρησιμοποιεί μια ευρεία γκάμα εργαλείων (αποφάσεις επί παραβάσεων, διευθετήσεις, κλαδικές έρευνες, αναφορές έρευνας αγοράς, προσεγγίσεις μη δεσμευτικού δικαίου) και να κάνουν μια συμμετοχική και ευέλικτη (προσαρμοσμένη) επιλογή μεταξύ των διαφόρων ρυθμιστικών στρατηγικών που έχουν στη διάθεσή τους. Η Μελέτη παρουσιάζει τους διάφορους άξονες δράσης της ομάδας Data Science της ΕΑ και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιήθηκαν τα εργαλεία επιστήμης δεδομένων σε ένα πλήθος ερευνών που άπτονται του δικαίου του ανταγωνισμού.

4. Έρευνες - Πληθωρισμός, κόστος παραγωγής και ανταγωνισμός

4.1 Σημείωμα για τις τελευταίες εξελίξεις στα τρόφιμα.

Αθανάσιος Σταυρακούδης⁶

Ένα αξιοσημείωτο θέμα που έχει προκύψει τα τελευταία δύο (2) έτη είναι η σημαντική αύξηση στις τιμές των τροφίμων. Παρόλο που ο ακριβής προσδιορισμός των αιτιών και των κόμβων της εφοδιαστικής αλυσίδας δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί ακόμη λόγω έλλειψης επαρκών δεδομένων και στοιχείων υπάρχουν κάποια θέματα που μπορούν να τεθούν υπό συζήτηση. Το πρώτο από αυτά είναι το κόστος αύξησης της παραγωγής, από όπου και αν προέρχεται αυτό (ενέργεια, πρώτες ύλες, εργατικό κόστος, κλπ.). Αναλύοντας τα σχετικά δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ (δείκτες εισροών/εκροών) στον αγροτικό τομέα για την περίοδο Ιαν2000-Απρ2023 (μηνιαία στοιχεία χωρίς εποχική διόρθωση) παρατηρούμε αρκετά σημαντική μεγάλη συμπίεση στην

εξέλιξη των δύο δεικτών (εισροές/εκροές). Υπενθυμίζεται πως ο δείκτης εισροών αποτιμά τις μεταβολές στο κόστος της παραγωγικής διαδικασίας προϊόντων αγροτικής φύσης (φάρμακα, λιπάσματα, σπόροι, ενέργεια, μηχανήματα, επενδύσεις σε αποθήκες, γεωτρήσεις, κλπ), ενώ ο δείκτης εκροών αποτιμά τις μεταβολές στις τιμές πώλησης αγροτικών προϊόντων (πχ, τιμή παραγωγού σε γάλα, σιτάρι, ντομάτες, αυγά, χοιρινό κρέας, κλπ). Και οι δύο δείκτες υπολογίζονται σε μηνιαία βάση και μπορούν να διατεθούν χωριστά για τον γεωργικό και κτηνοτροφικό κλάδο. Η αναφορά σε αυτό το σημείωμα γίνεται για την σύνθετο δείκτη εισροών/εκροών που καλύπτει και τους δύο κλάδους. (βλ. γράφημα 1)

Παρατηρώντας το παρακάτω γράφημα γίνεται εύκολα αντιληπτό πως για την περίοδο 2015-2021 υπήρχε σχετικά μεγάλη σταθερότητα στις τιμές γύρω από την αγροτική παραγωγή. Από την άνοιξη του 2021 και κυρίως από το

Γράφημα 1

⁶ Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής και Υπολογιστικών Οικονομικών, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Εξωτερικός εμπειρογνώμονας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Η μελέτη εκφράζει προσωπικές απόψεις και δεν δεσμεύει την Επιτροπή Ανταγωνισμού

φθινόπωρο και μετά οι δείκτες εισροών/εκροών γνωρίζουν μεγάλη και σημαντική αύξηση της τάξης του 35% με 40%. Σημειώνουμε πως πρόκειται για το σύνολο του κλάδου που συμπεριλαμβάνει τη φυτική και ζωική παραγωγή. Αν και οι δείκτες εισροών και εκροών μπορεί σε γενικές γραμμές να συμβαδίζουν μεταξύ τους (οι αυξομειώσεις του ενός ακολουθούν τις αυξομειώσεις του άλλου) αυτό δεν συμβαίνει πάντοτε στον ίδιο βαθμό. Ειδικά μέσα στο 2022 το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο.

Είναι επίσης αξιοσημείωτο το γεγονός πως ενώ ο δείκτης εισροών εμφανίζει μια σχετικά γραμμική μεταβολή (αυξητική) ο δείκτης εκροών εμφανίζει αρκετές διακυμάνσεις με δύο μεγάλες πτωτικές τάσεις, πχ Ιανουάριο και Ιούνιο του 2022. Αυτό μπορεί να συμβαίνει για διάφορους λόγους που πιθανά έχουν να κάνουν και με πιθανή πλεονασματική παραγωγή κάποιων προϊόντων (οι τιμές πέφτουν όταν υπάρχει μεγάλη παραγόμενη ποσότητα).

Τέλος, όπως πολύ παραστατικά φαίνεται στο γράφημα εισροών/εκροών δεν έπεται πάντοτε ο δείκτης εκροών του δείκτη εισροών. Δεν σημαίνει δηλαδή πως πρώτα αυξάνεται το κόστος παραγωγής (σπόροι, φάρμακα, λιπάσματα, γεωργικά εργαλεία, κλπ) και αμέσως ή λίγο αργότερα θα αυξηθεί το προϊόν (σιτάρι, πατάτες, κρέας, γάλα, κλπ). Η σχέση αυτή υπάρχει σε μακροχρόνιο επίπεδο,

αλλά όχι πάντοτε σε μικρότερες κλίμακες χρόνου, όπου άλλοι παράγοντες όπως είναι το επίπεδο παραγωγής, οι εισαγωγές/εξαγωγές, ο ανταγωνισμός, κλπ μπορεί να επηρεάσουν τις τιμές.

Ακόμα καλύτερη εικόνα μπορούμε να αποκτήσουμε συγκρίνοντας τους δείκτες της Ελλάδας με τους αντίστοιχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (μέσες τιμές των 27 χωρών της ΕΕ). Συγκρίνοντας για παράδειγμα τους κυριότερους συντελεστές στο κόστος της αγροτικής παραγωγής (Σπόροι, Φυτοφάρμακα, Ζωοτροφές, Ενέργεια και Λιπάσματα) όπως φαίνεται στο παρακάτω γράφημα μπορούμε να κάνουμε τις εξής παρατηρήσεις:

- Ο δείκτης τιμών σε σπόρους και φυτοφάρμακα δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα σημαντικές μεταβολές από το 2015 και μετά. Τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ οι τιμές είναι παραπλήσιες.
- Από το 2021 και μετά υπήρξαν σημαντικές αυξήσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ σε λιπάσματα (+50%), ενέργεια (+45%) και ζωοτροφές (+20%). Στην ΕΕ οι αυξήσεις αυτές ήταν εντονότερες, ενώ στην Ελλάδα ο δείκτης τιμών συγκρατήθηκε κάτω από το Ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- Τους τελευταίους μήνες, από το τέλος του 2022

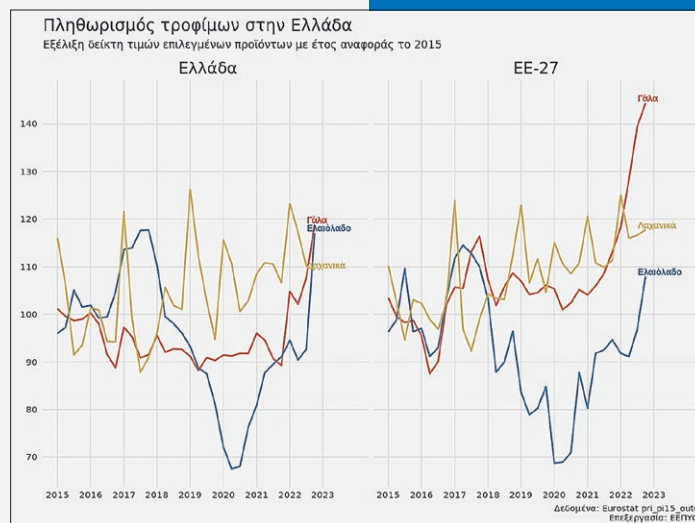
Γράφημα 2

και μετά, παρατηρείται αποκλιμάκωση των τιμών. Η πτώση αυτή είναι περισσότερο έντονη στην ΕΕ από ότι στην Ελλάδα. Αυτό είναι εν μέρει αναμενόμενο λόγω της μεγαλύτερης αύξησης που προηγήθηκε. Μένει να δούμε τους επόμενους μήνες αν η πτώση στις τιμές θα είναι στην ΕΕ τόσο μεγάλη ώστε η Ελλάδα να βρεθεί πάνω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο.

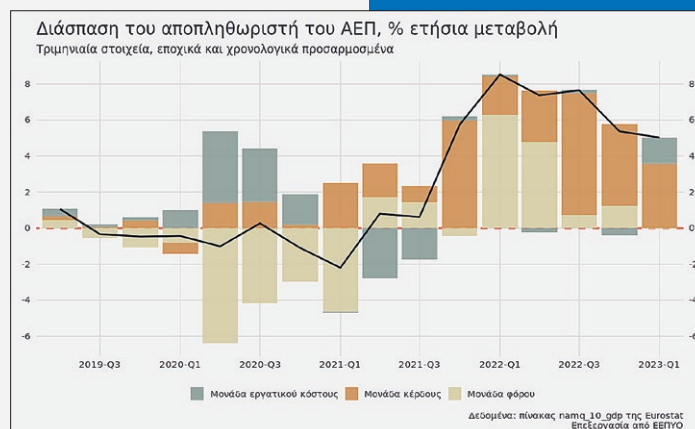
- Η προσεκτική παρατήρηση του γραφήματος μας (γράφημα 2) υποδεικνύει επίσης πως στις αρχές του 2021 όλοι οι δείκτες με εξαίρεση τους σπόρους είχαν μεγαλύτερες τιμές στην Ελλάδα από τον Ευρωπαϊκό μέσο για μεγάλο διάστημα μετά το 2015. Η κατάσταση αυτή ενδέχεται να επιστρέψει.

Αντίστοιχη σύγκριση ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να γίνει και με τους δείκτες εκροών στις τιμές αγροτικών προϊόντων. Παρακάτω δίνεται το αντίστοιχο γράφημα 3 για τρία (3) επιλεγμένα και ενδεικτικά προϊόντα, το γάλα, τα λαχανικά και το ελαιόλαδο.

Οι αιτίες της πληθωριστικής πίεσης που δέχονται οι τιμές σε κάθε χώρα είναι πολύ νωρίς να αποκαλυφθούν κατά τη γέννησή τους. Δυστυχώς χρειάζονται πολλά και διαφορετικά στοιχεία για να μπορέσει κανείς να μιλήσει με ακρίβεια για τους ακριβείς λόγους αύξησης των τιμών, ειδικά αν πρόκειται για υποκατηγορίες προϊόντων. Βέβαια στο σημείο αυτό η προσπάθεια της εξήγησης είναι πέρα από τις γενικές παραδοχές της μακροοικονομικής θεωρίας: ο πληθωρισμός προκαλείται από την αύξηση της προσφοράς του χρήματος. Η ανάλυση των εθνικών λογαριασμών (national accounts) σε τριμηνιαία βάση προσφέρει ένα αποτελεσματικό τρόπο μιας πρώτης εκτίμησης των αιτιών των πληθωριστικών πιέσεων. Πρακτικά αυτό γίνεται μέσα από τη διάσπαση του συντελεστή αποπληθωρισμού του ΑΕΠ σε μονάδες φόρου (unit tax), εργατικού κόστους (unit labour cost) και μικτού κέρδους των επιχειρήσεων (unit profit, unit gross operational surplus) (βλ. γράφημα 4). Τα στοιχεία αυτά διατίθενται τόσο από την ΕΛΣΤΑΤ όσο και από τη EUROSTAT. Η διάσπαση αυτή του συντελεστή αποπληθωρισμού δίνεται στο παρακάτω διάγραμμα για τα τέσσερα (4) τελευταία έτη: 2019-Q1 έως και 2023-Q1.

Γράφημα 3

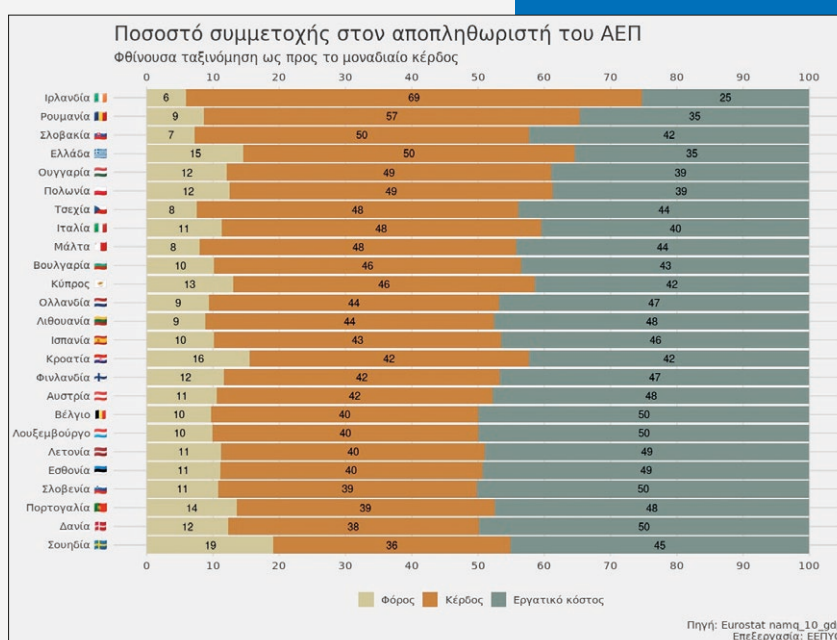
Γράφημα 4

Από πολλές άλλες σχετικές μελέτες^{7,8}, έχει επιβεβαιωθεί η στενή σχέση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ (GDP deflator) με τον πληθωρισμό. Επομένως είναι απολύτως λογικά να εξετάσουμε τη συμβολή αυτών των τριών (3) παραγόντων πάνω στον πληθωρισμό. Αν κοιτάξει κανείς τα πλέον πρόσφατα στοιχεία (1ο τρίμηνο του έτους 2023) εύκολο θα διαπιστώσει το κυρίαρχο ρόλο της συμβολής της μονάδας κέρδους (unit profit) στον αποπληθωριστή και κατά συνέπεια στον πληθωρισμό. Για παράδειγμα, μεταξύ του 1ου τριμήνου 2022 και του 1ου τριμήνου 2023, η συμμετοχή της μονάδας κέρδους στον αποπληθωριστή του ΑΕΠ ανέβηκε από το 50 στο 53.5 (αύξηση 3.5), η συμμετοχή του εργατικού κόστους αυξήθηκε από το 36.4 στο 37.9 (αύξηση 1.5). Η αύξηση παρατηρείται να είναι ακόμα περισσότερο έντονη το 3ο τρίμηνο του 2022 (σε σχέση με το 3ο τρίμηνο του 2021) όπου η συμμετοχή του μοναδιαίου κέρδους αυξήθηκε από 48.2 στο 55 (αύξηση 6.8 μονάδες). Τα στοιχεία αυτά είναι σε απόλυτη συμφωνία με τον καταγεγραμμένο πληθωρισμό στην Ελλάδα. Για παράδειγμα η μέγιστη τιμή μεταβολής του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ, HICP) καταγράφηκε τον

Σεπτέμβριο του 2022 στην τιμή του 12.1%. Δηλαδή οι τιμές τον Σεπτέμβριο του 2022 ήταν 12.1% μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες τιμές του Σεπτεμβρίου 2021.

Προφανώς κατά διαστήματα και άλλοι παράγοντες (μονάδα φόρου ή/και εργατικού κόστους) επηρεάζουν τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ και κατά συνέπεια τον πληθωρισμό. Η συμμετοχή ωστόσο της μονάδας κέρδους στην αύξηση του αποπληθωριστή είναι εμφανής την τελευταία περίοδο.

Υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις από χώρα σε χώρα όσο αφορά το μέγεθος της συμβολής των τριών (3) παραγόντων (εργασία, κέρδος, φόρος) στον αποπληθωριστή του ΑΕΠ. Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να συγκρίνουμε τις διάφορες χώρες της ΕΕ ως προς αυτό, κάτι που παρουσιάζεται στο παρακάτω γράφημα 5. Τα δεδομένα αφορούν το 1ο τρίμηνο του 2023 (τελευταία διαθέσιμα δεδομένα από τη EUROSTAT). Το γράφημα παρουσιάζει το ποσοστό (5) συμμετοχής της μονάδας εργατικού κόστους, της μονάδας κέρδους και της μονάδας φόρου στη διαμόρφωση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ (GDP deflator contributors).

Γράφημα 5

⁷ J. Haskel, What's driving inflation: wages, profits, or energy prices? 2023, Bank of England, <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/speech/2023/may/whats-driving-inflation-wages-profits-or-energy-prices-speech-by-jonathan-haskel.pdf>

⁸ O. Acre, E. Hahn & G. Koester, How tit-for-tat inflation can make everyone poorer, 2023, ECB, <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2023/html/ecb.blog.230330~00e522ecb5.en.html>

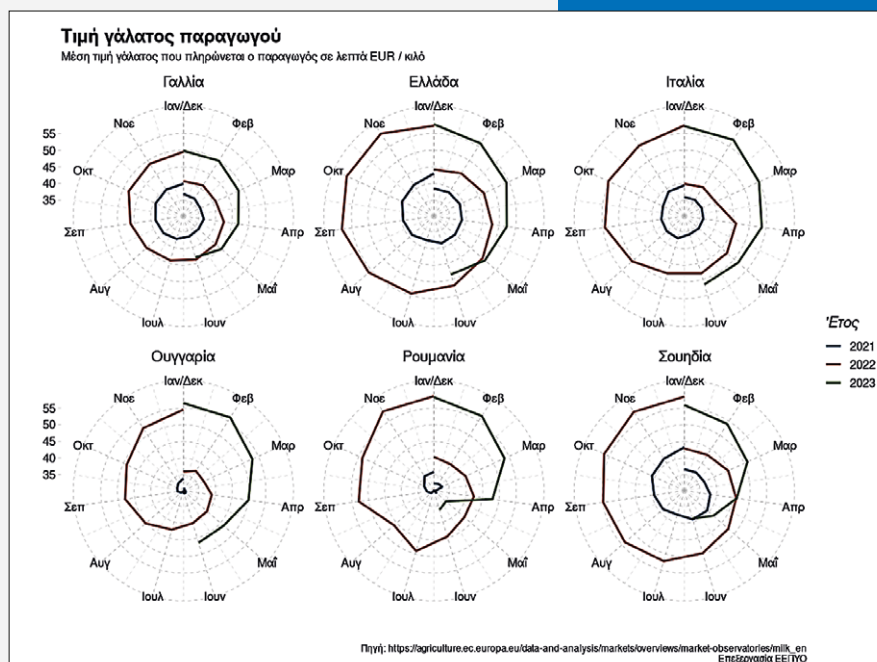
Παρατηρώντας το παραπάνω γράφημα θα μπορούσαμε να κάνουμε μερικές επισημάνσεις όπως:

- Στην κορυφή του βρίσκονται χώρες με χαμηλή φορολογία και υψηλά κέρδη των επιχειρήσεων όπως η Ιρλανδία (έδρα των Google, Facebook, κα) και η Ρουμανία (έδρα μεγάλου αριθμού κινεζικών εταιριών)
- Η Ελλάδα βρίσκεται ψηλά στη λίστα με το 50% του αποπληθωριστή να διαμορφώνεται από τα (μικτά) κέρδη των επιχειρήσεων. Από τις χώρες της Ευρωζώνης μόνο η Σλοβακία έχει λίγο μεγαλύτερο ποσοστό (%) από την Ελλάδα.

Ένα παράδειγμα που αποσυνδέει μερικώς τις αυξήσεις στις τιμές πρώτων υλών και τις τιμές τελικών προϊόντων είναι το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Σε όλες τις χώρες της ΕΕ, και στην Ελλάδα, παρατηρήθηκε κατά το έτος 2022 μια μεγάλη αύξηση στις τιμές πώλησης γάλατος σε επίπεδο παραγωγού. Φυσικό επόμενο ήταν οι τιμές αυτές να επηρεάσουν την τιμή πώλησης του φρέσκου γάλατος στην λιανική αγορά και σχετικά γρήγορα να επηρεάσουν προς τα πάνω τις τιμές των γαλακτοκομικών προϊόντων.

Αν παρατηρήσουμε (βλ. γράφημα 6) το σπирάλ τιμών κατά τα έτη 2021, 2022 και 2023 θα παρατηρήσουμε τόσο την σχετικά μικρή αύξηση στις τιμές παραγωγού κατά το 2021 (μπλε γραμμή) σε όλες τις χώρες. Το γράφημα επικεντρώνεται σε 6 ενδεικτικές χώρες, ωστόσο πολύ παρόμοια ισχύουν για όλες τις χώρες της ΕΕ. Η αύξηση τιμής συνεχίζεται με πιο έντονο τρόπο κατά το 2022 (κόκκινη γραμμή). Η κορύφωση παρατηρείται στο τέλος του 2022, μεταξύ Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου του 2022 ανάλογα με τη χώρα. Για παράδειγμα η (μέση) τιμή παραγωγού στην Ελλάδα το Νοέμβριο του 2022 ήταν 59,60 λεπτά ανά κιλό. Αξίζει να επισημανθεί πως οι τιμές γάλατος (τιμές παραγωγού) είναι σταθερά ψηλότερες από τον ευρωπαϊκό μέσο για τα τουλάχιστον τελευταία 20 έτη.

Από τον Ιανουάριο του 2023 (Δεκέμβριο του 2022 για κάποιες χώρες) παρατηρείται μια σταθερή αποκλιμάκωση των τιμών γάλατος (πράσινη γραμμή). Τα διαθέσιμα δεδομένα (έως και τον Ιούνιο του 2023) δείχνουν πως οι τιμές παραγωγού είτε πλησιάζουν τις αντίστοιχες τιμές Ιουνίου 2022 (Ιταλία, Ουγγαρία) είτε ήδη βρίσκονται σε χαμηλότερα επίπεδα (Ελλάδα, Ρουμανία, Σουηδία). Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές

Γράφημα 6

στο γράφημα όπου η πράσινη γραμμή (2023) φαίνεται να διασταυρώνεται με την κόκκινη (2022) με κατεύθυνση προς το κέντρο (μείωση τιμών).

Θα περίμενε λοιπόν κανείς η μείωση τιμής να μεταφερθεί σταδιακά από τον παραγωγό στον καταναλωτή. Κάτι τέτοιο δεν έχει παρατηρηθεί ακόμη. Είναι γνωστό από πολλές προηγούμενες μελέτες σε άλλες αγορές πως τέτοια μεταφορά τιμής δεν παρατηρείται με την ίδια ταχύτητα (οι τιμές ανεβαίνουν γρήγορα αλλά πέφτουν αργά) ούτε στο ίδιο μέγεθος (οι τιμές ανεβαίνουν πολύ αλλά πέφτουν λιγότερο). Ωστόσο η διατήρηση των υψηλών τιμών λιανικής πώλησης μάλλον φαίνεται ότι δεν είναι συμβατές ούτε με το κόστος πρώτων υλών ούτε και με το κόστος ενέργειας (που επίσης έχει μειωθεί μέσα στο 2023).

Η ΕΑ έχει εμβαθύνει τη συγκεκριμένη ανάλυση η οποία βασίζεται σε δημόσια στοιχεία με την εκκίνηση διαδικασίας χαρτογράφησης των αγορών φρέσκου γάλακτος αλλά και τυριού (φέτα/γκούντα) και γιαουρτιού, με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3959/2011, και η οποία είναι σε φάση ολοκλήρωσης.

4.2. Σημείωμα για τις τελευταίες εξελίξεις στις τιμές λιανικής γάλακτος¹¹.

Οι τιμές λιανικής του ενός λίτρου φρέσκου γάλακτος στην Ευρώπη παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις που εν μέρει δικαιολογούνται από την διαφορά στην ποιότητα. Σημειώνεται ότι οι τιμές που παρουσιάζονται δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμες δεδομένου ότι δεν έχουμε στη διαθεσή μας τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που προσφερόμενου γάλακτος, ωστόσο η παρακάτω συγκριτική παρουσίαση προσφέρει μια ένδειξη για την δυνατότητα των καταναλωτών να προμηθευτούν γάλα από τα Σούπερ Μάρκετ ανεξαρτήτου ποιότητας.

Ειδικότερα, στον πίνακα 1 παρουσιάζονται οι τιμές φρέσκου γάλακτος για το αγελαδινό γάλα χαμηλών λιπαρών (1,5%-1,8%) και πλήρους 3,5% από τα e-shops των μεγαλύτερων σούπερ μάρκετ σε επιλεγμένες χώρες της Ευρώπης. Σημειώνεται ότι όπου ήταν εφικτό αντλήθηκαν οι τιμές από τα e-shops σε πάνω από ένα κατάστημα σε κάθε χώρα και οι τιμές σε τοπικό νόμισμα μετατράπηκαν σε ευρώ για τις εκτός ευρωζώνης χώρες. Καθώς το συγκεκριμένο προϊόν δεν είναι ομοιογενές επιλέξαμε να παρουσιάσουμε την υψηλότερη (max) και την χαμηλότερη τιμή (min) κάθε κατηγορίας ώστε να εντοπίσουμε τις επιλογές που έχουν οι καταναλωτές σε κάθε χώρα. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι για την κατηγορία φρέσκο αγελαδινό γάλα με χαμηλά λιπαρά το εύρος τιμών διαμορφώθηκε, στις 26/7/2023, σε 0,49€ η χαμηλότερη και σε 2,39€ η υψηλότερη, ενώ για την κατηγορία φρέσκο αγελαδινό πλήρες γάλα το εύρος τιμών διαμορφώθηκε, σε 0,85€ η χαμηλότερη και σε 2,29€ η υψηλότερη.

⁹ M. Tappata, Rockets and feathers: Understanding asymmetric pricing, The RAND Journal of Economics, 2009, 40(4), 673-687

¹⁰ T.O. Awokose & X. Wang, Threshold Effects and Asymmetric Price Adjustments in U.S. Dairy Markets, Canadian Journal of Agricultural Economics, 2009, 57(2), 269-286

¹¹ Η παραπάνω έρευνα έχει πραγματοποιηθεί από το Τμήμα Χαρτογράφησης Αγορών και Έρευνας της ΕΑ.

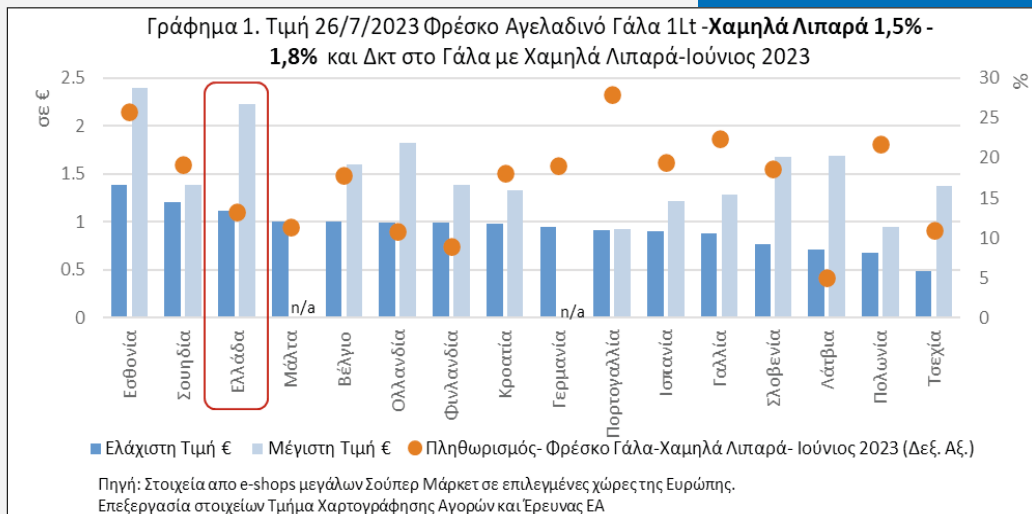
Πίνακας1. Συγκριτική Παρουσίαση Τιμών Φρέσκου Γάλακτος 26/7/2023					
Χώρες	Σούπερ Μάρκετ	Φρέσκο Αγελαδινό Γάλα 1Lt - Χαμηλά Λιπαρά 1,5% - 1,8%		Φρέσκο Αγελαδινό Γάλα 1Lt - Πλήρες 3,5 %	
		Min. τιμή €	Max. τιμή €	Min. τιμή €	Max. τιμή €
Αυστρία	ΣΜ1	-	-	1.09	1.79
	ΣΜ2	-	-	1.29	-
Βέλγιο	ΣΜ1	0.98	1.44	0.99	1.98
	ΣΜ2	1.05	1.75	1.08	1.99
	ΣΜ 3	0.99	1.65	1.08	1.99
Κροατία	ΣΜ1	0.98	1.33	1.06	1.59
Τσεχία	ΣΜ1	0.49	1.37	1.04	1.33
Εσθονία	ΣΜ1	1.39	2.39	1.45	1.49
	ΣΜ2	-	-	1.15	1.39
Φινλανδία	ΣΜ1	0.99	1.39	1.35	1.89
Γαλλία	ΣΜ1	1.00	1.33	1.39	2.05
	ΣΜ2	0.75	1.23	1.02	1.56
Γερμανία	ΣΜ1	0.95	-	0.99	1.59
Ελλάδα	ΣΜ1	1.12	2.22	1.12	2.22
	ΣΜ2	1.12	2.22	1.12	2.22
Λάτβια	ΣΜ1	0.71	1.69	0.85	1.89
Λιθουανία	ΣΜ1	-	-	1.45	2.25
Μάλτα	ΣΜ1	1.00	-	1.00	-
	ΣΜ2	0.99	1.69	1.09	2.29
Ολλανδία	ΣΜ1	0.99	1.69	1.09	2.29
	ΣΜ2	0.99	1.95	1.09	1.99
Πολωνία	ΣΜ1	0.68	0.95	0.72	1.02
Πορτογαλία	ΣΜ1	0.89	0.93	0.89	-
	ΣΜ2	0.91	0.92	0.92	-
Σλοβενία	ΣΜ1	0.77	1.68	0.79	1.68
Ισπανία	ΣΜ1	0.90	1.14	0.91	1.14
	ΣΜ2	0.90	1.29	0.90	1.29
Σουηδία	ΣΜ1	1.21	1.41	1.21	1.57
	ΣΜ2	1.21	1.35	1.25	1.61
Πηγή: Στοιχεία από e-shops μεγάλων Σούπερ Μάρκετ σε επιλεγμένες χώρες της Ευρώπης.					
Επεξεργασία στοιχείων Τμήμα Χαρτογράφησης Αγορών και Έρευνας της Επιτροπής Ανταγωνισμού					
* Δεν Εντοπίστηκαν e-shops για τρόφιμα σε Βουλγαρία, Ρουμανία, Κύπρο, Ιταλία, Ιρλανδία, Ουγγαρία.					
Λουξεμβούργο, Δανία, Σλοβακία.					
** Έχουν γίνει οι μετατροπές από τοπικό νόμισμα σε Ευρώ με 26/7/2023					

Στο γράφημα 1 παρουσιάζεται η τιμή φρέσκου αγελαδινού γάλακτος χαμηλών λιπαρών με κατάταξη ως προς την χαμηλότερη τιμή και με την κουκίδα παρουσιάζεται το επίπεδο του πληθωρισμού στην κατηγορία φρέσκο γάλα χαμηλών λιπαρών το Ιούνιο του 2023 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από τη Eurostat). Για τις περιπτώσεις όπου υπήρξαν τιμές για πάνω από ένα σούπερ μάρκετ παρουσιάζεται η μέση τιμή. Από την κατάταξη προκύπτει ότι η Ελλάδα (1,12€) είναι η τρίτη ακριβότερη χώρα μετά την Εσθονία (1,39€) και τη Σουηδία (1,21€). Ενώ ως προς την υψηλότερη τιμή για την

κατηγορία αυτή η Ελλάδα είναι η δεύτερη ακριβότερη χώρα (2,22€), μετά την Εσθονία (2,39€).

Σχετικά με τις αυξήσεις τιμών, σημειώνεται ότι το επίπεδο του πληθωρισμού (Ιούνιος 2023) στο φρέσκο γάλα πλήρες είναι χαμηλότερος στην Ελλάδα (13,2%) τόσο σε σύγκρισή με την Εσθονία (25,7%) όσο και με την Σουηδία (19,2%). Ο υψηλότερος πληθωρισμός στην τιμή φρέσκου αγελαδινού γάλακτος χαμηλών λιπαρών εντοπίζεται στην Πορτογαλία (27,9%) παρότι η τιμή του γάλακτος είναι 10η στην κατάταξη.

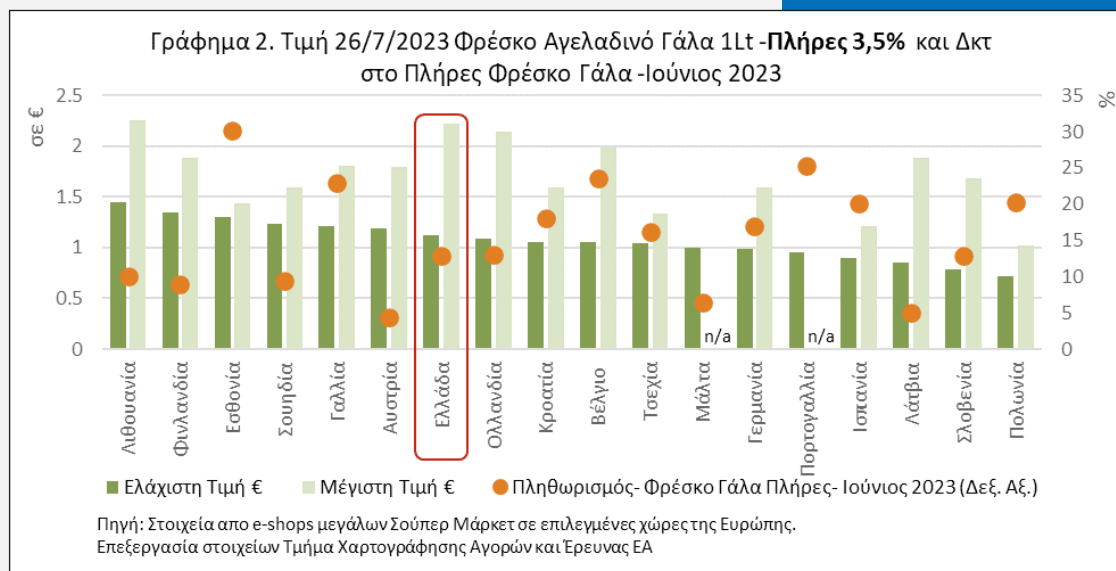

Γράφημα 1

Στο γράφημα 2 παρουσιάζεται η τιμή φρέσκου πλήρους αγελαδινού γάλακτος με κατάταξη ως προς την χαμηλότερη τιμή ενώ με την κουκίδα παρουσιάζεται το επίπεδο του πληθωρισμού στην κατηγορία φρέσκο γάλα πλήρες τον Ιούνιο του 2023. Από την κατάταξη προκύπτει ότι η Ελλάδα (1,12€) είναι η έβδομη ακριβότερη χώρα μετά την Λιθουανία (1,45€), Φινλανδία (1,35€), Εσθονία (1,30€) τη Σουηδία (1,23€), Γαλλία (1,2€) και Αυστρία (1,19€). Ενώ ως προς την υψηλότερη τιμή

για την κατηγορία αυτή η Ελλάδα είναι επίσης η δεύτερη ακριβότερη χώρα (2,22€), μετά την Λιθουανία (2,25€). Επιπλέον σημειώνεται ότι το επίπεδο του πληθωρισμού (Ιούνιος 2023) στο φρέσκο γάλα πλήρες είναι στην Ελλάδα (12,8%) υψηλότερο σε σύγκρισή με την Λιθουανία (10%) και Σουηδία (9,5%). Ο υψηλότερος πληθωρισμός στην τιμή φρέσκου αγελαδινού πλήρους γάλακτος εντοπίζεται στην Εσθονία (30,1%).

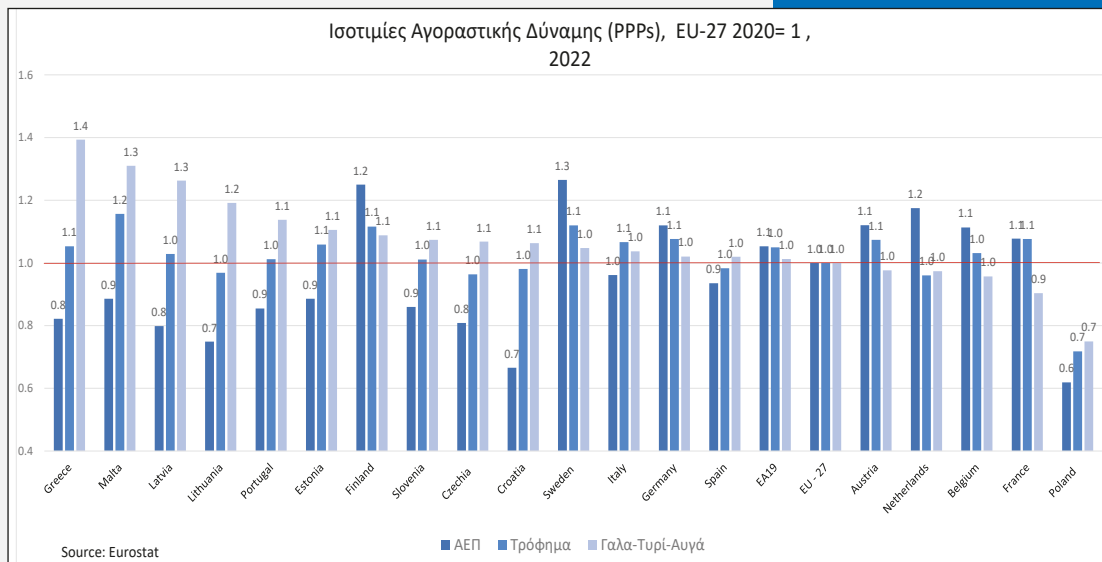

Γράφημα 2

Τέλος στο Γράφημα 3 παρουσιάζεται για το 2022, για τρεις κατηγορίες (ΑΕΠ, Τρόφιμα, και Γάλα/Τυρί/ Αυγά) ο δείκτης Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης (Purchasing Power Parities). Ο δείκτης αυτός μετατρέπει διαφορετικά νομίσματα σε ένα κοινό νόμισμα και, στη διαδικασία μετατροπής, εξισώνει την αγοραστική τους δύναμη με την εξαίρεση των διαφορών στα επίπεδα τιμών μεταξύ των χωρών. Οι ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης χρησιμεύουν τόσο ως μετατροπείς νομισμάτων όσο και ως αποπληθωριστές τιμών μεταξύ χωρών. Σύμφωνα με την μεθοδολογία της Eurostat ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 χωρών ισούται με 1 και αντίστοιχα

παρουσιάζονται οι τιμές για τις λοιπές χώρες.

Από το γράφημα 3 προκύπτει ότι το έτος 2022, σε όρους ΑΕΠ, όταν ο δείκτης Ισοτιμιών Αγοραστικής Δύναμης στην ΕΕ27 ισούται με 1, στην Ελλάδα διαμορφώνεται κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο ήτοι σε 0,8, ενώ αντίθετα τόσο για την κατηγορία τρόφιμα όσο και για την κατηγορία Γάλα-Τυρί-Αυγά ο δείκτης βρίσκεται πάνω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Ειδικότερα στην κατηγορία Γάλα-Τυρί-Αυγά ο δείκτης στην Ελλάδα είναι ο υψηλότερος (1,4) συγκριτικά με τις χώρες που παρουσιάζονται στο γράφημα.

Γράφημα 3

Οι παραπάνω διαπιστώσεις αποτελούν μια φωτογραφική αποτύπωση για την τιμή του γάλακτος στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες χωρίς να έχουν αναπροσαρμοστεί οι τιμές με βάση την αγοραστική δύναμη και το κόστος ζωής των καταναλωτών σε κάθε χώρα και συνεπώς η έρευνα έχει περιορισμούς. Ωστόσο σημειώνεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει εμβαθύνει στην έρευνα για την πορεία των τιμών στο γάλα στο τυρί και γιαούρτι καθώς έχει

εκκινήσει, μεταξύ άλλων προϊόντων, χαρτογράφηση στις ως άνω αγορές από το Φεβρουάριο του 2023 σε συνεργασία με ειδικούς εμπειρογνώμονες από τον ακαδημαϊκό χώρο και την ομάδα του Επικεφαλής Τεχνολογίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Στη χαρτογράφηση αυτή θα αποτυπωθούν οι συνθήκες ανταγωνισμού σε ότι αφορά την πορεία των τιμών στην κάθε αγορά και τα αποτελέσματα αναμένονται σύντομα.

5. Αποφάσεις & Κληρώσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Ιανουάριος – Αύγουστος 2023)

Συγκεντρώσεις:

Απόφαση 806/2023: έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παρ. 3 του Ν. 3959/2011, η οποία αφορά στην απόκτηση κοινού ελέγχου από τις εταιρίες με την επωνυμία «ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «SAMELET MOTORS LTD», του συνόλου (100%) των μετοχών της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «FCA GREECE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ»,

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 808/2023: έγκριση, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 του ν. 3959/2011, της συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρεία με την επωνυμία «ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ(ΕΛΛΑΣ) ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.» επί της εταιρείας με την επωνυμία «ΘΑΛΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 809/2023: έγκριση, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 του ν. 3959/2011, της συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρεία με την επωνυμία «ΓΥΡΣΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» επί της εταιρίας με την επωνυμία «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΗ – ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ – ΕΜΠΟΡΙΚΗ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 810/2023: έγκριση της γνωστοποίησης, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 του ν. 3959/2011, που αφορά την εξαγορά από τη νεοσυσταθείσα «DOLIT INVESTMENTS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.», έμμεσα εξ ολοκλήρου (100%) θυγατρική της «ECM Partners Inc.», των εταιρειών «ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΑΕ ΜΑΡΜΑΡΑ ΓΡΑΝΙΤΕΣ» και «ENERFARM 2 ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ»

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 811/2023: έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου επί της εταιρίας «ΑΤΤΙΚΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ», (η οποία ανήκε κατά πλειοψηφία στην εταιρία «Marfin Investment Group Holdings Société Anonyme»), από την Blantyre Capital Limited.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 813/2023: έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επί των καταστημάτων λιανικής πώλησης σούπερ-μάρκετ της «FAMILY SUPER MARKET Μονοπρόσωπη Α.Ε. από την «Διαμαντής Μασούτης ΑΕ-ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ»

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 814/2023: έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την NESTLÉ ΕΛΛΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε. επί τμήματος της επιχείρησης ISO-PLUS ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΕΙΔΗ Α.Ε.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 815/2023: έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης η οποία αφορά στην απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου μέσω Υποχρεωτικής Δημόσιας Προσφοράς της εταιρείας με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (εφεξής και ως «Τράπεζα Πειραιώς») επί της εταιρίας με την επωνυμία «MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» πλέον «MIG ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» και δ.τ. «MIG»

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 817/2023: έγκριση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παρ. 3 του Ν. 3959/2011, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, η οποία αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρία INNOVIS PHARMA ΑΕΒΕ επί τμήματος της εταιρίας ΓΚΑΠ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ, με διακριτικό τίτλο GAP S.A.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 818/2023: έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης η οποία αφορά στην απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρεία LAFARGE BETON A.B.E.E. (θυγατρική της ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ και μέλος του Ομίλου HOLCIM) επί της εταιρείας ΛΑΡΣΙΝΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Άλλες Αποφάσεις της ΕΑ

Χαρτογράφηση αγορών: Η Ε.Α. με την 8 Φεβρουαρίου 2023 Απόφασή της, αποφάσισε να διεξάγει χαρτογράφηση των συνθηκών ανταγωνισμού στις αγορές των προϊόντων: (α) απορρυπαντικά πλυντηρίου ρούχων, (β) γάλα φρέσκο πλήρες, (γ) βρεφικό γάλα, (δ) τυρί και (ε) γιαούρτι αγελάδος. Η Χαρτογράφηση είναι ένα νέο εργαλείο που προστέθηκε στις αρμοδιότητες της ΕΑ, με τις διατάξεις του Ν. 4886/2022(άρθρο 14 παρ. 2 περ. ιθ) και της επιτρέπει να μελετά τις συνθήκες ανταγωνισμού σε οποιαδήποτε αγορά ή κλάδο της οικονομίας, όταν αυτό απαιτείται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Λήψη απόφασης επί της αυτεπάγγελτης έρευνας της ΓΔΑ και εξέτασης της καταγγελίας της εταιρείας INTERMED ABEE, για διαπίστωση τυχόν παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 και 101 και 102 ΣΛΕΕ, από την εταιρεία FREZYDERM ABEE, στη σχετική αγορά παραγωγής και εμπορίας εν γένει καλλυντικών προϊόντων, ειδών προσωπικής και βρεφικής περιποίησης, «παραφαρμακευτικών» και άλλων συναφών προϊόντων.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Αξιολόγηση των συνθηκών ανταγωνισμού και της αποτελεσματικότητας δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η «ΑΤΤΙΚΑ» με την υπ' αριθμ. 658/2018 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τα ακτοπλοϊκά δρομολόγια από/ προς Αττική και τις νήσους Χίο- Μυτιλήνη.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 807/2023: επί της καταγγελίας της ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ κατά των εταιρειών IMERYS ΒΩΞΙΤΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ και IMERYS ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ ΕΛΛΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, στην αγορά παραγωγής και προμήθειας βωξίτη και επί του αυτεπάγγελτου ελέγχου της συμμόρφωσης της εταιρείας με την επωνυμία IMERYS ΒΩΞΙΤΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ με την υπ' αριθμ. 690/2019 Απόφαση Ασφαλιστικών Μέτρων της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού επέβαλλε, κατά πλειοψηφία, πρόστιμο στην εταιρεία «IMERYS ΒΩΞΙΤΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» (πρώην «ΕΛΜΙΝ ΒΩΞΙΤΕΣ ΑΕ») ύψους ενός εκατομμυρίου τριακοσίων εβδομήντα δύο χιλιάδων τριακοσίων εξήντα εννέα ευρώ (€1.372.369) για διαπιστωθείσα παράβαση του άρθρου 2 του ν. 3959/2011, πρόστιμο ύψους πεντακοσίων εξήντα χιλιάδων ευρώ (€560.000) για τη μη συμμόρφωση της εταιρείας με τα σημεία II.α και II.β του διατακτικού της 690/2019 Απόφασης Ασφαλιστικών Μέτρων καθώς και απειλή χρηματικής ποινής ποσού δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000) για κάθε ημέρα καθυστέρησης συμμόρφωσης προς την ως άνω απόφαση, από την ημέρα της δημοσίευσής της.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Απόφαση 816/2023: κατά την απλοποιημένη διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών του άρθρου 29α του ν. 3959/2011 και σύμφωνα με την υπ' αριθ. 790/2022 απόφασή της, αποδέχθηκε την σχετική Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς που υπέβαλλε η εταιρεία ΤΖΙΟΚΙ ΠΡΕΤΖΙΟΖΙ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ κατόπιν σχετικής Εισήγησης και επέβαλε μειωμένο πρόστιμο για την τέλεση της διαπιστωθείσας, βάσει του σκεπτικού της

Απόφασης, παράβασης του άρθρου 1 του ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, ήτοι ποσού 628.450 ευρώ.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

Κληρώσεις Υποθέσεων

2/3/2023 - Κατά προτεραιότητα εξέταση ανάθεση σε αρμόδιο Εισηγητή υπόθεσης πιθανών αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών σε αγορές του χρηματοπιστωτικού κλάδου.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

26/4/2023 - Κατά προτεραιότητα εξέταση ανάθεση σε αρμόδιο Εισηγητή υπόθεσης παρεμπόδισης-δυσχέρασης έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού κατά τη διεξαγωγή επιτόπιου ελέγχου στις αγορές προμήθειας, εμπορίας και λιανικής πώλησης δημητριακών, γάλακτος, καφέ, μαρμελάδων, ροφημάτων και τυριών, αναφορικά με τυχόν αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές στο πλαίσιο οριζόντιας σύμπραξης ή/και κάθετων συμπράξεων.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

25/7/2023 - Κατά προτεραιότητα εξέταση και ανάθεση σε αρμόδιο Εισηγητή υπόθεσης πιθανών αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών νόθευσης διαγωνισμών στην αγορά μελετητικών υπηρεσιών κτηματογράφησης και υποστηρικτικών υπηρεσιών για τη δημιουργία εθνικού κτηματολογίου.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

26/7/2023 - Ανάθεση Υπόθεσης σε αρμόδιο Εισηγητή πιθανής παράβασης υποχρέωσης γνωστοποίησης απόκτησης de facto αποκλειστικού ελέγχου και της συναφούς υποχρέωσης αναστολής πραγματοποίησης συγκέντρωσης.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

4/8/2023 - Κατά προτεραιότητα εξέταση και ανάθεση σε αρμόδιο Εισηγητή υπόθεσης στις αγορές παραγωγής και προμήθειας φαρμακευτικών προϊόντων για την αντιμετώπιση οφθαλμολογικών παθήσεων.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

6. Στατιστικά

Η μεγάλη προσπάθεια του προσωπικού της Ε.Α. συνεχίζεται με αμείωτους ρυθμούς και το 2023, προκειμένου να διατηρήσει όσο το δυνατό χαμηλότερο το χρόνο διεκπεραίωσης των νέων υποθέσεων με σκοπό της αύξηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητάς της.

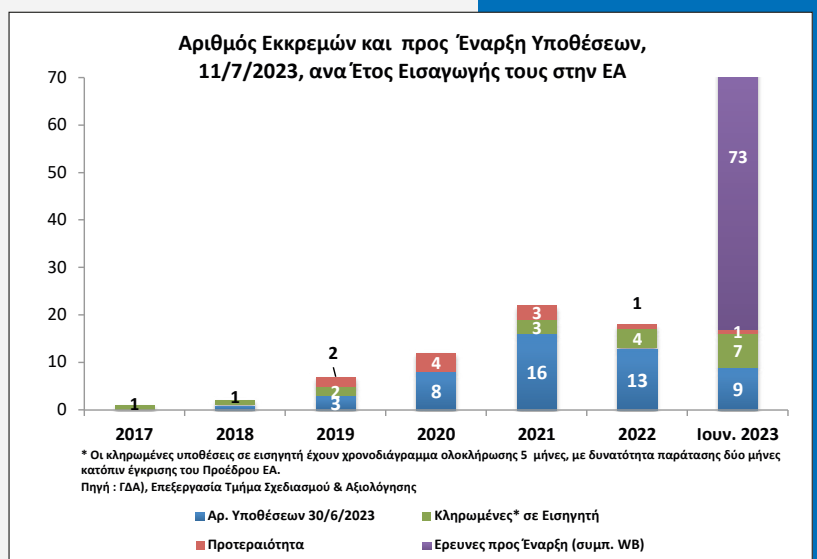
Στο Γράφημα 1 απεικονίζεται ο Μέσος Όρος (Μ.Ο.) ηλικίας υποθέσεων διαχρονικά σε έτη, όπου παρατηρείται η συνεχής προσπάθεια όλων για άμεση εξέταση όλων των υποθέσεων όπου κατά τα τελευταία έτη έχουν αυξηθεί ραγδαία.

Επίσης στο Γράφημα 2 παρουσιάζεται η κατάσταση των εκκρεμών και προς έναρξη υποθέσεων τον Ιούνιο του 2023, ανά έτος εισαγωγής. Αξιοσημείωτη για άλλη μια χρονιά είναι η αύξηση των προς έναρξη υποθέσεων, η οποία επιτευχθεί κυρίως λόγω της λειτουργίας της πλατφόρμας ανώνυμης πληροφόρησης whistleblowing, αποδεικνύοντας ότι η εμπιστευτική παροχή πληροφοριών αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο για την Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ), και μπορεί να συμβάλει καίρια στην επιτυχία των ερευνών της.

Ακολουθεί το Γράφημα 3, στο οποίο αποτυπώνεται η διάρθρωση των υποθέσεων ανά είδος, της ΓΔΑ συνολικά.

Γράφημα 1

Γράφημα 2

Γράφημα 3

* Συμπ. οι καταγγελίες που εκκίνησαν και αυτεπάγγελτες έρευνες

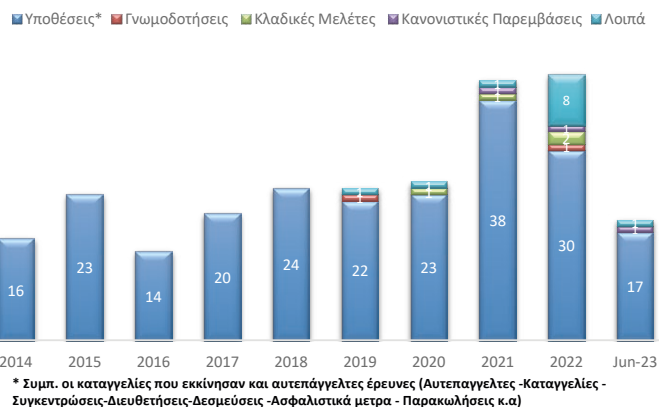
** Συμπ. τα μηνύματα μέσω whistle blower και κανονιστικές παρεμβάσεις και δεσμεύσεις και έλεγχοι συμμ.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Στο Γράφημα 4 παρουσιάζεται ο αριθμός αποφάσεων ανά έτος έως και το πρώτο δμηνο του 2023.

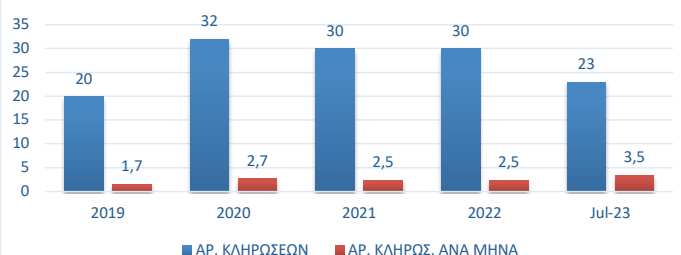
Η σημαντική αυτή αύξηση των αποφάσεων οφείλεται εν μέρει και στην αύξηση του αριθμού των κληρωμένων υποθέσεων σε εισηγητή για κατά προτεραιότητα εξέτασης, (Γράφημα 5 για τα συγκεντρωτικά νούμερα και Γράφημα 6 ανά διεύθυνση) και στην μείωση του μέσου όρου ηλικίας των υποθέσεων ανά διεύθυνση (βλ. Γράφημα 7).

Αποφάσεις Ε.Α 2014- ΙΟΥΝΙΟΣ 2023

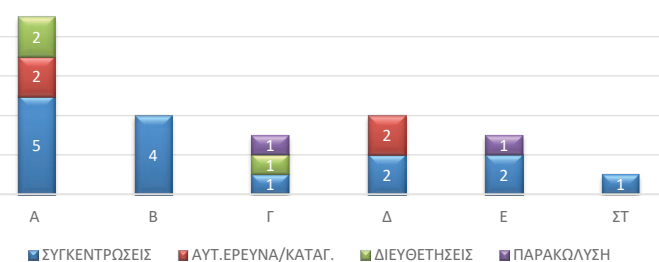
Γράφημα 4

Αριθμός Νέων Κληρωμένων Υποθέσεων σε Εισηγητή ΕΤΗ 2019-ΙΟΥΛΙΟΣ 2023 (προοδευτικά)

Γράφημα 5

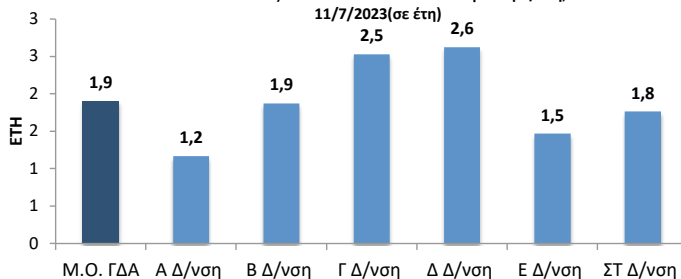
Νέες Κληρώσεις Υποθέσεων Περιόδου Ιαν. 2023- Ιούλιος, 2023

Γράφημα 6

A Διεύθυνση Βιομηχανικών και Καταναλωτικών Προϊόντων,
B Διεύθυνση Προϊόντων και Υπηρεσιών Υγείας και λοιπών Υπηρεσιών,
Γ Διεύθυνση Τροφίμων,
Δ Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ασφαλείων,
Ε Διεύθυνση Ενέργειας και Μεταφορών,
ΣΤ Διεύθυνση Μέσων Ενημέρωσης, Διαδικτύου, Ηλεκτρονικών Υποδομών

Μ.Ο. Ηλικίας Υποθέσεων ΓΔΑ και ανά Τομεακή Δ/νση, 11/7/2023(σε έτη)

Γράφημα 7

Επιτόπιοι έλεγχοι

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού («ΕΑ»), υπό το πρίσμα της συνεχιζόμενης ενεργειακής κρίσης, αλλά και των αυξήσεων των τιμών στα είδη διατροφής, έχει προβεί σε σειρά αιφνίδιων επιτόπιων ελέγχων και έχει εντείνει τις δράσεις της, προκειμένου να διερευνήσει τυχόν αντιανταγωνιστικές πρακτικές από την πλευρά των επιχειρήσεων σε διάφορους τομείς της οικονομίας.

Ειδικότερα, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023, η ΕΑ πραγματοποίησε πέντε (5) επιτόπιους ελέγχους σε δεκαέξι (16) ελεγχόμενες επιχειρήσεις, περίπου στο ίδιο επίπεδο σε αριθμό επιτόπιων ελέγχων την ίδια περίοδο του 2022 (βλ. Γράφημα 8).

Γράφημα 8

Κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2023 πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω επιτόπιοι έλεγχοι σε επιχειρήσεις/ενώσεις επιχειρήσεων.

31 Ιανουαρίου 2023: Η ΕΑ διενήργησε αιφνίδιο επιτόπιο έλεγχο σε μία (1) επιχείρηση στον κλάδο **παραγωγής/εισαγωγής και διάθεσης ζύθου και αλκοολούχων ποτών** στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας και καταγγελίας αναφορικά με αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές βάσει του άρθρου 2 ν. 3959/2011 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

15 Φεβρουαρίου 2023: Η ΕΑ διενήργησε αιφνίδιο επιτόπιο έλεγχο σε μία (1) επιχείρηση δραστηριοποιούμενη στον κλάδο **παραγωγής, προμήθειας και διανομής φαρμάκων** στο πλαίσιο διερεύνησης καταγγελίας αναφορικά με αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές βάσει του άρθρου 2 ν. 3959/2011 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

05 Απριλίου 2023: Η ΕΑ διενήργησε αιφνίδιο επιτόπιο έλεγχο σε μία (1) επιχείρηση δραστηριοποιούμενη στη **συλλογή, επεξεργασία και εμπορία σταφίδας** στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας και διερεύνησης καταγγελίας για πιθανή παραβίαση των άρθρων 1, 1Α και 2 ν. 3959/2011 ή/και 101/102 ΣΛΕΕ.

11 Μαΐου 2023: Η ΕΑ διενήργησε αιφνίδιο επιτόπιο έλεγχο σε τέσσερις (4) επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στον κλάδο της **κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας, συμπεριλαμβανομένης μεταξύ άλλων, της σφαγής, επεξεργασίας και πώλησης νωπού ή/και κατεψυγμένου κοτόπουλου**, στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας για πιθανή παραβίαση των άρθρων 1, και 2 ν. 3959/2011 ή/και 101/102 ΣΛΕΕ.

21 Ιουνίου 2023: Η Επιτροπή Ανταγωνισμού («ΕΑ») διενήργησε αιφνίδιο επιτόπιο έλεγχο σε επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στην **προμήθεια εξοπλισμού που χρησιμοποιείται σε δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας**, στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας για πιθανή παραβίαση.

7. Οδηγός Προώθησης & Ενίσχυσης του Ανταγωνισμού κατά τον Σχεδιασμό Δημόσιων Πολιτικών

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δημοσίευσε στις 23 Φεβρουαρίου 2023 τον «Οδηγό Προώθησης & Ενίσχυσης του Ανταγωνισμού κατά τον Σχεδιασμό Δημόσιων Πολιτικών», με στόχο την ενημέρωση των φορέων της κεντρικής κυβέρνησης και άλλων δημοσίων φορέων για την ανάγκη προστασίας του ανταγωνισμού στο πλαίσιο διαμόρφωσης δημοσίων πολιτικών. Η δράση του κράτους στοχεύει στην προώθηση και εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, ευρύτερο κομμάτι του οποίου αποτελεί και η δημιουργία, η προστασία και η ενίσχυση ανταγωνιστικών αγορών καθώς οι ανταγωνιστικές αγορές ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να είναι αποτελεσματικές και καινοτόμες, δημιουργώντας έτσι περισσότερες επιλογές για τους καταναλωτές, μειώνοντας τις τιμές και βελτιώνοντας την ποιότητα των αγαθών και των υπηρεσιών και κατ'επέκταση τις οικονομικές επιδόσεις μιας χώρας

Ο Οδηγός παρουσιάζει το βασικό νομοθετικό πλαίσιο που καθορίζει τις πρακτικές των επιχειρήσεων που απαγορεύονται από το δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού και:

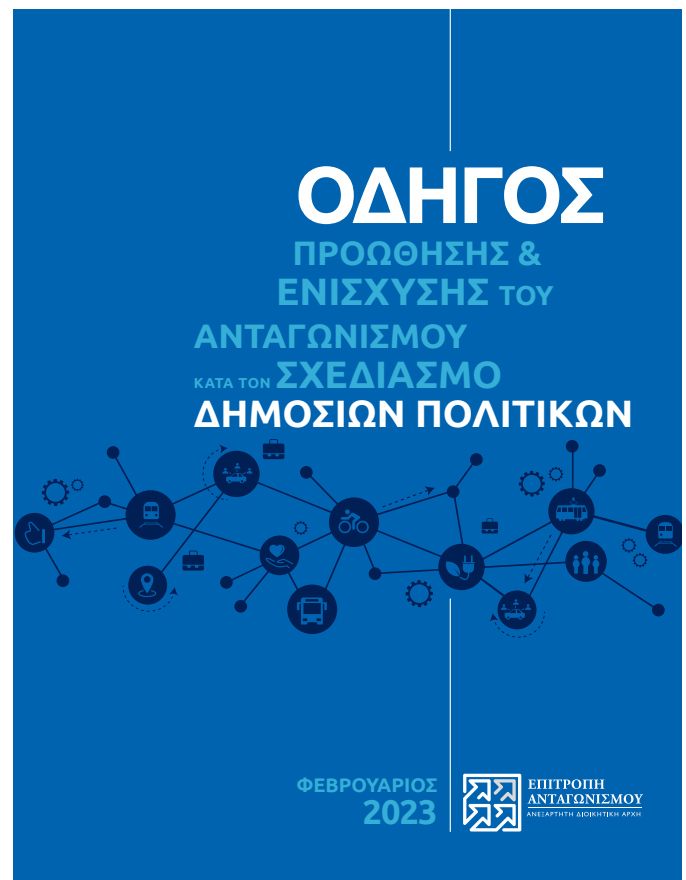
1. εξηγεί ποιες είναι οι υποχρεώσεις του κράτους ως προς την εφαρμογή των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού με βάση:
 - i. τη συνταγματική κατοχύρωση του ελεύθερου ανταγωνισμού,
 - ii. την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών και
 - iii. το ευρύτερο ενωσιακό δίκαιο και τη νομολογία.
2. Δίνει παραδείγματα κρατικών μέτρων που τηρούν ή παραβιάζουν το δίκαιο του ανταγωνισμού.
3. Παρουσιάζει τις συνέπειες της παράβασης για την Πολιτεία και τους ιδιώτες.

Ο Οδηγός αυτός στοχεύει επίσης:

1. Να παρουσιάσει τα εργαλεία ανάλυσης των επιπτώσεων ενός κρατικού μέτρου στον ανταγωνισμό, όπως αυτά έχουν αναπτυχθεί από τον ΟΟΣΑ και την ΕΕ.
2. Να προτείνει βέλτιστες πρακτικές για την προετοιμασία και τη θέσπιση κρατικών μέτρων και τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων με τους φορείς της αγοράς.

Η προστασία του ανταγωνισμού είναι αποτελεσματικότερη σε περίπτωση που λαμβάνεται υπόψη στο στάδιο του σχεδιασμού δημοσίων πολιτικών και συνεπώς προλαμβάνονται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού οι οποίες έχουν αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην ευημερία των καταναλωτών, όσο και ευρύτερα στην οικονομία και στους πολίτες.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

8. Έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή του Άρθρου 1Α Ν.3959/2011

Η ΕΑ στο πλαίσιο των ενεργειών της για την προώθηση και ενίσχυση του ανταγωνισμού και αφού έλαβε υπόψη τα σχόλια φορέων της αγοράς και επιχειρήσεων κατά την διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης που προηγήθηκε τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο του 2022 και κατόπιν άτυπων συζητήσεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προχώρησε στην έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή των διατάξεων του Άρθρου 1Α Ν. 3959/2011, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4886/2022. Επισημαίνουμε ότι το συγκεκριμένο άρθρο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση μονομερούς συμπεριφοράς από επιχείρηση που συνίσταται σε :

(α) πρόσκληση(εις) για σύμπραξη η οποία έχει ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του

ανταγωνισμού στην Ελληνική Επικράτεια ή

(β) ανακοίνωση(εις) που σχετίζονται με την αναγγελία μελλοντικών προθέσεων τιμολόγησης για προϊόντα ή/και υπηρεσίες μεταξύ επιχειρήσεων που είναι μεταξύ τους ανταγωνιστές (“αναγγελία μελλοντικών τιμών – price signalling”· εάν η γνωστοποίηση αυτή περιορίζει τον ανταγωνισμό στην Ελληνική επικράτεια και δεν αποτελεί συνήθη εμπορική πρακτική.

Σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 1Α, παρ. 1 ή/και άρθ. 1Α, παρ. 2, η ΕΑ δύναται, μεταξύ άλλων, να επιβάλει τα πρόστιμα που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 25Β στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, υπέπεσαν στην παράβαση.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

9. Οι βασικές τροποποιήσεις του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Στις 21.03.2023 τέθηκε σε ισχύ ο νέος Κανονισμός Λειτουργίας και Διαχείρισης (εφεξής: ΚΛΔ) της Επιτροπής Ανταγωνισμού (με αρ. 24611/17.03.2023 ΚΥΑ, ΦΕΚ 1790/Β'/21.3.2023).

Ο νέος ΚΛΔ βασίζεται στην από 06.05.2022 Εισήγηση της ΕΑ, η οποία στηρίχθηκε, μεταξύ άλλων, στις Προτάσεις Ομάδας Εργασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων της δικαστικής εξουσίας, της ακαδημαϊκής κοινότητας, του Ν.Σ.Κ. και της Ε.Α.

Σκοπός των τροποποιήσεων του ΚΛΔ είναι πρωτίστως η βελτιστοποίηση των ακολουθούμενων διαδικασιών και πρακτικών με απώτερο στόχο την περαιτέρω αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας της ΕΑ, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των δικαιωμάτων άμυνας των μερών και της ανάγκης ενίσχυσης της ουσιαστικής συμμετοχής τρίτων και εμπειρογνομόνων στη διαδικασία, και, ταυτοχρόνως, η εναρμόνιση των ρυθμίσεων του ΚΛΔ με τις τροποποιήσεις που εισήγαγε ο ν. 4886/2022 στο ν. 3959/2011.

Παρακάτω παρατίθενται συνοπτικά οι σημαντικότερες αλλαγές που εισήχθησαν:

Προθεσμίες

I. Η προθεσμία κλήτευσης των μερών ενώπιον της ΕΑ διαμορφώνεται πλέον στις εξήντα (60) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Για τις υποθέσεις των συγκεντρώσεων διατηρείται η προθεσμία των δεκαπέντε (15) ημερών (άρ. 13 παρ. 3).

II. Τα μέρη πλέον οφείλουν να καταθέτουν τα αρχικά Υπομνήματά τους το αργότερο τριάντα (30) ημέρες και την Προσθήκη/ Αντίκρουση είκοσι (20) ημέρες πριν από τη συζήτηση (άρ. 14 παρ. 2 και 4).

Υπομνήματα μερών – λοιπά αιτήματα

Με τα αρχικά Υπομνήματά τους τα μέρη καλούνται, μεταξύ άλλων, να υποβάλουν αιτιολογημένα αιτήματα προφορικής

ακρόασης, χρονικής διάρκειας της αγόρευσης και αιτήματα εξέτασης μαρτύρων ή/και εμπειρογνομόνων (άρ. 14 παρ. 2Α, 2Β).

Συμμετοχή τρίτων

I. Τριάντα (30) ημέρες πριν από τη συζήτηση, κάθε τρίτο μέρος δύναται να υποβάλει υπόμνημα - αιτιολογημένο αίτημα, ζητώντας την παρουσία του κατά την προφορική ακρόαση με το ειδικότερο στο άρ. 23 παρ. 4 περιεχόμενο.

II. Η ΕΑ δύναται με απόφασή της να επιτρέψει στον τρίτο:

- a) να εκφράσει γραπτά τις απόψεις του ή
- b) να εκφράσει προφορικά τις απόψεις του κατά τη συζήτηση ή/και γ) να απευθύνει ερωτήσεις στα μέρη και τους άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία ή/και
- c) να παραλάβει τα πρακτικά της διαδικασίας, καθ' ό μέρος συμμετείχε σε αυτή, ώστε να υποβάλει υπόμνημα μετά το τέλος αυτής ή/και
- d) να παραλάβει αντίγραφα των μη εμπιστευτικών εκδόσεων των υπομνημάτων των μερών (άρ. 23 παρ. 5).

III. Στα τρίτα μέρη, στα οποία επιτρέπεται να εκφράσουν γραπτά ή προφορικά τις απόψεις τους, η Επιτροπή δύναται να επιτρέψει, τη χορήγηση, με κάθε πρόσφορο τρόπο, περίληψης της Εισήγησης, σε μη εμπιστευτική έκδοση (άρ. 23 παρ. 5).

IV. Ο Πρόεδρος της ΕΑ δύναται να χορηγήσει παράταση προθεσμιών κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης (άρ. 23 παρ. 6).

Εμπειρογνώμονες

Ρυθμίζεται ειδικότερα η συμμετοχή στη διαδικασία των εμπειρογνομόνων, οι οποίοι μπορούν να υποβάλουν εγγράφως ή να διατυπώσουν προφορικά, κατά τη συζήτηση, τις παρατηρήσεις τους, να εξετάζονται ως μάρτυρες ή να παρίστανται στη συζήτηση, να απευθύνουν ερωτήσεις στους έτερους εμπειρογνώμονες και να εξετάζονται σε αντιπαράσταση με άλλους εμπειρογνώμονες ή/και νόμιμους εκπροσώπους μερών (άρ. 20 παρ. 3).

Ρυθμίσεις για την προφορική συζήτηση

1. Τα μέρη δύνανται να υποβάλουν εγγράφως αιτιολογημένα αιτήματα αναβολής για μία (1) και μόνο φορά, το αργότερο έως την προτεραία της πρώτης ορισθείσας συζήτησης (άρ. 18 παρ. 1).
2. Η Επιτροπή μπορεί εξαιρετικά να αποφασίσει τη μη διεξαγωγή προφορικής συζήτησης σε περίπτωση που έχει επαρκώς διαφωτιστεί από τα Υπομνήματα και τα αποδεικτικά στοιχεία των μερών (άρ. 22 παρ. 4Α).
3. Προσδιορίζονται η διαδικασία και οι εγγυήσεις (άρ. 22 παρ. 9), με τις οποίες η ΕΑ δύναται να αποφασίζει να συνεδριάζει μέσω τηλεδιάσκεψης.

4. Ο Πρόεδρος της ΕΑ δύναται, παρουσία του Εισηγητή, να καλέσει τα μέρη και τυχόν τρίτους σε προπαρασκευαστική συνάντηση οργάνωσης της συζήτησης επτά (7) ημέρες πριν από τη συζήτηση και να λάβει, μεταξύ άλλων, τα απαραίτητα μέτρα οργάνωσης, τα οποία θα διασφαλίσουν, την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 23Α.

Το κείμενο του ΚΛΔ είναι διαθέσιμο [εδώ](#)

10. Κλαδικές έρευνες και Χαρτογραφίες αγοράς

10.1 Κλαδική έρευνα της ΕΑ στην Υγεία. Δημοσίευση Ενδιάμεσης Έκθεσης και έναρξη δημόσιας διαβούλευσης

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ) δημοσίευσε την Ενδιάμεση Έκθεση επί της έρευνας που διεξάγει στην Παροχή Ιδιωτικών Υπηρεσιών Υγείας και Συναφών Υπηρεσιών Ασφάλισης, το κείμενο της οποίας μπορείτε να βρείτε [εδώ](#). Η συνοπτική παρουσίαση (executive summary) της Ενδιάμεσης Έκθεσης είναι επίσης διαθέσιμη [εδώ](#).

Τα γενικότερα συμπεράσματα για τις ιδιωτικές υπηρεσίες υγείας τα οποία μπορούν να εξαχθούν από την Ενδιάμεση Έκθεση είναι ότι η δομή τους παρουσιάζει μέτριο βαθμό συγκέντρωσης, ενώ η βασική τάση που διαπιστώνεται είναι η εξαγορά ιδιωτικών κλινικών από επενδυτικά σχήματα (funds), με σημαντικότερο παράδειγμα τη συγκέντρωση σειράς ιδιωτικών κλινικών υπό τον έλεγχο των κεφαλαίων CVC την τελευταία πενταετία.

Μερίδα των συμμετεχόντων στην έρευνα της Υπηρεσίας εκφράζει ανησυχίες για τις τάσεις συγκέντρωσης στην αγορά, και ιδίως την παράλληλη δραστηριοποίηση μεγάλων παρόχων υπηρεσιών υγείας στην αγορά παροχής υπηρεσιών ασφάλισης υγείας (καθετοποίηση).

Πάντως, η πλειονότητα των συμμετεχόντων δεν θεωρεί καμία επιχείρηση ως «δεσπόζουσα» στην αγορά. Ωστόσο ως ιδιαίτερο ζήτημα αναδεικνύεται η καθετοποίηση του κλάδου υγείας με τον κλάδο ασφάλισης υγείας (μέσω συγκεντρώσεων ή διαφόρων πρακτικών/συμπράξεων).

Οι πάροχοι υγείας καταδεικνύουν ως βασικές πηγές στρέβλωσης του ανταγωνισμού αφενός μεν, την αυξημένη συγκέντρωση στην αγορά, αφετέρου δε μηχανισμούς συγκράτησης κόστους και εξορθολογισμού του κρατικού προϋπολογισμού για την υγεία, όπως τα θεσμοποιημένα ΚΕΝ του ΕΟΠΠΥ, κάτι που πρέπει να διερευνηθεί. Επίσης, η πλειονότητα των συμμετεχόντων θεωρεί ότι υφίστανται ρυθμιστικά εμπόδια εισόδου και δραστηριοποίησης στην αγορά αλλά και παρεμβάσεις στη δραστηριότητα των παρόχων ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας από δημόσιους φορείς.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η παρατήρηση περί μεταστροφής των ασφαλισμένων προς τους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας και της ευαισθητοποίησης των ασθενών ως προς την ανάγκη πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας. Αυτό με τη σειρά του οδήγησε σε στροφή στις ιδιωτικές υπηρεσίες ασφάλισης και αναζήτηση ικανοποιητικών ασφαλιστικών προγραμμάτων, με περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου. Από την άλλη, κάποιες πληθυσμιακές ομάδες οδηγήθηκαν σε αποκλεισμό από την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.

Ως προς τον κλάδο ασφάλισης υγείας, το βασικό συμπέρασμα

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

**Κλαδική έρευνα
στην Παροχή Ιδιωτικών Υπηρεσιών Υγείας
και συναφών Υπηρεσιών Ασφάλισης**

είναι ότι ο κλάδος χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη σχετικά μεγάλου αριθμού παικτών, ενώ οι παρατηρούμενες συγκεντρώσεις είναι κυρίως οριζόντιας φύσεως (μεταξύ ανταγωνιστών), και κατά μια άποψη αντανακλούν τη γενικότερη ευρωπαϊκή τάση ανακατατάξεων στον ασφαλιστικό χώρο λόγω των υψηλών κεφαλαιακών απαιτήσεων της ενωσιακής νομοθεσίας.

Ως προς τον αντίκτυπο των συγκεντρώσεων στην αγορά, παρουσιάζεται μια μικτή εικόνα, με τις οριζόντιες συγκεντρώσεις μεταξύ ασφαλιστικών επιχειρήσεων να αξιολογούνται θετικά, αλλά να εκφράζονται ανησυχίες ως προς την συνένωση δραστηριοτήτων στις αγορές υγείας και ασφάλισης.

Βασικές παράμετροι επιλογής ασφαλιστικού προγράμματος είναι μεταξύ άλλων το ύψος των ασφαλίσεων, το εύρος της κάλυψης, η φήμη του παρόχου καθώς και το δίκτυο συνεργασίας με παρόχους υγείας που παρέχει. Φαίνεται ότι υπάρχει επαρκής διαφοροποίηση των ασφαλιστικών προγραμμάτων υγείας, ενώ παρατηρείται ότι οι καταναλωτές που έχουν ασφαλιστήριο υγείας με μια ασφαλιστική διατηρούν και έτερη ασφαλιστική κάλυψη από την ίδια επιχείρηση. Από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων διαφαίνεται ότι η δεσμοποίηση προγραμμάτων ασφάλισης υγείας με άλλα ασφαλιστικά προγράμματα αποτελεί μάλλον συνήθη εμπορική πρακτική.

Από την έως τώρα έρευνα της Υπηρεσίας, οι πάροχοι υγείας φαίνεται να έχουν μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη από τις εταιρείες ασφάλισης. Ορισμένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις θεωρούν ότι όμιλοι όπως η HHG, Ιατρικό, Ευρωκλινική, Βιοϊατρική, Affida και Ιασώ αποτελούν απαραίτητους εμπορικούς συνεργάτες.

Ως προς τα δεδομένα και νέες τεχνολογίες, η βασική παραδοχή της Ενδιάμεσης Έκθεσης είναι ότι ένα κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο προσανατολισμένο στην προστασία και την πρόσβαση σε δεδομένα σχετικά με την υγεία θα συμβάλει στην ενίσχυση του ανταγωνισμού και στην ανάπτυξη νεοφυών και υφιστάμενων επιχειρήσεων ιατρικής τεχνολογίας, με άμεσο αποτέλεσμα την αυξημένη καινοτομία και την εμπλουτισμένη

ποιότητα των ιατρικών υπηρεσιών.

Από την έρευνα της Υπηρεσίας προκύπτουν επίσης τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Οι ιδιωτικές κλινικές συλλέγουν και επεξεργάζονται οι ίδιες τα προσωπικά δεδομένα των ασθενών τους και διαβιβάζουν τα απαραίτητα στοιχεία σε ασφαλιστικούς, ιδιωτικούς και μη, και ελεγκτικούς φορείς τηρώντας τον ΓΚΠΔ (γραπτή έγκριση των ασθενών).

Οι πάροχοι υπηρεσιών ασφάλισης υγείας συλλέγουν τα δεδομένα εκείνα που αφορούν την εκτίμηση του κινδύνου κατά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης (ιατρικό ιστορικό και εξετάσεις), και εν συνεχεία τα δεδομένα εκείνα που αφορούν την αξιολόγηση της αποζημίωσης, ήτοι ιατρικές διαγνώσεις και δεδομένα νοσηλείας, αποτελέσματα εξετάσεων πρακτικά χειρουργείων, τιμολόγια νοσοκομείων κ.α. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις λαμβάνουν από τις κλινικές τα επιμέρους ιατρικά δεδομένα του εκάστοτε περιστατικού, κατά κανόνα στο βαθμό που χρειάζονται για να εκτιμηθεί εάν το περιστατικό εμπίπτει στο πεδίο της ασφαλιστικής κάλυψης και οι επιμέρους πληροφορίες αναφορικά με το κόστος νοσηλείας κτλ.

Οι συμμετέχοντες πάροχοι υπηρεσιών υγείας θεωρούν ότι, για την καλύτερη παροχή των σχετικών υπηρεσιών στους ασθενείς, είναι απαραίτητη η πρόσβαση παρόχων υπηρεσιών υγείας και ασφάλισης υγείας σε δεδομένα σχετικά με το ιστορικό των ασθενών καθώς και ο πλήρης ιατρικός φάκελος ασθενών, εμπεριέχων π.χ. παθήσεις, νοσηλείες, ιατρικές εξετάσεις/αποτελέσματα εξετάσεων -εργαστηριακοί, ακτινοδιαγνωστικοί έλεγχοι-, φαρμακευτική αγωγή, με στόχο για την καλύτερη δυνατή παροχή υπηρεσιών. Ωστόσο, οι πάροχοι υγείας ως επί το πλείστον δεν θεωρούν ότι η πρόσβαση σε δεδομένα ότι προσδίδει ιδιαίτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Επιπλέον, εκτιμάται ότι η αυξημένη πρόσβαση σε δεδομένα υγείας πολιτών από ασφαλιστικές εταιρείες υγείας μπορεί να οδηγήσει σε στρέβλωση του ανταγωνισμού και σε αύξηση της δύναμης της αγοράς συγκεκριμένων παρόχων ασφαλιστικών υπηρεσιών υγείας. Επίσης, δεν αποκλείεται η διακριτική

μεταχείριση εις βάρος κατηγοριών πολιτών και σε μειωμένη πρόσβασή τους σε υπηρεσίες υγείας και ασφάλισης. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η πρωτοβουλία της ΕΑΕΕ για τη δημιουργία Κώδικα Δεοντολογίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από ασφαλιστικές εταιρείες, προκειμένου να εξειδικευθούν οι γενικές αρχές και υποχρεώσεις που γεννώνται για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και προστατευθούν οι ασφαλισμένοι καταναλωτές.

Η αξιοποίηση δεξαμενών δεδομένων (data pools) για προσωπικά ιατρικά δεδομένα από εταιρείες υγείας ή ασφάλισης κρίνεται ότι έχει τόσο θετικά όσο και αρνητικά αποτελέσματα. Η πλειοψηφία τόσο των ερωτηθέντων παρόχων υγείας όσο και των παρόχων ασφάλισης υγείας δεν έχει εντοπίσει πρακτικές μόχλευσης (leveraging) της δύναμης μιας εταιρείας σε γειτονικές αγορές μέσω της χρήσης μαζικών δεδομένων ή/και αλγορίθμων.

Τέλος, αρκετοί ερωτώμενοι πάροχοι υγείας επισημαίνουν την ανάγκη ύπαρξης μηχανισμών διευκόλυνσης της καινοτομίας, καθώς και ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα μπορούσε αν συμβάλει σε αυτό με την εφαρμογή του άρθρου 37Α ν. 3959/2011.

Παράλληλα με την έκδοση της ενδιάμεσης έκθεσης, η Επιτροπή Ανταγωνισμού κηρύσσει την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης και προσκαλεί κάθε ενδιαφερόμενο να διατυπώσει τις απόψεις και τα σχόλιά του επί της Ενδιάμεσης Έκθεσης, συμμετέχοντας στη σχετική ημερίδα-τηλεδιάσκεψη που θα διοργανωθεί τον Σεπτέμβριο του 2023, ή/ και υποβάλλοντας τις παρατηρήσεις του εγγράφως, με τη μορφή υπομνήματος, στην ηλεκτρονική διεύθυνση medinsur@epant.gr έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2023.

Τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από τη δεύτερη δημόσια διαβούλευση θα ενσωματωθούν στην Τελική Έκθεση. Επίσης, για την προετοιμασία της Τελικής Έκθεσης θα γίνει συστηματική προσπάθεια από την ΕΑ για την έρευνα (ενδεχομένως μέσω δημοσκοπήσης) και καταγραφή των απόψεων των καταναλωτών και των ενώσεων καταναλωτών σχετικά με τα θέματα συγκέντρωσης και ανταγωνισμού στις εξεταζόμενες αγορές, ενώ θα προχωρήσει και συνεργασία με τον Συνήγορο του Καταναλωτή για το συγκεκριμένο θέμα.

Μετά την ολοκλήρωση και επεξεργασία των στοιχείων που θα προκύψουν από τη δημόσια διαβούλευση, η Τελική Έκθεση θα δημοσιευτεί τον Δεκέμβριο του 2023.

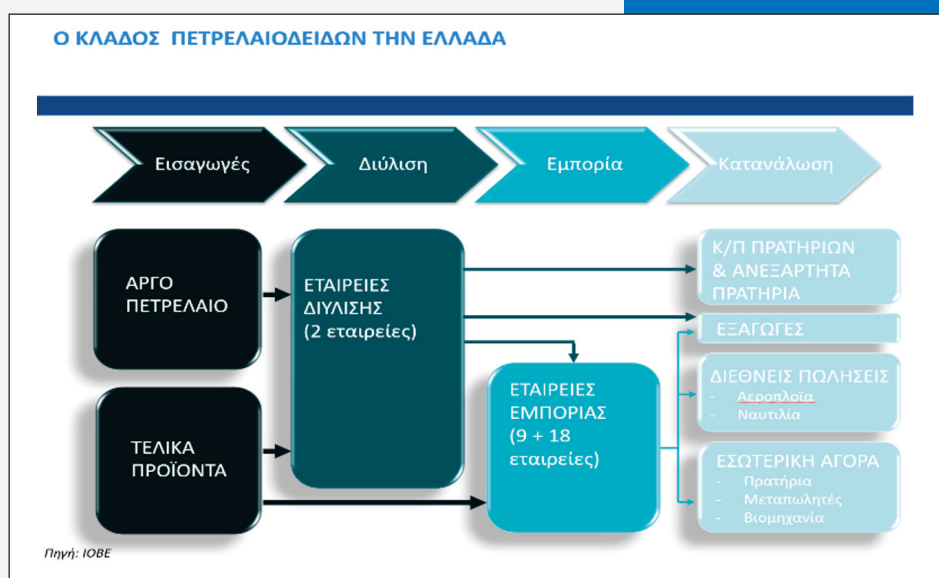

10.2 Χαρτογράφηση του κλάδου πετρελαιοειδών.

Η Χαρτογράφηση του Κλάδου Πετρελαιοειδών εκκίνησε με απόφαση της ΕΑ την 22.3.2022 και πραγματοποιήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (ΓΔΑ) σε συνεργασία με ειδικούς εμπειρογνώμονες από τον ακαδημαϊκό χώρο και data scientists.

Αντικείμενο της Χαρτογράφησης

Ο κλάδος των πετρελαιοειδών περιλαμβάνει ένα ευρύτατο φάσμα προϊόντων. Η παρούσα Χαρτογράφηση της ΕΑ καλύπτει επιλεκτικά την αμόλυβδη βενζίνη 95 οκτανίων, το πετρέλαιο κίνησης και το πετρέλαιο θέρμανσης, τρία βασικά αγαθά πρώτης ανάγκης με χαμηλή ανελαστική ζήτηση ως προς την τιμή.

Η μελέτη εξέτασε τη μετακύλιση τιμών (pass through) στην αλυσίδα παραγωγής και διανομής πετρελαιοειδών προϊόντων στην ελληνική αγορά. Συγκεκριμένα, με την εν λόγω χαρτογράφηση εξετάζεται το φαινόμενο της ασυμμετρικής προσαρμογής των τιμών των καυσίμων σε σχέση με το κόστος (αναφερόμενο και ως φαινόμενο της «ρουκέτας και του φτερού», Rockets & Feathers - R&F1), και ειδικά αναφορικά με την ύπαρξη ασυμμετρίας στην προσαρμογή των τιμών μεταξύ των σταδίων του κλάδου των πετρελαιοειδών (διύλιση, χονδρική εμπορία, λιανική διάθεση).

Η μελέτη διερεύνησε τα εξής ερωτήματα:

1. Προσαρμόζονται οι τιμές λιανικής πιο αργά (feathers)

στη μείωση των χονδρικών τιμών και πιο γρήγορα (rockets) στην αύξηση αυτών;

2. Υπάρχει ασυμμετρία στην προσαρμογή των τιμών μεταξύ των σταδίων του κλάδου των πετρελαιοειδών (διύλιση, χονδρική, λιανική); Σε ποιο στάδιο οφείλεται το φαινόμενο της ασυμμετρίας;
3. Είναι η ασυμμετρία (εφόσον υπάρχει) συνέπεια στρεβλώσεων και έλλειψης ανταγωνισμού στις υπό εξέταση αγορές; Ποια αίτια ασυμμετρίας εντοπίζονται;
4. Ποιος είναι ο βαθμός μετακύλισης τιμών (pass-through) στην αλυσίδα παραγωγής;

5. Ποιες είναι οι επιπτώσεις του φαινομένου στο πλεόνασμα καταναλωτή;
6. Ποια είναι τα μέτρα που θα βοηθήσουν για την αντιμετώπιση του φαινομένου;

Το δείγμα της μελέτης αποτελείται από ημερήσιες τιμές καυσίμων ανά στάδιο (τιμές διυλιστηρίου, χονδρικής και λιανικής) και καλύπτει σε αυτή τη φάση το χρονικό διάστημα Οκτώβριος 2019 - Απρίλιος 2022.

Η οικονομετρική ανάλυση βασίστηκε στη χρήση ενός κατάλληλου οικονομετρικού υποδείγματος ήτοι Ασύμμετρο Χωρικό Υπόδειγμα Διόρθωσης Σφαλμάτων και εξετάζει τη μετακύλιση τιμών χωριστά για κάθε στάδιο της αλυσίδας αξίας (από διύλιση σε χονδρική και από χονδρική σε λιανική). Γίνεται ανάλυση σε διαφορετικές χρονικές περιόδους ώστε να ληφθεί υπόψη η επίπτωση της πανδημίας Covid-19 και του πολέμου στην Ουκρανία.

Πρώιμα ευρήματα

Ως προς τις συνθήκες ανταγωνισμού προκαταρκτικώς παρατηρούνται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

(α) Υψηλός βαθμός συγκέντρωσης στην αγορά διύλισης. Μέτριο προς χαμηλό βαθμό συγκέντρωσης στην αγορά χονδρικής. Σημειώνεται ότι στην αγορά λιανικής λειτουργούν περί τα 5.000 πρατήρια στην Ελλάδα, ωστόσο ο ανταγωνισμός είναι τοπικός, επομένως το επίπεδο συγκέντρωσης ενδέχεται να διαφέρει ανά περιοχή και θα πρέπει να εξεταστεί ενδελεχώς.

(β) Σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών και δεικτών κερδοφορίας των επιχειρήσεων διύλισης και χονδρικής εμπορίας το εξεταζόμενο διάστημα.

(γ) Εκ πρώτης όψεως, ιδιαίτερα αυξημένο περιθώριο κέρδους των εταιριών διύλισης το 2022 (σχεδόν διπλασιάζεται σε σχέση με το 2021), ωστόσο τα στοιχεία πρέπει να επιβεβαιωθούν με περαιτέρω έρευνα ανά προϊόν.

(δ) Αύξηση του περιθωρίου διύλισης όπως υπολογίζεται από τις εταιρίες παρά τις επιμέρους διακυμάνσεις που έλαβαν χώρα σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο χρήζει περαιτέρω διερεύνησης για λόγους συγκρισιμότητας με άλλες χώρες.

(ε) Εντόνως πτωτική πορεία των μέσων τιμών χονδρικής και στα τρία υπό ανάλυση προϊόντα κατά τα διαστήματα των

περιοριστικών μέτρων του 2020 με αλλαγή σε ανοδική τροχιά από τον Ιούνιο 2020 και έπειτα, καταγράφοντας έντονα ανοδική τάση από τις αρχές του 2022 και μετά, ενδεχομένως εξαιτίας και του πολέμου στην Ουκρανία.

(στ) Αντίστοιχη τάση κατέγραψαν και οι μέσες λιανικές τιμές και των τριών προϊόντων. Ομοίως οι τιμές πώλησης προς τη χονδρική αγορά (αφαιρούμενων εκπτώσεων και πιστώσεων) ακολουθούν αντίστοιχη πορεία καταγράφοντας ανοδική τάση από τα μέσα του 2020 και μετά, ενώ παρατηρείται πολύ μεγάλη ταύτιση τιμών μεταξύ των δύο εταιριών διύλισης τόσο ως προς την αμόλυβδη βενζίνη 95 οκτανίων όσο και ως προς το πετρέλαιο κίνησης.

Σημειώνεται ότι οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τις τιμές λιανικής είναι οι τιμές διυλιστηρίου, οι φόροι και η συναλλαγματική ισοτιμία. Με τη σειρά της, η τιμή των προϊόντων διύλισης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις διεθνείς τιμές Platts και άλλους συντελεστές. Τα στοιχεία τιμολόγησης που κυρίως καθορίζουν οι εταιρίες διύλισης είναι το σταθερό αντάλλαγμα για την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας, η προσαύξηση και η εκπτώτικη τους πολιτική. Τα αποθέματα και το κόστος τους αποτελούν σημαντικό παράγοντα της τιμολόγησης, της διαμόρφωσης των τιμών και του προσδιορισμού του περιθωρίου κέρδους σε λογιστικό και πραγματικό επίπεδο.

11. Κανονιστικές Παρεμβάσεις

11.1 Έναρξη Κανονιστικής Παρέμβασης στον κλάδο των Πετρελαιοειδών

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εφόσον το κρίνει σκόπιμο δύναται να εμβαθύνει και να παρέμβει στην αγορά με την έναρξη της κανονιστικής παρέμβασης.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, θα εξεταστούν εις βάθος οι συνθήκες ανταγωνισμού στις οικείες αγορές, προκειμένου να διευκρινιστούν

- Τόσο αν η παρατηρούμενη ασυμμετρία, και γενικότερα η αύξηση της τιμής αυτών των προϊόντων την τελευταία διετία, οφείλονται στην απουσία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού,
- Όσο και ζητήματα αναφορικά με το μηχανισμό τιμολογιακής πολιτικής, την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας και άλλων πιθανών φραγμών εισόδου και ανάπτυξης της αγοράς και τη διατήρηση υψηλού περιθωρίου κέρδους από τις επιχειρήσεις του κλάδου.

Σημειώνεται ότι η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις ακριβότερες ευρωπαϊκές χώρες στις τιμές των υγρών καυσίμων προ φόρων (απλή αμόλυβδη βενζίνη και πετρέλαιο κίνησης), σε συνδυασμό με την ύπαρξη ασυμμετρικής προσαρμογής στη διαμόρφωση των τελικών τιμών των καυσίμων (τιμές αντλίας), ιδιαίτερα για βενζίνη 95 και πετρέλαιο θέρμανσης, και αύξησης του περιθωρίου κέρδους στα διάφορα στάδια της αξιακής αλυσίδας. Τα αποτελέσματα πρόκειται να δημοσιευθούν τον Οκτώβριο 2023.

11.2 Διανομή Τύπου – Ορισμός Διαμεσολαβητή

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 23.12.2020, έχοντας υπόψη το άρθρο 11 Ν. 3959/2011 για κανονιστική παρέμβαση σε κλάδους της οικονομίας, αποφάσισε αυτεπαγγέλτως την εκκίνηση της σχετικής διαδικασίας στον κλάδο διανομής Τύπου, προκειμένου να εξετάσει τις συνθήκες ανταγωνισμού στον ως άνω κλάδο και εφόσον διαπιστώσει ότι σε αυτόν

τον κλάδο δεν υπάρχουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού και κρίνει ότι η εφαρμογή των άρθρων 1, 2 και 5 μέχρι 10 Ν. 3959/2011 δεν επαρκεί για τη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού, με αιτιολογημένη απόφασή της, να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο για τη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον συγκεκριμένο κλάδο (Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού (14 Ιανουαρίου 2021) με θέμα: «Εκκίνηση διαδικασίας κανονιστικής παρέμβασης στον κλάδο διανομής Τύπου σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 3959/2011»).

Στις 4 Φεβρουαρίου 2022, η Ολομέλεια της Ε.Α. εξέδωσε την με αρ. 768/2022¹² απόφαση της ΕΑ (Κανονιστική Παρέμβαση στον κλάδο διανομής Τύπου).

Η ΕΑ αξιολογώντας την αναγκαιότητα, προσφορότητα και αναλογικότητα των μέτρων προέκρινε την επιβολή συγκεκριμένων μέτρων, καθόσον η αγορά διανομής Τύπου σε επίπεδο Πρακτορείου παραμένει μονοπωλιακή και δεδομένου ότι η κάθετη κοινή ιδιοκτησία στον συγκεκριμένο κλάδο από εκδοτικές επιχειρήσεις με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, ενδέχεται να οδηγήσει σε επιπτώσεις, όσον αφορά την ποιότητα των υπηρεσιών διανομής και στην καινοτομία, αλλά και σε επιπτώσεις στις τιμές.

Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή, κατά πλειοψηφία, μεταξύ άλλων, επέβαλε ως μέτρο τη σύσταση μίας Συμβουλευτικής Επιτροπής με τη συμμετοχή εκπροσώπων των ενδιαφερομένων μερών που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας διανομής τύπου με συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό ρόλο επί της εκάστοτε προτεινόμενης Εμπορικής Πολιτικής του Πρακτορείου Διανομής Τύπου καθώς επίσης και το διορισμό Ombudsman/ Διαμεσολαβητή για την εποπτεία των επιβαλλόμενων μέτρων.

Στις 21 Ιουλίου 2023 η Ε.Α. εξέδωσε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την ανάδειξη (ορισμό) Ombudsman/ Διαμεσολαβητή για την εφαρμογή της ΕΑ 768/2022.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

¹¹ <https://www.epant.gr/apofaseis-gnomotiseis/item/2412-apofasi-768-2022.html>

12. Spotlight

12.1 Τμήμα Χαρτογράφησης Αγορών και Έρευνας

Το Τμήμα Χαρτογράφησης Αγορών και Έρευνας έχει ως αποστολή του την εξασφάλιση, επεξεργασία και διάθεση των κατάλληλων πηγών πληροφόρησης και γνώσης για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων και του ερευνητικού έργου της Ε.Α., την χαρτογράφηση των αγορών.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι αρμόδιο για:

- α) Την αυτόνομη και συστηματική εκπόνηση στατιστικών ερευνών για την κατάσταση στην αγορά.
- β) Την ανάπτυξη βάσεων δεδομένων για την παρακολούθηση της αγοράς και του ανταγωνισμού, την ενημέρωση αυτών και τη σύνταξη των σχετικών αναφορών.
- γ) Τη διαχείριση της Βιβλιοθήκης της ΕΑ.
- δ) Την επικοινωνία και συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις άλλες Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του.
- ε) Τη συγκέντρωση δεδομένων και την έκδοση στατιστικών

στοιχείων σχετικά με την προηγούμενη γνωστοποίηση συγκεντρώσεων επιχειρήσεων και την κατάσταση του ανταγωνισμού.

Η Χαρτογράφηση είναι ένα νέο εργαλείο που προστέθηκε στις αρμοδιότητες της ΕΑ, και της επιτρέπει να μελετά τις συνθήκες ανταγωνισμού σε οποιαδήποτε αγορά ή κλάδο της οικονομίας, όταν αυτό απαιτείται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΥΤΟ?

- Είτε με δημοσιευμένα στοιχεία που αξιοποιούμε από διεθνείς και εγχώριες βάσεις δεδομένων, ελεύθερες ή με συνδρομή.
- Είτε με στοιχεία που λαμβάνουμε από τις επιχειρήσεις οι οποίες σύμφωνα με το νόμο είναι υποχρεωμένες να μας τα παρέχουν.
- Στην εκτέλεση του έργου μας, μας συνδράμει η Ομάδα του Chief Technology Officer της Επιτροπής για την διαχείριση του μεγάλου όγκου των δεδομένων και ενίοτε και Εμπειρογνώμονες.

Ιωάννα Χριστοδουλάκη, Προϊσταμένη Τμήματος Χαρτογράφησης Αγορών και Έρευνας

12.2 Ομάδα Επιστήμης Δεδομένων της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Chief Data Science)

Η ομάδα Επιστήμης Δεδομένων της Επιτροπής Ανταγωνισμού εργάζεται αποτελεσματικά και αδιάκοπα για να αντιμετωπίσει τις συνεχώς αυξανόμενες προκλήσεις που παρουσιάζονται από τον όγκο των δεδομένων που διαχειρίζεται. Πιο συγκεκριμένα, η ομάδα έχει ήδη προσφέρει σημαντική βοήθεια σε πέντε υποθέσεις της Ε.Α., τέσσερις μέσα στο έτος 2022, και μια στο 2023, ενώ άλλες δύο υποθέσεις προβλέπεται να ολοκληρωθούν εντός του έτους. Με τη βοήθεια της Επιστήμης Δεδομένων έρχονται σημαντικές εξοικονομήσεις χρόνου και ανθρωπίνων πόρων, που κατανέμονται σε επιπλέον δράσεις της Ε.Α.

Παράλληλα με τις υποθέσεις, η ομάδα της Επιστήμης Δεδομένων της Ε.Α. έχει αναλάβει την ευθύνη του συνεχούς ερευνητικού έργου.

Αρχικά, η ανάπτυξη κώδικα για την επαναχρησιμοποίηση του σε καθοριστικές διεργασίες της μηχανικής δεδομένων συνιστά βασικό άξονα της εργασίας της ομάδας. Η διευκόλυνση της εξέτασης και της ανάλυσης σημαντικών συνόλων δεδομένων, όπως τιμολόγια, emails, και δεδομένα αγορών, αποτελεί την κεντρική της προτεραιότητα.

Δεύτερον αφιερώνει την προσοχή και τις προσπάθειές της στη δημιουργία βάσεων δεδομένων και συστημάτων αυτοματοποίησης, που καταγράφουν και αναλύουν τα δεδομένα από διάφορους τομείς της ελληνικής οικονομίας, εντείνοντας την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα των ερευνών της, η Ε.Α. και παρέχει στους υπαλλήλους της την ευκαιρία να εκτελούν τις εργασίες τους με μεγαλύτερη ευελιξία και αυτονομία.

Τρίτον, η ομάδα δημιουργεί ενδιαφέρουσες και δυναμικές πλατφόρμες, στόχος των οποίων είναι να αυξήσουν την παραγωγικότητα και να απλοποιήσουν τη ροή εργασίας των υπαλλήλων. Επιπλέον, αναπτύσσονται διαδραστικοί πίνακες ελέγχου και συστήματα διαχείρισης που βοηθούν την Επιτροπή να παρακολουθεί και να διερευνά την ελληνική αγορά με ευκολία και αποτελεσματικότητα.

Τέταρτον, η ομάδα διεξάγει συνεχή έρευνα στην εφαρμογή των τεχνολογιών της Τεχνητής Νοημοσύνης και της Φυσικής Επεξεργασίας Γλώσσας σε διάφορα στάδια των

ροών εργασιών της Ε.Α. Ο στόχος της ομάδας είναι να προσδώσει νέες δυνατότητες στην Ε.Α., ώστε να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και το εύρος της παρακολούθησης της αγοράς. προσδώσει νέες δυνατότητες στην Ε.Α., ώστε να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και το εύρος της παρακολούθησης της αγοράς.

Η αποστολή της ομάδας είναι να μετατρέψει τα δεδομένα σε ένα πανίσχυρο εργαλείο, μέσω του οποίου η Ε.Α. θα μπορεί να πραγματοποιεί ενημερωμένες, ακριβείς και εύστοχες αποφάσεις. Με την εφαρμογή των πιο σύγχρονων τεχνολογιών και τη διαρκή έρευνα, η ομάδα έχει σκοπό να συμβάλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση μιας ισχυρότερης Επιτροπής Ανταγωνισμού.

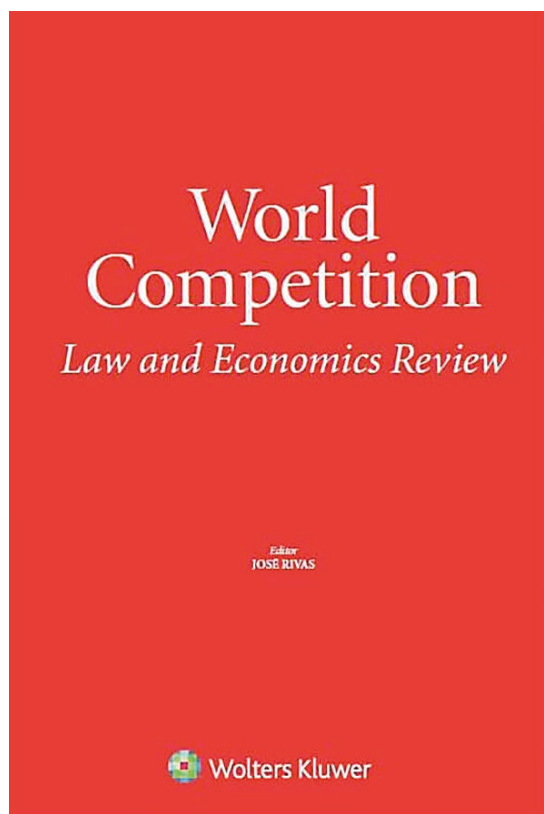
13. Επιστημονικά δημοσιεύματα για την Ε.Α.

Σταύρος Μακρής: 'Ανταγωνιστική Επιβολή του Νόμου για τον Ανταγωνισμό: Μαθήματα από την Ελληνική Αρχή Ανταγωνισμού' (World Competition Volume 46, Issue 2 (2023) pp. 205 – 244)

Σύμφωνα με τη συμβατική άποψη, το δίκαιο του ανταγωνισμού διαφέρει από την κανονιστική ρύθμιση στο ότι εφαρμόζεται κατασταλτικά (ex post), μέσω απαγορεύσεων και κατά τρόπο «αδικοπραξίας». Από αυτό το πρίσμα, όταν οι φορείς επιβολής του δικαίου του ανταγωνισμού παρεμβαίνουν προληπτικά (ex ante), με προληπτικό τρόπο, και χρησιμοποιούν περιοριστικά εργαλεία, μετατρέπουν εσφαλμένα το δίκαιο του ανταγωνισμού σε «ρυθμιστική αντιμονοπωλιακή νομοθεσία». Η παρούσα μελέτη αμφισβητεί αυτήν την άποψη υποστηρίζοντας ότι η σύγχρονη παρέμβαση του δικαίου του ανταγωνισμού έχει υπερβεί το μοντέλο επιβολής του δικαίου στο πλαίσιο αδικοπραξίας και φιλοδοξεί να καταστεί «ανταποκρινόμενη» στις ανάγκες. Αυτό σημαίνει ότι οι σύγχρονοι φορείς επιβολής του δικαίου του ανταγωνισμού παρεμβαίνουν προληπτικά και κατασταλτικά, χρησιμοποιούν κανονιστικά και περιοριστικά εργαλεία και επιβάλλουν διορθωτικά και προληπτικά μέτρα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του δικαίου. Οι εργασίες της Ελληνικής Αρχής Ανταγωνισμού συμβάλλουν με μια περιπτωσιολογική μελέτη με σκοπό να καταδείξουν αυτό το ζήτημα. Η Αρχή αυτή χρησιμοποιεί μια πλειάδα εργαλείων και στρατηγικών επιβολής του δικαίου του ανταγωνισμού για την ενίσχυση της συμμόρφωσης και της αποτροπής και την εξασφάλιση ανταποκρινόμενης επιβολής του δικαίου. Ωστόσο, η επιβολή του δικαίου

που φιλοδοξεί να καταστεί ανταποκρινόμενη μπορεί να δημιουργεί προβλήματα υπέρμετρης ή ελλιπούς επιβολής, να είναι ευάλωτη σε ρυθμιστικές αστοχίες ή να υπονομεύει τις αρχές του κράτους δικαίου. Για το λόγο αυτό, αυτή η μελέτη βασίζεται στη θεωρία της ανταποκρινόμενης ρύθμισης για να καταλήξει σε δεκατέσσερις συστάσεις σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων και τη διασφάλιση μιας πραγματικά ανταποκρινόμενης επιβολής του δικαίου.

Διαβάστε περισσότερα [εδώ](#)

14. Δραστηριότητες Ε.Α.

Παρουσίαση πλατφόρμας νομολογίας στο Μαρόκο από την Επιτροπή Ανταγωνισμού

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος Διδυμοποίησης (Twinning) «Renforcement des capacités προγράμματος Διδυμοποίησης (Twinning) «Renforcement des capacités institutionnelles du Conseil de la Concurrence du Royaume du Maroc» du Conseil de la Concurrence du Royaume du Maroc» με το Συμβούλιο Ανταγωνισμού του Βασιλείου του Μαρόκου ("Conseil de la Concurrence du Royaume du Maroc"), το οποίο ηγείται η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ) (με τη συμμετοχή των Επιτροπών Ανταγωνισμού της Ιταλίας και Πολωνίας) για την Ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων του Συμβουλίου Ανταγωνισμού του Βασιλείου του Μαρόκου πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 19 Ιανουαρίου 2023 στην έδρα του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Βασιλείου του Μαρόκου συνάντηση των Προέδρων του Συμβουλίου Ανταγωνισμού του Μαρόκου κ. Ahmed Rahhou, της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού κ. Ιωάννη Λιανού και του Εντεταλμένου Προέδρου του Ανώτατου Συμβουλίου της Δικαστικής Εξουσίας του Μαρόκου κ. M' Hammed Abdenhabaoui με τη συμμετοχή εκπροσώπων του δικαστικού σώματος του Μαρόκου, της Διευθύντριας του Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Πρεσβείας της Ελλάδος στο Ραμπάτ κας Χαρίκλειας Τοπούζη, της Μόνιμης Συμβούλου του Προγράμματος Αδελφοποίησης στο Μαρόκο κας Βασιλικής Σύλβιας Καμπαλούρη, εμπειρογνομόνων της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού κας Άννας Νάκου και κ. Ιωάννη Ανδρέου και στελεχών του Συμβουλίου Ανταγωνισμού του Μαρόκου.

Θέμα της συνάντησης ήταν η παρουσίαση μιας δυναμικής πλατφόρμας και βάσης δεδομένων που δημιουργήθηκε από την Ε.Α. η οποία περιλαμβάνει τη νομολογία της Ε.Ε. και των κρατών μελών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα σχετικά με διάφορα θέματα εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού (οργανωμένη με λέξεις-κλειδιά) και την εφαρμογή ενός συστήματος παρακολούθησης της μαροκινής

νομοθεσίας και της συμβατότητας αυτής με το Ενωσιακό δίκαιο ανταγωνισμού.

Μετά τις εισαγωγικές παρατηρήσεις των Προέδρων, οι εμπειρογνώμονες της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού προχώρησαν σε παρουσίαση της πλατφόρμας και πρακτική επίδειξη. Οι εκπρόσωποι της δικαστικής εξουσίας του Μαρόκου εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τις δυνατότητες που προσφέρει η πλατφόρμα για την εκτέλεση του έργου τους.

Επίσης στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος, ο Προϊστάμενος του Τμήματος Ψηφιακής Επικοινωνίας & Δημοσίων Σχέσεων της Ε.Α. κ. Κωνσταντίνος Γκουρλουμένος, ανέλαβε την δημιουργία του νέου web portal του Συμβουλίου Ανταγωνισμού του Μαρόκου. Την πορεία των εργασιών, οι οποίες έχουν φτάσει σε βαθμό ολοκλήρωσης άνω του 80%, παρουσίασε στα στελέχη και στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Ανταγωνισμού του Μαρόκου κατά την επίσκεψη εργασίας του κ. Γκουρλουμένου στο Μαρόκο από τις 8 έως και τις 12 Μαΐου του 2023.

Επιλογή του Προέδρου της ΕΑ Ιωάννη Λιανού στην ομάδα υψηλού επιπέδου για την εφαρμογή της πράξης των ψηφιακών αγορών (DMA)

Στις 23 Μαρτίου 2023 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε απόφαση για τη σύσταση Ομάδας υψηλού επιπέδου σχετικά με την Πράξη για τις Ψηφιακές Αγορές (DMA).

Η DMA αποτελεί κομμάτι του νέου ψηφιακού ρυθμιστικού πλαισίου της ΕΕ. Η DMA εφαρμόζεται ειδικά στις επιγραμμικές πλατφόρμες που έχουν χαρακτηριστεί ως «πυλωροί» ("gatekeepers"), δηλαδή μεγάλες ψηφιακές πλατφόρμες που λειτουργούν ως σημαντικές πύλες μεταξύ επιχειρηματικών χρηστών και καταναλωτών. Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, η DMA ορίζει μια σειρά υποχρεώσεων που θα πρέπει να τηρούν, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης των πυλωρών να επιδεικνύουν συγκεκριμένη συμπεριφορά, όπως το να μην εφαρμόζουν ευνοϊκότερους όρους για την κατάταξη και τη σχετική ευρετηρίαση και ανίχνευση των

υπηρεσιών και των προϊόντων που προσφέρουν οι ίδιοι από ό,τι σε παρόμοιες υπηρεσίες ή προϊόντα τρίτων, να μην επεξεργάζονται ή διασταυρώνουν για τον σκοπό της παροχής επιγραμμικών υπηρεσιών διαφήμισης, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των τελικών χρηστών, να μην απαιτούν από τους επαγγελματίες χρήστες ή τους τελικούς χρήστες να γίνουν συνδρομητές ή να εγγραφούν σε οποιαδήποτε περαιτέρω βασική υπηρεσία πλατφόρμας, κτλ. Η DMA τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου 2022 και θα εφαρμόζεται από τις 2 Μαΐου 2023.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 40 της DMA, η εν λόγω ομάδα θα αποτελείται από 30 εκπροσώπους που θα διοριστούν από το Σώμα των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (BEREC), τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού (ECN), το Δίκτυο Συνεργασίας για την Προστασία των Καταναλωτών (CPC Network) και την Ευρωπαϊκή Ρυθμιστική Ομάδα Ρυθμιστικών Αρχών Οπτικοακουστικών Μέσων (ERGA).

Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου θα παρέχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμβουλές και εμπειρογνωσία σχετικά με οποιοδήποτε γενικό θέμα εφαρμογής ή επιβολής της DMA και προκειμένου για τη διασφάλιση ότι η DMA και άλλοι τομεακοί κανονισμοί που ισχύουν για τους πυλωρούς εφαρμόζονται

με συνεκτικό και συμπληρωματικό τρόπο. Επίσης, η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου μπορεί να παράσχει συμβουλές και εμπειρογνωσία σε έρευνες αγοράς σχετικά με αναδυόμενες υπηρεσίες και πρακτικές, ώστε να συμβάλει στη διασφάλιση της μελλοντικής αποτελεσματικής εφαρμογής της DMA.

Επισημαίνεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού ορίστηκε ως Εθνική Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή της Πράξης για τις Ψηφιακές Αγορές (άρθρο 83 ν. 5019/2023).

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κ. Ιωάννης Λιανός, επελέγη μαζί με άλλους 5 Προέδρους Επιτροπών Ανταγωνισμού (από τις 27 των κρατών μελών) για να συμμετάσχει στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου εκπροσωπώντας το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού. Η επιλογή του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου αποτελεί ένα ιδιαίτερα τιμητικό γεγονός, το οποίο σηματοδοτεί την αναγνώριση της ΕΑ, η οποία κυρίως τα τελευταία τρία έτη έχει δείξει σημαντικό έργο στην ψηφιακή οικονομία (βλ. μεταξύ άλλων, κλαδικές έρευνες e-commerce, Fintech), αλλά και του έργου του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού στον τομέα της ψηφιακής οικονομίας, ενισχύοντας έτσι την διεθνή παρουσία και τον ρόλο της Επιτροπής Ανταγωνισμού στη διαμόρφωση πολιτικών ανταγωνισμού σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Επίσκεψη του Εργαστηρίου Εφαρμογών Πληροφορικής και Υπολογιστικών Οικονομικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Την Τρίτη 31 Μαΐου 2023, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη των φοιτητών του Εργαστηρίου Εφαρμογών Πληροφορικής και Υπολογιστικών Οικονομικών (ΕΕΠΥΟ) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων υπό την επίβλεψη του καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών κ. Αθ. Σταυρακούδη, στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Η επίσκεψή αφορούσε σε σεμινάριο από στελέχη της Επιτροπής Ανταγωνισμού στο πλαίσιο προγράμματος συνεργασίας της Αρχής με πανεπιστημιακούς φορείς. Οι συμμετέχουσες/οντες φοιτήτριες και φοιτητές ξεναγήθηκαν στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής και στη συνέχεια παρακολούθησαν εκπαιδευτικό σεμινάριο όπου είχαν τη δυνατότητα να ενημερωθούν, από στελέχη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σχετικά με τις δραστηριότητες της Ε.Α. και τον τρόπο λειτουργίας της καθώς και το σημαντικό ερευνητικό έργο που επιτελείται από τα Τμήματα Χαρτογράφησης Αγορών και Έρευνας και Ψηφιακής Αναζήτησης Πειστηρίων, καθώς και της Ομάδας Data Scientists της Αρχής.

ΣΕΒ : άρθρο 1Α του ν.3959/2011

Στις 8 Ιουνίου 2023 διοργανώθηκε κλειστό ενημερωτικό workshop για το άρθρο 1α του ν.3959/2011 και τις σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές, στις εγκαταστάσεις του ΣΕΒ παρουσία του Προέδρου της Ε.Α. κ. Ι. Λιανού, της Αντιπροέδρου της Ε.Α. κ. Χ. Νικολοπούλου, της Γενικής Διευθύντριας της Ε.Α. κ. Α. Γαβαλά, της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Επικεφαλής Νομικού κ. Ε. Καρκάνη και της Προϊσταμένης Τμήματος Επικεφαλής Νομικού κ. Κ. Σκανδάλη. Η κ. Αθανασία Γαβαλά, παρουσίασε της διατάξεις του άρθρου 1^Α.

Το workshop είχε στόχο την ενημέρωση των επιχειρήσεων - μελών του ΣΕΒ που καταλαμβάνονται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1α του ν. 3959/2011 και κυρίως των στελεχών που εμπλέκονται στην πρακτική εφαρμογή αυτού όπως, ενδεικτικά, οι οικονομικές, νομικές και εμπορικές διευθύνσεις, διευθύνσεις κανονιστικής συμμόρφωσης, πωλήσεων, προμηθειών, εταιρικών σχέσεων και επικοινωνίας, γραφείο τύπου, marketing κ.λπ.

CRESSE 2023

Από τις 24 Ιούνιο έως και τις 6 Ιουλίου 2023, διοργανώθηκε το 17ο Θερινό Σχολείο CRESSE Summer School on Competition and Regulation το οποίο έλαβε μέρος στη Ρόδο. Το Cresse είναι μια κορυφαία ακαδημαϊκή καλοκαιρινή εκδήλωση στους τομείς της Πολιτικής Ανταγωνισμού και Κανονισμών στην Ευρώπη. Βασικό στόχο έχει να δοθεί η ευκαιρία να παρουσιαστούν και να συζητηθούν λεπτομερώς οι πρόσφατες εξελίξεις στο δίκαιο και τις πολιτικές του ανταγωνισμού. Ένας δεύτερος στόχος του CRESSE είναι η παροχή ενός φόρουμ για οικονομολόγους και νομικούς εμπειρογνώμονες για να συναντηθούν και να ανταλλάξουν ιδέες. Στις εργασίες του Συνεδρίου «Advances in the Analysis of Competition Policy and Regulation», του Προγράμματος «Competition Agency Leaders Executive Program (CALEP)» και στο θερινό σχολείου (economists-summer school και lawyer's course), παρακολούθησαν μέλη της Ολομέλειας (η Αντιπρόεδρος της Ε.Α. κ. Χ. Νικολοπούλου, ο Εισηγητής κ. Π. Φώτης, η Εισηγήτρια καθηγήτρια Χ. Μήλλιου, η Γεν. Διευθύντρια Ε.Α. κ. Α. Γαβαλά) και στελέχη της Ε.Α. (κα. Κ. Σκανδάλη, κα. Ι. Χριστοδουλάκη και κα. Α. Σιμιτοπούλου).

Άρθρο 1α ν. 3959/2011 & Κατευθυντήριες Γραμμές

Πρακτικά ζητήματα εφαρμογής για στελέχη και
διοικήσεις επιχειρήσεων

Competition & Regulation European
Summer School and Conference

OECD Competition Week 12- 14 Ιουνίου 2023

Στις 15 Ιουνίου 2023 ο Πρόεδρος της ΕΑ, κ. Ιωάννης Λιανός συμμετείχε στο OECD Competition Committee που έλαβε χώρα στο Παρίσι και πραγματοποίησε παρουσίαση στο Competition Committee – Roundtable on “The consumer welfare standard: Advantages and disadvantages compared to alternative standards” μία κοινή εργασία με το μέλος της ΕΑ, καθηγήτρια κα Χ. Μήλλιου.

Στις 12 Ιουνίου 2023 η Προϊσταμένη Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας της ΕΑ, Μαίρη Χαμηλού πραγματοποίησε παρουσίαση στο “Working Party No. 2 on Competition and Regulation -Roundtable on “Assessment and communication of benefits of competition interventions” που έλαβε χώρα στο Παρίσι.

Ascola 2023

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.) σε συνεργασία με τη Νομική Σχολή Αθηνών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) συνδιοργάνωσαν φέτος (Καθηγητής Ι. Λιανός, Πρόεδρος Επιτροπής Ανταγωνισμού, Καθηγήτρια Αλεξάνδρα Μικρούλεα, και Αν. Καθηγητής Εμμανουήλ Μαστρομανώλης) το Διεθνές Συνέδριο ASCOLA (Academic Society for Competition Law). Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από τις 29 Ιουνίου 2023 έως και την 1η Ιουλίου 2023.

Το συνέδριο της ASCOLA και αποτελεί ακαδημαϊκό ορόσημο και είναι ένα από τα σημαντικότερα και μεγαλύτερα συνέδρια με θέμα τον ανταγωνισμό που διοργανώνονται παγκοσμίως σε διαφορετική χώρα κάθε χρόνο. Ιδιαίτερα τιμητική ήταν η παρουσία πάνω από 200 συνέδρων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται διακεκριμένοι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως ο Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο πρώην Chief Economist της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Πρόεδροι Αρχών Ανταγωνισμού έτερων κρατών μελών καθώς και ακαδημαϊκοί που διδάσκουν σε εγγνωσμένοι κύρους πανεπιστημιακά ιδρύματα από όλο τον κόσμο. Η ASCOLA, ιδρύθηκε στο Μόναχο, στο Max Planck Institute for Innovation and Competition, το 2003, με σκοπό να ενώσει αρκετές εκατοντάδες ερευνητές και μελετητές από όλες

τις ηπείρους με κύρια θέματα συζήτησης το αντιμονοπωλιακό δίκαιο, την οικονομία και την πολιτική ανταγωνισμού.

Περισσότερα σχετικά με το συνέδριο μπορείτε να βρείτε στις επίσημη ιστοσελίδα <https://ascola2023uoa.epant.gr/>.

Στο συγκεκριμένο συνέδριο βασικός ομιλητής ήταν ο Γενικός Διευθυντής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού κ. Oliver Guersent, ενώ το συνέδριο χαιρέτισε ο Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) καθηγητής κ. Λίνος Σισιλιάνος, καθώς επίσης καθηγητές των Πανεπιστημίων της Ελλάδος και του εξωτερικού και υψηλόβαθμα στελέχη των Επιτροπών Ανταγωνισμού του εξωτερικού.

Στο συνέδριο, το οποίο διοργανώθηκε από την Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε συνεργασία με την οργανωτική ομάδα της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, συμμετείχαν ενεργά στελέχη της Επιτροπής Ανταγωνισμού και αποτελεί μέρος των εντατικών προσπάθειών που γίνονται τα τελευταία τέσσερα έτη, από τη Διοίκηση, για την κατάρτιση και αναβάθμιση του προσωπικού της ΕΑ.

Επίσκεψη του Olivier Guersent στην Επιτροπή Ανταγωνισμού

Στις 29 Ιουνίου 2023 επισκέφθηκε την Επιτροπή Ανταγωνισμού, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου κ. Ι. Λιανού, ο Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κος Olivier Guersent.

Ο κος Guersent συναντήθηκε με το Πρόεδρο της Ε.Α. κ. Ιωάννη Λιανό, την Αντιπρόεδρο κα Χαρά Νικολοπούλου και τα μέλη της Ολομέλειας της ΕΑ, όπου συζητήθηκαν για τα τρέχοντα θέματα που αφορούν τον ανταγωνισμό. Στην αίθουσα της Ολομέλειας της Ε.Α. ο Ο. Guersent ανέφερε τα ουσιαστικά και εντυπωσιακά βήματα προόδου της

χώρας μας στον τομέα της προστασίας του ανταγωνισμού τα τελευταία έτη (νομοθεσία, τεχνολογικές εξελίξεις, εφαρμογή πληροφοριακών συστημάτων και μεθόδων κατά την διενέργεια ελέγχων κλπ) με την ΕΑ να συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο δραστήριων Αρχών Ανταγωνισμού στην Ευρώπη ενώ δόθηκε η δυνατότητα στον κ. Guersent να συζητήσει με υπαλλήλους της Ε.Α. τις πρόσφατες εξελίξεις του ενωσιακού δικαίου ανταγωνισμού.

Σημειώνεται ότι είναι η δεύτερη επίσκεψη του Γενικού Διευθυντή της Ευρ. Επιτροπής στην Ε.Α. τα τελευταία τέσσερα έτη, ενώ την Επιτροπή Ανταγωνισμού επισκέφθηκε τον Ιούνιο 2022 και η Επίτροπος και Εκτελεστική Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κα. Margrethe Vestager.

Διεθνές διαδικτυακό Workshop “Overlapping Ownership & Competition”

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ), στο πλαίσιο των δράσεων της για την προώθηση και την ενίσχυση του ανταγωνισμού, διοργάνωσε στις 21 Ιουλίου 2023 διεθνές διαδικτυακό workshop με θέμα «Αλληλεπικαλυπτόμενη Ιδιοκτησία & Ανταγωνισμός / Overlapping Ownership & Competition» σε συνεργασία με το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Στόχος του διαδικτυακού workshop ήταν η συζήτηση μεταξύ νομικών εμπειρογνομόνων, οικονομολόγων και ακαδημαϊκών, με αναφορά των απόψεών τους στο θέμα του Overlapping Ownership (π.χ. κοινή ιδιοκτησία), καθώς και του αντικτύπου του στον ανταγωνισμό. Το Overlapping

Ownership έχει αποτελέσει αντικείμενο έντονης συζήτησης στην αντιμονοπωλιακή κοινότητα τα τελευταία χρόνια και το workshop είχε ως στόχο την παροχή χρήσιμων πληροφοριών στους αρμόδιους φορείς, υπεύθυνους για τη διαμόρφωση πολιτικών καθώς και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους. Το workshop διεξήχθη στα αγγλικά, και ήταν ανοιχτό στο κοινό μέσω Live Streaming μέσω της ιστοσελίδας της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Το Workshop το οποίο ήταν χωρισμένο σε δύο ενότητες (ενότητα 1 - Which Future for Overlapping ownership and competition law and policy? και ενότητα 2 - Specific Applications on Overlapping Ownership and Competition), και μπορείτε να παρακολουθήσετε ολόκληρο [εδώ](#) (στα Αγγλικά).

15
Συμμετοχή
σε συνέδρια – ημερίδες

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

15. Συμμετοχή σε συνέδρια – ημερίδες

Συμμετοχές του Προέδρου της Ε.Α. ως ομιλητή σε συνέδρια

- Στις 23/02/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. συμμετείχε στο διεθνές “Συμπόσιο υψηλού επιπέδου σχετικά με τις πολιτικές ανταγωνισμού για τη βιώσιμη ανάπτυξη”(High-Level Symposium on Pro Competitive Policies for a Sustainable Economy), που οργανώθηκε από τον ΟΟΣΑ στα γραφεία του στο Παρίσι.
- Στις 8/03/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. συμμετείχε στο ετήσιο ECA Meeting 2023 στη Λισαβόνα, ως ομιλητής όπου μίλησε σχετικά με το ρόλο των Αρχών Ανταγωνισμού στις ψηφιακές αγορές.
- Στις 6/4/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. συμμετείχε στο «2nd Annual PLAA Symposium» στη Φιλαδέλφεια (ΗΠΑ) ως βασικός ομιλητής, κατόπιν πρόσκλησης από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Πενσυλβάνιας (University of Pennsylvania Carey Law School's Penn Carey Law Antitrust Association). Στις ομιλία του ανέλυσε το θέμα σχετικά με το νέο νόμο για τις ψηφιακές αγορές (DMA) «The Antitrust Backlash Against Big Tech», όπου ισχύει πλέον από το Νοέμβριο του 2022 και απευθύνεται κυρίως στις μεγάλες τεχνολογίες πλατφόρμες.
- Στις 20/4/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. συμμετείχε στο συνέδριο «2023 Antitrust and Competition Conference - Beyond the Consumer Welfare Standard?», στο Stigler Center, Πανεπιστήμιο του Σικάγο ως βασικός ομιλητής. Στο συνέδριο συμμετείχαν μέλη της διεθνούς ακαδημαϊκής κοινότητας όπου αναλύθηκαν θέματα σχετικά με τις πολιτικές του ανταγωνισμού και την ανάγκη αναθεώρησης της σχετική νομοθεσία μέσα στο νέο οικονομικοπολιτικό πλαίσιο που δημιουργείται.
- Στις 26/4/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. συμμετείχε στο συνέδριο της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου UCL (University College of London) ως ομιλητής με θέμα «Βιωσιμότητα και Δίκαιο του Ανταγωνισμού».
- Στις 5/5/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. συμμετείχε ως ομιλητής στο συνέδριο «European Competition Day» στη Στοκχόλμη, κατόπιν επίσημης πρόσκλησης από τη Σουηδική κυβέρνηση, παρουσία της Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Margrethe VESTAGER. Η Ευρωπαϊκή Ημέρα Ανταγωνισμού είναι μια διάσκεψη που διοργανώνεται κατά τη διάρκεια κάθε Προεδρίας και η οποία συγκεντρώνει εκπροσώπους των ευρωπαϊκών αρχών ανταγωνισμού, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπουργείων, πολιτικών, εταιρειών κ.λπ. Σκοπός είναι να προσφέρει μια ευκαιρία για ανταλλαγή γνώσεων, συζητήσεων και την ευκαιρία να εμβαθύνουμε ζητήματα που αφορούν την πολιτική ανταγωνισμού, την επιβολή του ανταγωνισμού και τις τρέχουσες πρακτικές ανταγωνισμού από τα δικαστήρια.

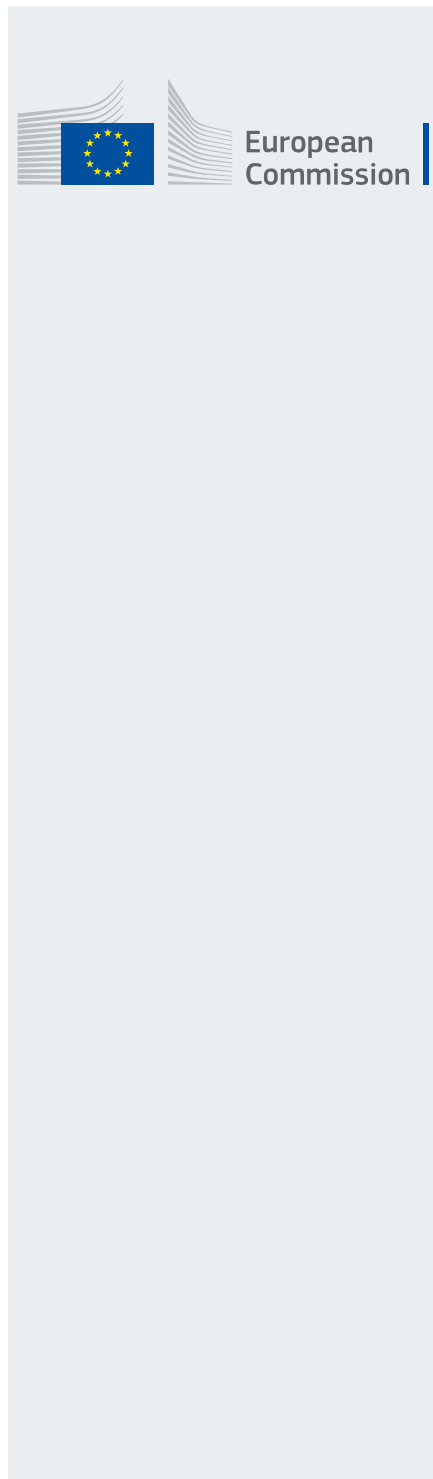
sweden
2023.eu

Συμμετοχές του Προέδρου της Ε.Α. ως ομιλητή σε συνέδρια

- Στις 11/5/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. συμμετείχε στην 1ο Υψηλού επιπέδου συνάντηση αντιπροσώπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με θέμα τη νέα Πράξη Ψηφιακές Αγορές (Digital Market Act), υπό την αιγίδα του the Directors General of DG CNECT and DG COMP –Roberto Viola και Olivier Guersent.
- Στις 16/5/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. έλαβε μέρος ως ομιλητής στο συνέδριο Jean Monnet, στο πανεπιστήμιο του Birbeck, Λονδίνο με θέμα «Λογοδοσία και ρυθμιστικές αρχές».
- Στις 28/5/2023, ο Πρόεδρος της Ε.Α. κατόπιν πρόσκλησης, συμμετείχε ως ομιλητής στο συνέδριο του Πανεπιστημίου της Χάιφα (Ισραήλ) με τίτλο « IP and the Sustainable Development Goals (SDGs) in Honor of Rochelle C. Dreyfuss».

Συμμετοχές στελεχών της Ε.Α. σε συνέδρια

- Στις 8/6/2023, η κ. Αθανασία Γαβαλά, Γενική Διευθύντρια της Ε.Α. συμμετείχε ως ομιλήτρια στο κλειστό workshop ανταγωνισμού που διοργανώθηκε στα γραφεία του ΣΕΒ, και παρουσίασε της διατάξεις του άρθρου 1Α .
- Στις 22/2/2023, η κ. Μαρία Χαμηλού, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας, πραγματοποίησε παρουσίαση στο συνέδριο (online) -Workshop on International Cooperation and Competition Law Enforcement with the Competition Authority of Thailand.
- Στις 16-18/03/2023 ο κ. Καρακίτσιος Αλέξανδρος, Επίκουρος Εισηγητής της Ε.Α., συμμετείχε ως ομιλητής, στο 11ο Regional Growth Conference που πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Η παρουσίαση του είχε τίτλο «Η περιφερειακή διάσταση της φτώχειας στην Ελλάδα».
- Στις 9/5/2023, η κα Μαρία Χαρίτου, Προϊσταμένη της Β' Διεύθυνσης της Ε.Α. συμμετείχε ως ομιλήτρια στο «High Impact trade initiatives for accelerating the SDGs» στο πλαίσιο του 3ου United Nations Trade Forum.
- Στις 12/6/2023, η κ. Μαρία Χαμηλού, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας, πραγματοποίησε παρουσίαση στο "Working Party No. 2 on Competition and Regulation -Roundtable on "Assessment and communication of benefits of competition interventions" που έλαβε χώρα στο Παρίσι.
- Στις 25-26/5/2023, ο κ. Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Επίκουρος Εισηγητής της

Ε.Α., συμμετείχε στο συνέδριο στην Αθήνα «Οι Αερομεταφορές του Σήμερα και του Αύριο», ως ομιλητής και το θέμα της Εισήγησής του ήταν «Η επιδότηση εθνικών και διεθνών αεροπορικών μεταφορών με στόχο την τουριστική ανάπτυξη ως κρατική ενίσχυση συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο: Η περίπτωση της Σαρδηνίας»

- Στις 9/6/2023, η κ. Στεφανία Κόλλια, Προϊσταμένη τμήματος της Ε' Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Συμμετείχε ως ομιλήτρια στο «Εργαστήριο για τον Ανταγωνισμό στις Ακτοπλοϊκές Μεταφορές», το οποίο διοργανώθηκε υπο την αιγίδα του Εργαστηρίου Διοίκησης Ναυτιλιακών και Λιμενικών Επιχειρήσεων του Τμήματος Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών, του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Στόχος του εργαστηρίου είναι η ενημέρωση σε θέματα ανταγωνισμού στην ακτοπλοΐα και του Μέτρου του Μεταφορικού Ισοδυνάμου με σκοπό την αποτύπωση των απόψεων των νησιωτών και των κοινωνικών εταίρων καθώς και η αξιολόγηση και ο εμπλουτισμός των προτεινόμενων δράσεων και εργαλείων αποσκοπώντας στην ενεργοποίηση των πολιτών στην παρακολούθηση των Ακτοπλοϊκών Μεταφορών.
- Στις 10-14/7/2023, ο κ. Αθανάσιος Δήμας, Επίκουρος Εισηγητής της Ε.Α., συμμετείχε ως ομιλητής : Συμμετοχή και παρουσίαση του άρθρου: «Using Pass-through as an Economic Tool: Evidence from two Imperfectly Competitive Markets» στο συνέδριο CRETE (Conference on Research on Economic Theory and Econometrics) που έλαβε χώρα στη Νάξο.

